

Προβληματισμοί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

HELLENIC INSTITUTE for STRATEGIC STUDIES

96ον Τεύχος

ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2019

Πατησίων 88, 104 34 Αθήναι

Ευρώ 0,01

Άρθρα

***Η διακύβευση των Ευρωεκλογών και η επομένη ημέρα**

Του Αντιναυάρχου ε.α. Β. Μαρτζούκου ΠΝ

***Οι προεκλογικές μεταναστευτικές επιλογές του κ. Βίτσα**

Του Αντιναυάρχου ε.α. Β. Μαρτζούκου ΠΝ

***Πικρές αλήθειες για τα Ελληνο-τουρκικά**

Του Υποστρατήγου εα Ιπποκράτους Δασκαλάκη

***Εκλογές εν μέσω καταλυτικών στρατηγικών εξελίξεων και Τουρκικών προκλήσεων**

Του κ. Παναγιώτη Ήφαιστου

***Ο Θουκυδίδης δείχνει την πορεία για τη νίκη**

Του Υποναυάρχου ε.α. Δημήτρη Τσαϊλά ΠΝ

***Ξαναχτίζοντας τα «ξύλινα τείχη»...**

Του Πλοίαρχου ε.α. Νικολάου Γ. Μαλαχιά

***Ας μοιράσουμε το Αιγαίο να τελειώνουμε!**

Του κ. Μάρκου Τρούλη

***Θα το κάνουν σαν τους Κινέζους – Η άδηλη αποστολή του Anadolu**

Του κ. Κώστα Γρίβα

***Το Σχέδιο Επανάκτησης της Κύπρου**

Του Αντιστρατήγου ε.α. Φοίβου Κλόκκαρη

***Ηνωμένα Έθνη και Κομισιόν : χαμηλός ο Δείκτης Βιώσιμης Ανάπτυξης για την ΕΕ των 28**

Χριστίνας Μπαρμπαρούση, Περιφερειολόγου

***Γιατί η Αθήνα δεν οριοθετεί την ΑΟΖ της; Δείτε τι αποκάλυψαν τα βρετανικά αρχεία...**

Της κ. Φανούλας Αργυρού

***Η Ρωσία επιστρέφει δυναμικά στην Ανατολική Μεσόγειο και «κυκλώνει» την Ε.Ε.**

Του κ. Βασίλη Κοψαχείλη

***Λεόντιος, ετεροβαρής και παράνομη η “ Συμφωνία των Πρεσπών”**

Του Ταξιάρχου ε.α. Β. Βάσιλα

*** Οι δύο όψεις του τζιχάντ – Οι λαβύρινθοι της θρησκευτικής σκέψης**

Γράφει ο Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας Αναστάσιος

***Η Συστηματική εξόντωση των Χριστιανών στην Μέση Ανατολή και η αδιάφορη Χριστιανική Δύση**

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Αθ. Μπαλτζώη

***Σερβία και Ελλάδα στη σκακιέρα της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης. Εμπειρίες, Προκλήσεις, Προοπτικές**

Της Αλεξάνδρας Πέτσιναρ Ιστορικού – Φιλολόγου

***Ο Ρόλος της Γυναίκας στην Αρχαία Σπάρτη**

Της κ. Μαρίας Χριστίνας Παπαγιαννοπούλου

Ιστορικού-Διεθνολόγου

Συνεντεύξεις

***Αποκωδικοποιούμε την Τουρκία του Ερντογάν σήμερα**

στο liberal.gr, ο αναλυτής Χρήστος Μηνάγιας

Ομιλίες

***“Προ-Ίμια Πολέμου”**

του Συγγραφέως Κώστα Μαρδά

***Στην Μνήμη των 800 Μαρτύρων της Στιμάγκας Κορινθίας**

Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Επισκοπήσεις

*** Με μια Ματιά, η Ελλάδα και ο Κόσμος**

Του Αντιστρατήγου ε.α.

Χ. Μουστάκη

Επιτίμου Διοικητού 1ης Στρατιάς

Οι Προβληματισμοί του Εκδότου

Αγαπητά μέλη και φίλοι,

Το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. συνεχίζει στο εξής την δραστηριότητά του από την ευρύχωρη και λειτουργική νέα του έδρα επί της οδού Πατησίων 88 (1ος όροφος). Η ενεργός παρουσία των μελών δεν είναι μόνο επιθυμητή αλλά και αυτονόητη αφού αυτά αποτελούν την «ψυχή» του Ινστιτούτου. Η συμμετοχή του ευρύτερου κοινού σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. (διαλέξεις, ημερίδες, σεμινάρια, έρευνα, μελέτες κ.λπ.) κρίνεται ως ιδιαίτερα επωφελής, ιδιαίτερα στους καιρούς που διανύουμε και ενθαρρύνεται ανεπιφύλακτα.

Όλοι ελπίζουμε αυτό το καλοκαίρι να μην είναι «θερμότερο» από προηγούμενα. Παρ' όλα αυτά η ανησυχία είναι έκδηλη αφού η αστάθεια στην ευρύτερη περιοχή εθνικού ενδιαφέροντος συνεχίζεται, η Τουρκία αυξάνει έμπρακτα την ένταση με κλιμακούμενες προκλήσεις και στο εσωτερικό διανύεται μεταβατική πολιτική κατάσταση λόγω των εθνικών εκλογών της 7ης Ιουλίου.

Οι ευρωεκλογές απέδειξαν ότι η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη έχει εναισθητοποιηθεί έναντι της κλιματικής αλλαγής και ανησυχεί ιδιαίτερα με το φαινόμενο της μαζικής ανεξέλεγκτης μεταναστεύσεως από Αφρική και Ασία (μείωση ισχύος των αναποτελεσματικών στο θέμα αυτό, φιλελευθέρων και σοσιαλιστικών ευρωπαϊκών κομμάτων εξουσίας).

Ειδικότερα στην Ελλάδα τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών ανέδειξαν την έντονη τάση των πολιτών για αλλαγή πολιτικής σελίδας στο εσωτερικό. Ως βασικοί λόγοι καταψηφίσεως του κυβερνώντος κόμματος, προβάλλουν η διάψευση βασικών υποσχέσεων, η αντιαναπτυξιακή βαριά φορολόγηση μεσαίων κοινωνικών στρωμάτων και επιχειρήσεων, η αντιεπενδυτική μη εφαρμογή βασικών μεταρρυθμίσεων, η συνεχιζόμενη φυγή νέων στο εξωτερικό, η σταδιακή απώλεια του «ηθικού πλεονεκτήματος», η κατάσταση στα Πανεπιστήμια και κυρίως η ελαστική πολιτική έναντι στην πάσης μορφής διογκωμένη ανομία.

Ο άξονας Δύσεως, Ισραήλ και σειράς σουνιτικών αραβικών κρατών, συγκρούεται με τον άξονα που απαρτίζει το Ιράν (με τα σιιτικά παρακλάδια του σε Ιράκ, Συρία, Λίβανο και Υεμένη), η Ρωσία, η Τουρκία και το Κατάρ, για την αυριανή διαμόρφωση του τοπίου της Μ. Ανατολής και του Κόλπου. Η αστάθεια στα Δυτικά Βαλκάνια συνεχίζεται και οι επιπτώσεις μεταξύ άλλων πλήττουν την ελληνική μειονότητα της Β. Ηπείρου, ενώ τα Σκόπια έχουν αρχίσει, ως ανεμμένο, να καταστρατηγούν την εθνικά επιζήμια Συμ-

φωνία των Πρεσπών.

Η τουρκική αναθεωρητική επιβουλή συνεχίζεται με αδηφάγες τάσεις. Οι τουρκικές κινήσεις διέπονται από γεωπολιτικά κριτήρια και πολύ λιγότερο από νομικά. Εν μέσω αυξανόμενων καθημερινών προκλήσεων με κυριότερες το γνωστό *casus belli*, τις πολιτικές απειλές, τις μαζικές παραβιάσεις του ΕΧ και κυρίως την πρόσφατη γεώτρηση στην κυπριακή ΑΟΖ, η Ελλάδα συμμετέχει (γιατί άραγε;) σε διμερείς συνομιλίες για ΜΟΕ. Εκτιμάται ότι η Τουρκία, για λόγους διεθνούς νομιμοποίησης, θα αυξάνει τις προκλήσεις της με κάθε δυνατό τρόπο δίχως την χρήση στρατιωτικής ισχύος (γεωτρήσεις, μετανάστες, παραβιάσεις κ.λπ.), προκειμένου να εξαναγκάσει την Ελλάδα να χρησιμοποιήσει πρώτη τις ΕΔ της. Εάν αυτό συμβεί κρίνεται ότι η Τουρκία διαθέτει έτοιμα σχέδια ταχείας δημιουργίας τετελεσμένων στο Αιγαίο ή και την Κύπρο. Βάσει του συλλογισμού αυτού τυχόν ελληνικό βήμα χρήσεως των ΕΔ, θα πρέπει να είναι καλά υπολογισμένο, σε εναρμόνιση με την σχετική διπλωματική και πολιτική προετοιμασία και αφού έχει σχεδιασθεί κατάλληλα η απάντηση στο πιθανό επόμενο τουρκικό βήμα.

Η Ελλάς θα πρέπει, πρωτίστως να αξιοποιήσει στο έπακρο την ΕΕ, τις διμερείς σχέσεις της με τις ΗΠΑ, το ΝΑΤΟ, καθώς και τους άξονες με Κύπρο, Ισραήλ και Αίγυπτο, προκειμένου να ανασχεθεί η τουρκική επεκτατική πολιτική. Οι τάσεις τουρκικής απομονώσεως από την Δύση παρέχουν ευκαιρίες τις οποίες η Ελλάς δεν θα πρέπει να αφήσει ανεκμετάλλευτες. Παράλληλα οι ΕΔ της χώρας θα πρέπει να διατηρηθούν σε εγρήγορση και η ελληνική κοινή γνώμη να ενημερώνεται ρεαλιστικά δίχως δραματοποιήσεις αλλά και δίχως εξωραϊσμούς. Τα μεγάλα εξοπλιστικά προγράμματα της Τουρκίας και η αλματώδης πρόοδος της αμυντικής της βιομηχανίας θα πρέπει να ωθήσουν επί τέλους το πολιτικό μας σύστημα σε ένα μεσοπρόθεσμο συνεπές πρόγραμμα αποτρεπτικής ενισχύσεως των Ενόπλων μας Δυνάμεων. Ενδιαμέσως είναι δυνατόν ο δείκτης εθνικής αποτροπής να αυξηθεί με την απόκτηση δυνατοτήτων ασυμμέτρου καταστρεπτικού αποτελέσματος. Η επένδυση στην υψηλή αμυντική τεχνολογία συνάδει με την ζητούμενη οικονομική ανάπτυξη της χώρας και την συγκράτηση των νέων Ελλήνων στον τόπο τους.

18 – Ιουνίου – 2019

Αντιναύαρχος Β. Μαρτζούκος ΠΝ
Επίτιμος Διοικητής ΣΝΔ
Πρόεδρος ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

Ιδιοκτήτης: ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. ΚΩΔΙΚΟΣ 016037

Εκδότης-Διευθυντής: Β. Μαρτζούκος

Υπεύθυνος Συντάξεως: Κ. Αργυρόπουλος

Υπεύθυνος Τεχνικής Υποστηρίξεως: Α. Τόσιος

Συντ/κή Ομάδα: Ε. Τέμπος, Α. Μπασαράς, Π. Κατσαρός, Ι. Μπαλτζώης

DTP-Καλλιτεχνικά: Κ. Αργυρόπουλος

Εκτύπωση: ΝΕΜΕΣΙΣ Α.Ε.

Διευθυντής

Γραφεία: Πατησίων 88

TK 104 34 Αθήναι

Τηλέφωνο: 210 8211025

Fax: 210 8211056

E-mail: elesme@otenet.gr

Λιαδίκτυο: www.elisme.gr

Ζητούνται Πολιτικοί “μαέστροι” διακρατικών κρίσεων

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ

Οι διακρατικές κρίσεις άμυνας και ασφάλειας χαρακτηρίζονται ως ιδιάζουσες, σύνθετες και ακραίες περιπτώσεις κατά τις οποίες διακυβεύονται ζωτικά εθνικά συμφέροντα, υπάρχει η αντίληψη και η διάχυτη αίσθηση άμεσου ή επικείμενης απειλής, είναι πιθανή η χρήση στρατιωτικής ισχύος και χρειάζεται να ληφθούν κρίσιμες αποφάσεις υπό χρονική πίεση, σε καθεστώς αβεβαιότητας. Κατά τις περιόδους αυτές δοκιμάζεται άμεσα η απόδοση του Εθνικού Συστήματος Χειρισμού Κρίσεων (ΕΘΣΥΧΚ) και των αρμοδίων θεσμικών οργάνων που το αποτελούν, κυρίως όμως δοκιμάζεται η εμπειρία, η γνώση και η αντοχή (φυσική και ψυχική) των εμπλεκόμενων πολιτικών ηγετών οι οποίοι έχουν την ευθύνη του όλου χειρισμού της κρίσεως. Οι διακρατικές κρίσεις απαιτούν πολιτικούς «μαέστρους» οι οποίοι είναι σε θέση να εναρμονίζουν το σύνολο των εθνικών μέσων (διπλωματικών, στρατιωτικών, οικονομικών, επικοινωνιακών, αξιακών, κοινωνικών, πολιτισμικών κ.λπ.) με κατάλληλο μείγμα στρατηγικών, προς επίτευξη των εκάστοτε Αντικειμενικών Σκοπών οι οποίοι υπηρετούν τα Εθνικά Συμφέροντα.

Στην ελληνική πραγματικότητα οι παρελθούσες διακρατικές κρίσεις άμυνας και ασφάλειας σχετίζονται με την Τουρκία και στην συντριπτική τους πλειοψηφία απέβησαν αρνητικές για τα Εθνικά μας Συμφέροντα. Τελευταία από αυτές υπήρξε η κρίση των Ιμίων το 1996, της οποίας ο χειρισμός θα διδάσκεται για πάντα ως κλασικό παράδειγμα προς αποφυγή. Κατά την κρίση αυτή έγιναν σφάλματα σε όλα τα επίπεδα αλλά κυρίως αποκαλύφθηκε το γνωστικό και εμπειρικό έλλειμμα των αρμοδίων πολιτικών. Έκτοτε έχουν γίνει βήματα βελτιώσεως του ΕΘΣΥΧΚ (τουλάχιστον σε επίπεδο Ενόπλων Δυνάμεων) αλλά δεν έχουν υπάρξει μέχρι στιγμής συνολικές δομικές, θεσμικές βελτιωτικές μεταβολές. Είναι χαρακτηριστικό ότι για την κρίση των Ιμίων, πέραν των επί μέρους αναλύσεων των πρωταγωνιστών της ή κάποιων δημοσιογραφικών αναφορών, δεν έχει γίνει επίσημη κρατική και σε βάθος μελέτη, προκειμένου να αντιμετωπισθούν συνολικά οι τρωτότητες του ΕΘΣΥΧΚ.

Στα πλαίσια του Δημοκρατικού μας συστήματος είναι απολύτως πιθανό, αναμενόμενο, θεμιτό και κατανοητό την θέση ενός Πρωθυπουργού ή Υπουργού (και Υφυπουργού) μέλους του ΚΥΣΕΑ (άμεσα δηλαδή εμπλεκόμενου με τον χειρισμό κρίσεων), να καταλάβει ένα πολιτικό πρόσωπο δίχως εμπειρία στα θέματα αυτά (π.χ. γιατρός, δικηγόρος, μηχανικός, επιχειρηματίας κ.λπ.). Αυτό που επιβάλλει η κοινή λογική, η πολιτική ηθική και στοιχειώδες αίσθημα ευθύνης, είναι άμα τη αναλήψει των κρισίμων αυτών καθηκόντων να αποκτάται το ταχύτερο και να διατηρείται ανάλογα, το απαιτούμενο γνωστικό και εμπειρικό επίπεδο, μέσω θεσμοθετημένων σχετικών ενεργειών, σεμιναρίων και ουσιαστικής συμμετοχής της πολιτικής ηγεσίας σε σχετικές ασκήσεις. Δίχως την προϋπόθεση αυτή, κατά την διάρκεια μίας πραγματικής μελλοντικής κρίσεως θα είναι πολύ αργά για να αποκτηθούν ακόμη και στοιχειώδεις γνώσεις και εμπειρίες χειρισμού της και λήψεως ορθών αποφάσεων, με καθοριστικά δυσμενείς επιπτώσεις στην τελική έκβαση.

Όταν κατά την διάρκεια ευρείας κλίμακος προ-

γραμματισμένων εθνικών ασκήσεων χειρισμού κρίσεων (π.χ. στο ΥΠΕΘΑ, στην Σχολή Εθνικής Άμυνας κ.λπ.), κατά τις οποίες εκπαιδεύεται συστηματικά το στρατιωτικό και εν μέρει το διπλωματικό προσωπικό, δεν παρατηρείται ανάλογος ζήλος συμμετοχής εκ μέρους των προαναφερθέντων πολιτικών προσώπων (αυτών δηλαδή οι οποίοι χειρίζονται την κρίση και λαμβάνουν τις κρίσιμες αποφάσεις), προκαλείται εύλογη ανησυχία και ερωτηματικά. Άραγε έχουν την πεποίθηση ότι γνωρίζουν τα σχετικά αντικείμενα; Πιστεύουν ότι αρκεί η εισήγηση των υφισταμένων τους; Νομίζουν ότι υπό πραγματική χρονική και ψυχολογική πίεση θα υπάρχει χρόνος για «φροντιστηριακά» βασικά μαθήματα στο πλέον σύνθετο ίσως αντικείμενο των διεθνών σχέσεων; Υπάρχουν καθημερινά θέματα υψηλότερης προτεραιότητας από την απόκτηση δυνατότητας αξιόπιστου και αποτελεσματικού χειρισμού κρίσεων; Τα παθήματα προηγούμενων κρίσεων τους αφήνουν ασυγκίνητους; Δεν τους παραδειγματίζει η οργανωτική και εκπαιδευτική πρακτική πολιτικών ηγεσιών άλλων κρατών; Απλώς αδιαφορούν; Επαφίενται στον από μηχανής Θεό; Γνωρίζουν κάτι που δεν γνωρίζουμε;

Η αναθεωρητική, περιφερειακή, νεο-οθωμανική, επεκτατική τουρκική πολιτική σε βάρος της Ελλάδος είναι δεδομένη. Οι απειλές και προκλήσεις αποτελούν μέρος των καθημερινών ειδήσεων και επιτυγχάνουν σταδιακά και αναίμακτα τις τουρκικές επιδιώξεις («γκριζάρισμα» του Αιγαίου, θαλάσσιες ζώνες και casus belli, ανασφάλεια νησιωτών, «γαλάζιες πατρίδες», Κύπρος, Θράκη, ενεργειακά κοιτάσματα, εναέριος χώρος, έρευνα - διάσωση κ.λπ.). Η υλική διαφορά στρατιωτικής ισχύος αυξάνεται ραγδαία υπέρ του αντιπάλου (ποσοτικά και ποιοτικά), στηριζόμενη μάλιστα σε μία επαρκή εγχώρια πολεμική βιομηχανία η οποία εξάγει σημαντικό αμυντικό υλικό σε τρίτες χώρες.

Η ένταση με την Τουρκία έχει πλέον καταστεί η καθημερινή μας κανονικότητα και ασφαλώς οι εξάρσεις της εντάσεως αυτής και η μετατροπή τους σε επόμενες κρίσεις αποτελούν θέμα χρόνου. Το διεθνές περιβάλλον είναι συγκυριακά ευνοϊκό για την Ελλάδα (σχέσεις Τουρκίας - Δύσεως) η οποία θα πρέπει να εκμεταλλευθεί την στρατηγική αυτή ευκαιρία. Οι συμμαχίες και οι «άξονες» συνεργασίας είναι επιθυμητοί. Σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να λησμονείται ότι το διεθνές περιβάλλον είναι ευμετάβλητο και ότι οι συμμαχίες δεν εγγυώνται άμεσα και απτά τα Εθνικά μας Συμφέροντα. Στην Ελλάδα της «μακαριότητας» θα έπρεπε να έχουν αναληφθεί τολμηρές ενέργειες σε ολόκληρο το φάσμα του τομέα της άμυνας και ασφάλειας (εφικτές οικονομικά) προ πολλού και ανεξαρτήτως «πολιτικού κόστους». Μία από τις ενέργειες αυτές είναι η δομική βελτίωση του ΕΘΣΥΧΚ με ιδιαίτερη έμφαση στην κατάλληλη, θεσμοθετημένη και συστηματική προετοιμασία της εμπλεκόμενης στον χειρισμό κρίσεων πολιτικής ηγεσίας (καθώς και των βουλευτών μελών της επιτροπής εξωτερικών και άμυνας της Βουλής). Η εστίαση της προσπάθειας στον τομέα αυτό και η σκληρή ενορχηστρωμένη εργασία από τον καιρό της ειρήνης, είναι δυνατόν να μετατρέψει μία μελλοντική κρίση σε εθνική ευκαιρία. Ας μην ξεχνούν οι πολιτικοί μας ταγοί ότι «Κυβερνάν εστί προβλέπειν».

14 – Απριλίου – 2019

“Προ-Ίμια Πολέμου”

Ομιλία του Συγγραφέως Κώστα Μαρδά

στην παρουσίαση του βιβλίου του με τον ανωτέρω τίτλο την 9 Απρ 2019

Κυρίες και κύριοι,

Το βιβλίο το έγραψα για να προειδοποιήσω ότι βρισκόμαστε ενώπιον του κινδύνου επιβολής ενός Μνημονίου στο Αιγαίο. Ενός δηλαδή ελληνοτουρκικού συμφώνου περιορισμένης ελληνικής κυριαρχίας. Το λέω ευθέως: Θα χάσουμε τον έλεγχο στο Αιγαίο, αν δεν υπάρξει αλλαγή πολιτικής, αφού ήδη ο αρμόδιος διεθνής Υδρογραφικός Οργανισμός Navarea III μέσω του Ισπανικού Ναυτικού δέχεται τις τουρκικές Navtex, δηλαδή τις εκατοντάδες τουρκικές Αναγγελίες για ασκήσεις στο Αιγαίο, αρμοδιότητα που είχε επί δεκαετίες αποκλειστικά η Ελλάδα.

Ο τουρκικός κίνδυνος – από τα Σεπτεμβριανά του 55 έως σήμερα και έως... αύριο, ξεπερνά όλους τους Πρωθυπουργούς. Διότι, ουδείς Έλλην Πρωθυπουργός εξήλθε νικητής μιας μεγάλης ελληνοτουρκικής κρίσης. Όλοι έκαναν πίσω. Ήταν μειωμένης εθνικής συνείδησης; Φυσικά και όχι! Εν ονόματι της ειρήνης, πιεζόμενοι από τις Ηνωμένες Πολιτείες, διαπιστώνοντας την χλιαρή στάση της Ευρώπης, βλέποντας την ουδετερότητα της Σοβιετικής Ένωσης επέλεξαν την οπισθοχώρηση. Οπισθοχώρηση, μάλιστα υπό τα αισθήματα ανακούφισης της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού λαού. Όμως η ειρήνη αυτή οσονούπω- τρώει τα ψωμιά της...

Οι απώλειες στο Αιγαίο και στην Κύπρο, δεν επισυνέβησαν μόνο εξ αιτίας της ιμπεριαλιστικής πολιτικής της Αγκυρας. Προήλθαν και από δικά μας λάθη. Από αρχιγική άσκηση της εξωτερικής πολιτικής. Από παρορμήσεις ηγετών στη Λευκωσία και στην Αθήνα. Από την ανεξέλεγκτη δράση εθνικιστών. Από τυχοδιωκτισμό στρατιωτικών. Από ανεπάρκειες κοινοβουλευτικών. Από ανευθυνότητα αυτών που οδήγησαν τη χώρα στη χρεοκοπία, αποδυναμώνοντας την εθνική άμυνα. Και από παιδικές δηλώσεις υπουργών...

Βαθμιαία, με την λαϊκιστική έξοδο από το ΝΑΤΟ το 1974, έως την ταπεινωτική συμφωνία των Ιμίων, με τις συνεχείς παραβιάσεις της Τουρκίας, που αυξήθηκαν 50 % στον αέρα και 550 % στα χωρικά μας ύδατα το 2017-18, δημιουργήθηκε μια περαιτέρω δυσμενής κατάσταση. Και βέβαια οι παραβιάσεις απαντώνται αστραπιαίως από τους Ικάρους μας – (που αμείβονται με λιγότερα από 2000 ευρώ το μήνα, όταν ο Πρόεδρος της χρεοκοπημένης Ελληνικής Δημοκρατίας εισπράττει 11.000 ευρώ μηνιαίως για να βάζει μια υπογραφή). Αλλά: Η επιθετική παραβίαση δεν ακυρώνεται. Οι εισοδοί τουρκικών αεροσκαφών από το 1987 έως το 2018 ανέρχονται σε 52.000, σύμφωνα με στοιχεία του ΓΕΑ...

Τώρα πια φαίνεται ολοκάθαρα, καθ' όλο το μέτωπο Έβρος- Αιγαίο- Κυπριακή ΑΟΖ, ότι δεν αρκεί η Ελλάδα να μην θέλει τον πόλεμο. Πρέπει να μην τον θέλει και η Τουρκία. Και η Τουρκία φαίνεται να τον επιδιώκει ή - τουλάχιστον- να μην τον αποκλείει! Όπως εμείς...

Αρα; Τι κάνουμε; Δεν θα υποδείξω εγώ, ως δημοσιογράφος, αν θα πρέπει να απαντήσουμε κάποτε δυναμικά στην Τουρκία. Αυτό θα το αποφασίσει η πολιτική ηγεσία συμβουλευόμενη την στρατιωτική ηγεσία, ενημερώνοντας το λαό για τις επιπτώσεις. Αλλά και δεν θα στέρξω να πω, ότι πρέπει να μην χρησιμοποιηθεί ο στρατός, ή ότι τα

τανκς θα γίνουν πεταλούδες. Αυτά τα λέω στην ποίησή μου. Αλλά η ποίηση είναι η ρυθμική συνομιλία με το αδύνατο... Από την άλλη πλευρά, η γεωστρατηγική είναι το αδύνατο που μπορεί να γίνει δυνατό -δυστυχώς ή... ευτυχώς- δια της δυνάμεως. Ειρήσθω εν παρόδω, ότι η μοντέρνα ποίηση, εις την οποίαν ομνύω, με προφυλάσσει δια του φιλοσοφημένου κυνισμού της, από τον μιλιταρισμό...

Και η παραδοσιακή ποίηση, χάρη στον ρομαντισμό, με συνεγείρει με τον ηρωισμό της...

Καταγόμενος από την ακριτική Χίο, μελετώντας από φοιτητής τα ελληνοτουρκικά και μετέπειτα επί 35 χρόνια στο δημοσιογραφικό βίο και γνωρίζοντας εκ του συνεγγυς το έλλειμμα στρατηγικής κουλτούρας των πολιτικών μας, δικαιούμαι να επισημάνω ότι:

Το πρώτο που οφείλουμε να πράξουμε, βάσει του σημερινού συσχετισμού δυνάμεων, είναι να αποφύγουν οι θεσμικοί παράγοντες ρητορείες του στυλ «Μολών Λαβέ». Αν αποφύγουμε τον παρορμητισμό, θα έχουμε κερδίσει βραχυπρόθεσμα, αποφεύγοντας μια άκαιρη ρήξη. Παρακαλούνται οι ορμητικοί Έλληνες που ονειρεύονται την Πόλη, μεταξύ των οποίων είναι και ορισμένοι παραμεθόριοι Δεσπότες -στρατάρχες από άμβωνος- παρακαλούνται να αυτοσυγκρατηθούν. Και να τους θυμίσω το ρητό που λέει: «Ο ηρωισμός σε ένα έθνος είναι αναγκαίος. Αλλά στη μάχη. Πριν και μετά, είναι επικίνδυνος...».

Η αναψηλάφηση της Ιστορίας των κρίσεων με διδάξε ότι οφείλουμε στο εξής να καλλιεργήσουμε στους πολίτες μια αντίληψη συνόρων. Μια κουλτούρα άμυνας. Μια λογοτεχνία εθνικής αξιοπρέπειας, πέραν της γυάλινης ζωής. Μια κουλτούρα που θα οδηγήσει εμάς τους λαούς, πέρα από το φόβο του θανάτου... Προσοχή: Χωρίς εθνοφυλετισμό -δηλαδή χωρίς ρατσιστική αντίληψη για το Έθνος. Εθνοφυλετισμό που έχει καταδικάσει η Εκκλησία μας με τη σύνοδο της Κωνσταντινούπολης του 1872. Και χωρίς εθνομηδενισμό - δηλαδή χωρίς την αυταπάτη, ότι τα σύνορα πέφτουν στο όνομα μιας διεθνιστικής αταξικής ουτοπίας, που προσομοιάζει με την ουράνιο βασιλεία.

Ας έρθουμε όμως στην πεζογραφία των κρίσεων. Και ειδικά τον περιλάλητο διάλογο.

Αφού, ούτως ή άλλως, βρισκόμαστε ενώπιον διαλόγου με την Τουρκία, από δω και πέρα ας μην πάμε με την πολιτική του «δεν υποχωρούμε- δεν διεκδικούμε». Έχω να προτείνω μια νέα πολιτική. Έχοντας το όπλο παρά πόδα, ας αρχίσουμε να ζητάμε και εμείς. Ενδεικτικά παραθέτω προσωπικές μου ιδέες προς συζήτηση σε επίπεδο ειδικών αλλά και σε επίπεδο αρχηγών κομμάτων:

-Να ζητήσουμε το δικαίωμα τέλεσης Θείας Λειτουργίας στην Αγία Σοφία, κάθε Χριστούγεννα και Πάσχα, με δέσμευση της Ελλαδικής Εκκλησίας ότι η λειτουργία δεν θα λαμβάνει εθνικοπολιτική διάσταση.

-Να ζητήσουμε να αναγνωρίσει η Τουρκία σε επίσημη απογραφή το δικαίωμα προσδιορισμού των ελληνογενών κρυπτοχριστιανών Τούρκων στον Πόντο, των Τουρκοκρητικών του Τσεσμέ και απογόνων Ελλήνων της Σμύρνης που μετά τον Διωγμό του 1922 καλύπτουν την ρωμείκη καταγωγή τους πίσω από υπηκοότητες Ευρωπαϊκών χωρών.

-Να ζητήσουμε την κατοχύρωση του δικαιώματος σύστασης πολιτιστικών σωματείων των ελληνογενών μειονοτήτων με τήρηση των εθίμων, δικαίωμα εκμάθησης της ελληνικής ποντιακής και κρητικής διαλέκτου.

-Να ζητήσουμε την εγκατάσταση απογόνων διωχθέντων Κωνσταντινοπολιτών στην Πολη και διωχθέντων μικρασιατών στη Σμύρνη μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων .

-Να ζητήσουμε το δικαίωμα υπερπτήσεων ελληνικών αεροσκαφών αναγνώρισης, με ενημέρωση του ΝΑΤΟ, σε ζώνη κατά μήκος της τουρκικής ακτής, ώστε να πιστοποιείται η συγκέντρωση δυνάμεων που μπορούν να απειλήσουν τα ελληνικά νησιά του Ανατολικού Αιγαίου.

-Και το τελευταίο: Να ζητήσουμε την απόδοση στην Ελλάδα νησιών και βραχονησίδων εντός του Κόλπου του Αδριατικού – απέναντι από τη νήσο Λέσβο, αλλά και καθ' όλο το μήκος των αιγαιακών συνόρων, που ενώ βρίσκονται έξω από τα 3 μίλια από τις τουρκικές ακτές, και άρα δεν τα καλύπτει το όριο τουρκικής κυριαρχίας που ορίζει η Συνθήκη της Λωζάννης, τελούν υπό τουρκική κατοχή.

Αυτή την πολιτική την ονομάζω: «Ζητούμε και συζητούμε»!
Κυρίες και κύριοι.

Η δύναμη- κλειδί στη λύση της ελληνοτουρκικής εξίσωσης είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες. Οι οποίες, αν δεν παρέμβουν για αποτροπή πολέμου στο Αιγαίο, σύμφωνα με δέσμευσή τους στο προσέκιο της ισχύουσας Συμφωνίας των Βάσεων, τότε πρέπει να ξέρει ο ελληνικός λαός ότι σε μια αναμέτρηση θα είμαστε μόνοι μας. Αφού ούτε οι ΗΠΑ, μήτε η Ευρωπαϊκή Ένωση εγγυώνται τα σύνορά μας στο Αιγαίο. Οι ΗΠΑ εγγυώνται την αποτροπή πολέμου, όχι την ακεραιότητα των συνόρων. Όμως: Τώρα και αυτή η δέσμευση, τίθεται εν αμφιβόλω!.. Ειδικά με την απρόβλεπτη πολιτική Τραμπ δεν μπορούμε να είμαστε βέβαιοι, ότι θα παρέμβει αποτρεπτικά σε μια τουρκική επιχείρηση, όπως έπραξαν όλοι οι Πρόεδροι από το 1955 έως το 1996 στα Ίμια.

Αλλά, επιτέλους! Μια ελληνική ηγεσία, ας υπομνήσει στο Λευκό Οίκο την από το 1953 ελληνική προσφορά των Βάσεων με τις οποίες η Αμερική βομβαρδίζει από το Αφγανιστάν έως τη Λιβύη, διαφεντεύοντας τον παράδεισο των πετρελαίων! Και ας υπομνήσει επίσης τον κίνδυνο αντιποίνων που διατρέχουν κάποιοι ιστορικοί πεζόδρομοι της Αθήνας από τους τζιχαντιστές ... Μήπως και ο Πρόεδρος Τραμπ, ως ειρηνιστής επιχειρηματίας real estate που είναι, μπορέσει να εννοήσει το τι οφείλει σε δισεκατομμύρια δολάρια η μεγάλη Αμερική στην μικρή Ελλάδα. Που, πράγματι, απέτρεψε την υπαγωγή της στο σταλινικό στρατόπεδο το 1949, αλλά την μετέτρεψε σε μπανανία. Και να καταλάβει τι θα χάσει αν το Στεϊτ Ντιπάρτμεντ, εξωθήσει τους Έλληνες σε έναν νέο αντιαμερικανισμό, λόγω μη παρέμβασής του, προς αποτροπή τουρκικής επιχείρησης στο Αιγαίο. Αντιαμερικανισμό που θα αναγκάσει μια οποιαδήποτε ελληνική κυβέρνηση να ζητήσει την αναστολή των λειτουργιών του αμερικανικού στρατιωτικού κρατιδίου της Σούδας, επικαλούμενη λόγους εθνικής ασφάλειας.

Μαζί με την αυτοδύναμη κουλτούρα συνόρων, απαιτείται και η αυτοδύναμη αμυντική βιομηχανία. Ωστε

όταν, παρά τις υποχωρήσεις μας, παρά τις ταπεινώσεις μας, παρά τους έντιμους ή μη συμβιβασμούς, μας επιβληθεί ο πόλεμος, να μην εξαρτώνται οι Ένοπλες Δυνάμεις από τα αμερικανικά ανταλλακτικά. Είναι εξοργιστικό το ότι από την μεταπολίτευση μέχρι σήμερα, πέρασαν από την πολυπόθητη εξουσία εννέα Πρωθυπουργοί και εικοσιτέσσερις υπουργοί Άμυνας. Όλοι αυτοί δεν στάθηκαν ικανοί να στήσουν κερδοφόρες επιχειρήσεις αμυντικού υλικού. Αποτέλεσμα; Ενώ από το 1995 η Τουρκική Εθνοσυνέλευση μας έχει κηρύξει προκαταβολικά τον πόλεμο, με τον πιο επίσημο τρόπο, με το casus belli της τουρκικής Βουλής, οι μέχρι τώρα κυβερνήσαντες τον τόπο, άφησαν την χώρα εκτεθειμένη, μιας και η Ελλάδα καλύπτεται αυτοδυνάμως μόνο κατά το 10 % των αμυντικών της εξοπλισμών, έναντι 60 % της Τουρκίας.

Να γιατί φοβούμαι πως, αν συνεχίσουμε έτσι, βαδίζουμε προς μια οιονεί εθνική χρεοκοπία στο Αιγαίο. Με την επισήμανση, ότι το Αιγαίο δεν είναι όλο δικό μας. Έχει δικαιώματα και η Τουρκία, αλλά αυτά που της δίνει το Διεθνές Δίκαιο.

Βαδίζουμε μάλιστα, με την ίδια εθνική αμεριμνησία που βαδίζαμε πλησιίστιοι στην οικονομική χρεοκοπία, κλείνοντας τα ότα σε φωνές που προειδοποιούν. Η αναλογίες είναι δραματικά όμοιες. Όπως επί χρόνια δανειζόμαστε από τους εταίρους μας αμέριμνοι πέραν των δυνάμεών μας, μεταθέτοντας τη χρεοκοπία, έτσι και στο Αιγαίο: Δανειζόμαστε ειρήνη από την Αμερική και -εκβιαστικώ τω τρόπω- από την Τουρκία. Αλλά αργά ή γρήγορα, οι «δανειστριες» χώρες θα μας επιβάλλουν την ειρήνη τους, αναγκάζοντάς μας να υποκύψουμε ταπεινωτικά στους τουρκικούς όρους. Και χωρίς να ρίξουμε ούτε μια τουφεκιά...

Αγαπητοί φίλοι και αγαπητές φίλες,

Άφησα για το τέλος μια ακροτελεύτια πρότασή μου: Σε απάντηση της Τουρκίας, που εξοπλίζεται με δικής της κατασκευής υπερόπλα, πρέπει να αποκτήσουμε και εμείς ένα υπερόπλο. Οποιοδήποτε δρόμο και αν επιλέξουμε... Ή της σύγκρουσης ή του επωφελούς συμβιβασμού. Το υπερόπλο αυτό δεν κατασκευάζεται στην Ελλάδα. Μπορούμε όμως το εισάγουμε από προηγμένες χώρες του εξωτερικού. Είναι απλό στη χρήση και στη συντήρηση. Λέγεται ... Σο-βα-ρό-τη-τα !.. Και οφείλει το οπλικό αυτό σύστημα, να το φέρει στη Ελλάδα, με το παράδειγμά της, η πολιτική ηγεσία, παρασύροντας όλους μας. Σοβαρούς και μη. Με πρώτο τον ελληνικό τύπο ... Αλλιώς, ο κίνδυνος μιας καταστροφής στο Αιγαίο είναι πιθανός εξ αιτίας της έλλειψης σοβαρότητας. Το έχει πει ένας μεγάλος Έλληνας δημιουργός αλλά – όπως αποδεικνύεται - και στρατηγικός αναλυτής ... Είχε πει, μετά την κρίση του Μάρτη 1987 που έφερε το Νταβός του 1988 :

«Ως εχθροί με τους Τούρκους είμαστε φιλικότατοι...»

Και ως φίλοι είμαστε γελοίοι !»

Μάνος Χατζιδάκις !

Κυρίες και κύριοι,

Συγγνώμη αν σας μαύρισα την καρδιά...

Αλλά , αυτός ήταν ο στόχος μου !.. Και σας ευχαριστώ θερμά!..

Οι προεκλογικές μεταναστευτικές επιλογές του κ. Βίτσα

Του Αντιναυάρχου ε.α. Β. Μαρτζούκου ΠΝ

Πρόσφατα ο Υπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής Κος Δ. Βίτσας επισκέφθηκε την Πακιστανική κοινότητα όπου με ένα διεθνιστικό αλλά και προεκλογικό λόγο τους έκλεισε το μάτι υποσχόμενος ότι θα κάνει ότι μπορεί για να παραμείνουν με ευκολία για πάντα στην Ελλάδα. Η υπόσχεση του Κου Βίτσα δεν συνοδεύθηκε από όρους, προϋποθέσεις και υποχρεώσεις. Αντιθέτως κατηγόρησε το κράτος (που αυτός εκπροσωπεί) για την κακή μεταχείρισή τους και τους παρότρυνε να μην ανέχονται τον ρατσισμό και την ξενοφοβία (όπως αυτοί εκάστοτε την αντιλαμβάνονται). Η κίνηση αυτή συνδέεται με την κυβερνητική προεκλογική πρόθεση ελληνοποιήσεως εκατοντάδων χιλιάδων μεταναστών για προφανείς λόγους. Κατά συνέπεια ο Έλληνας Υπουργός προκαλεί ενσυνείδητα τα ακόλουθα:

- Ενθαρρύνει μετανάστες από Ασιατικά και Αφρικανικά κράτη με πληθυσμούς εκατοντάδων εκατομμυρίων κατοίκων να προσέλθουν στην Ελλάδα όπου δίχως όρους και με βατές διαδικασίες θα παραμείνουν για πάντα. Το περιβάλλον θα είναι φιλικό και δίχως κοινωνικές αμφισβητήσεις αφού οι τυχόν διαμαρτυρόμενοι «κακοί ξενοφοβικοί και ρατσιστές Έλληνες» θα παταχθούν.
- Αντί να επικεντρωθεί στην ανάσχεση της εθνικής πρωτοφανούς δημογραφικής κατηφόρας (μόνο η διαφορά θανάτων – γεννήσεων φθάνει τις 40.000 Έλληνες ετησίως, δίχως αναφορά στην μαζική φυγή των νέων στο εξωτερικό, τα δυστυχήματα κ.λπ.) προσκαλεί αλλοεθνείς μετανάστες (Μουσουλμάνους στην συντριπτική τους πλειοψηφία) εντελώς διαφορετικής κουλτούρας, από τον ραγδαία αυξανόμενο υπερπληθυσμό Ασίας και Αφρικής, προς αναπλήρωση του πληθυσμού των Ελλήνων.
- Δεν θέτει αυστηρούς όρους ενσωματώσεως των μεταναστών (ιδιαίτερα των Μουσουλμάνων), αφήνοντας ορθάνοικτη την προοπτική δημιουργίας παραλλήλων πολιτισμών στην Ελλάδα (θύλακες ή γκέτο πολιτισμού) με την απολύτως βάσιμη προοπτική να επικρατήσει πλειοψηφικά ο θεοκρατικός και αυταρχικός πολιτισμός των αλλοεθνών σε σύντομο χρονικό διάστημα.
- Με την όλη στάση του ο Υπουργός επιβεβαιώνει τις εικασίες ότι η αριστερή αντίληψη επικροτεί την δημιουργία πολυεθνικών, πολυφυλετικών και πολυπολιτισμικών κοινωνιών, αδιαφορώντας για τις έννοιες «Έθνος», «εθνικές παραδόσεις», «εθνική και κοινωνική συνοχή», «εθνικά σύνορα και προστασία αυτών» «προστασία συμφερόντων αγέννητων Ελλήνων» κ.ο.κ..

Δεδομένου ότι ο Κος Βίτσας δεν στερείται αν-

τιλήψεως, είναι βέβαιον ότι γνωρίζει πλήρως τις επιπτώσεις των πράξεών του. Δεν αγνοεί επί παραδείγματι ότι η μουσουλμανική θρησκεία επιβάλλει στους πιστούς της ένα αξιακό, νομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό τρόπο συμπεριφοράς ασύμβατο με το κοσμικό και δημοκρατικό ευρωπαϊκό κεκτημένο. Γνωρίζει επίσης ότι η Ελλάς περιβάλλεται από γειτονικά κράτη με Μουσουλμανικούς πληθυσμούς, ότι έχει ήδη στα σύνορά της μία μουσουλμανική μειονότητα επισήμως αναγνωρισμένη και κυρίως ότι η Τουρκία (η οποία αποτελεί την κύρια εθνική απειλή), απειλεί ανοικτά την εθνική μας κυριαρχία και τα κυριαρχικά μας δικαιώματα, προσπαθώντας να διεισδύσει στην περιοχή μας, μεταξύ άλλων και με χειραγώγηση και «προστασία» των απανταχού Μουσουλμάνων. Ο Κος Βίτσας υπερβαίνει σε ευαισθησία για τα «ανθρώπινα δικαιώματα» των απρόσκλητων χιλιάδων μεταναστών, ακόμη και τον Μουσουλμάνο Πρόεδρο της Αιγύπτου Στρατηγό Αλ Σίσι ο οποίος τον Δεκέμβριο του 2018 επεσήμανε ότι οι ομόθρησκοί του μετανάστες δεν δικαιούνται να μεταφέρουν τον πολιτισμό τους στο κράτος προορισμού τους αλλά να προσαρμόζονται πλήρως στην συμπεριφορά, τα ήθη και τα έθιμα της χώρας που τους φιλοξενεί, διαφορετικά να μην μεταναστεύουν αλλά να προσπαθούν να κάνουν καλύτερες τις χώρες τους.

Η πλήρης αναντιστοιχία των απόψεων μεταξύ των κυβερνητικών πολιτικών ταγών και του λαϊκού βιωματικού αισθήματος ως προς το μεταναστευτικό και τις επιπτώσεις του (ισχύει και για πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες), οδηγεί σε κοινωνικό αδιέξοδο καθώς εκκολάπτει, ωθεί και ενθαρρύνει ακραίες πολιτικές επιλογές των πολιτών, ως την μόνη άμυνα και διέξοδο για την διατήρηση της τάξεως, της ασφάλειας, της κοινωνικής συνοχής και της εθνικής ταυτότητας. Ας ελπίσουμε ότι η άφρων μικροκομματική και ιδεοληπτική, παγκοσμιοποιημένη, διεθνιστική αυτή πολιτική δεν θα σταματήσει όταν θα είναι πλέον πολύ αργά και τα πολιτικά αποτελέσματα καταστούν μη αναστρέψιμα. Εκφράζονται φόβοι ότι οι επικείμενες Ευρωεκλογές θα αποτελέσουν μία πρώτη γεύση αυτής της λαϊκής πολιτικής μεταστροφής. Η Ελλάδα και η Ευρώπη θα πρέπει να διαφυλάξουν πάσει θυσία το κοσμικό και δημοκρατικό τους κεκτημένο με εφαρμογή πλήρους φάσματος μέτρων αυτοπροστασίας. Βασικό κριτήριο των ψηφοφόρων θα πρέπει επί τέλους να γίνει η πολιτική των κομμάτων για θεμελιώδη εθνικά θέματα όπως το δημογραφικό, το μεταναστευτικό, η άμυνα και ασφάλεια της χώρας καθώς και η οικονομική και ενεργειακή εθνική ανάπτυξη.

Πικρές αλήθειες για τα Ελληνο-τουρκικά

Του Υποστρατήγου εα Ιπποκράτους Δασκαλάκη
Διευθυντού Μελετών ΕΛΙΣΜΕ

Η γειτονική μας Τουρκία έχει επιδοθεί τα τελευταία 3 χρόνια σε μια άνευ προηγουμένου κλιμάκωση των διεκδικήσεων σε βάρος μας και των αντίστοιχων προκλήσεων. Η συμπεριφορά αυτή δεν είναι ευκαιριακή και οφείλεται στην ωρίμανση συνθηκών και προϋποθέσεων που δημιουργήθηκαν κατόπιν συστηματικών σχεδιασμών και πολύχρονων βημάτων της Άγκυρας. Ως εκ τούτου οποιαδήποτε δική μας συσχέτιση των προκλήσεων, με δημόσια πρόσωπα, κόμματα, πολιτικές ισορροπίες και διεθνείς σχέσεις της Άγκυρας είναι λανθασμένη και επικίνδυνη. Αναμφισβήτητα ο χρόνος εκδήλωσης ορισμένων εξ' αυτών των προκλήσεων, επηρεάζεται από τις εσωτερικές και εξωτερικές περιστάσεις αλλά η γενικότερη σχεδίαση και εκτέλεση τους, εξυπηρετούν τους σταθερούς και μακροχρόνιους στόχους της γείτονος.

Η έξαρση των, σε βάρος μας διεκδικήσεων, ενισχύεται και από την αίσθηση που διακατέχει την Άγκυρα σχετικά με την εκατέρωθεν του Αιγαίου, ισορροπία ισχύος. Οποιαδήποτε σκέψη περί αυτόβουλης τουρκικής αναδίπλωσης και επιστροφής σε σχέσεις καλής γειτονίας με βάση το διεθνές δίκαιο, αποτελεί επικίνδυνη ματαιοπονία. Πλέον, η τουρκική πολιτική, εκπορεύεται από το στόχο ανάδειξης της σε μεγάλη δύναμη, ανάλογη της Βρετανίας-Γαλλίας και με κυρίαρχο περιφερειακό ρόλο σε Ανατολική Μεσόγειο-Βαλκάνια-Καύκασο και Μέση Ανατολή. Ο στόχος αυτός -αλλά και οι απαιτούμενες θυσίες- είναι αποδεκτός από τον τουρκικό λαό και ταυτίζεται με τις επιδιώξεις των ελίτ της χώρας. Βασική προϋπόθεση για την επίτευξη αυτών των στρατηγικών επιδιώξεων είναι η συντριβή της Ελλάδος (ελληνισμού με την ευρύτερη έννοια). Συντριβή όχι μόνο με την έννοια μιας συντριπτικής στρατιωτικής ήττας και απώλειας εδαφών αλλά και ως αποτέλεσμα αναγκαστικής παραχώρησης κυριαρχικών δικαιωμάτων -υπό την απειλή χρήσεως βίας- και μιας «φινλανδοποίησης» της Ελλάδος.

Η παραπάνω πραγματικότητα έπρεπε να έχει γίνει κατανοητή στην Αθήνα από τα τραγικά γεγονότα του 1955 και να έχει επιλέξει και κυρίως να εφαρμόζει σταθερά, μια κατάλληλη στρατηγική αντιμετώπισης της Άγκυρας. Είναι γεγονός, ότι με εξαίρεση ορισμένων περιόδων (κυρίως 1963-1974), η ελληνική (ελλαδική) πολιτική έτυχε μιας ευρείας συγκατάθεσης του συνόλου των κυβερνήσεων και κομμάτων. Παρά ταύτα τα αποτελέσματα δεν ήταν ικανοποιητικά και η ελληνική αποτροπή δεν υπήρξε αξιόπιστη σε αρκετές περιπτώσεις. Οι προσεκτικές ελληνικές επιλογές απέτρεπαν προσωρινά την όξυνση, χωρίς να διευθετούν οριστικά τα προβλήματα, μεταφέροντας αυτά στο απώτερο μέλλον και υπό δυσμενέστερες συνθήκες ανισορροπίας με την πρωτοβουλία κινήσεων πάντα στην απέναντι πλευρά. Επιπλέον και παρά τη σχετική ομοφωνία στην ελλαδική πλευρά, οι ενέργειες αντιμετώπισης της τουρκικής προκλητικότητας ήταν ασυντόνιστες, ενίοτε ευκαιριακές και σπασμωδικές, βασιζόμενες συχνά σε μια μη ρεαλιστική ανάγνωση της διεθνούς πραγματικότητας και των διεκδικήσεων της γείτονος. Υπό

αυτές τις συνθήκες, οι θυσίες αλλά ακόμη και επιτυχημένες κινήσεις του ελληνισμού, δεν μπορούσαν να επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα καθόσον δεν εντάσσονταν σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο εξισορρόπησης της Τουρκίας, στους ποικίλους και αλληλένδετους τομείς ανταγωνισμού. Επιπρόσθετα, συχνά καλλιεργήθηκαν αβάσιμες ελπίδες για σωτήρια εμπλοκή τρίτων δυνάμεων υπέρ ημών, ενώ υπερτονίστηκε η σημασία του διεθνούς δικαίου. Η παραπάνω ουτοπική και συνάμα καταστροφική επιλογή, ουσιαστικά απορρίπτει τη βασική αρχή του ρεαλισμού, την αυτοβοήθεια και συγχρόνως δημιουργεί μια βολική δικαιολογία μη αντίδρασης και εν συνεχεία απόρριψης των ευθυνών σε τρίτους.

Δικαιολογημένη η επί δεκαετίες προσπάθεια αποφυγής πολεμικής σύγκρουσης με την Τουρκία, εμπλοκή που ανεξαρτήτως αποτελεσμάτων θα οδηγούσε σε σημαντική οπισθοδρόμηση αμφότερες τις χώρες. Επιλογή που γίνεται περισσότερο καταφανής και αναπόφευκτη την τελευταία δεκαετία καθώς η ουσιαστική οικονομική χρεοκοπία της Ελλάδος την έχει καταστήσει αιχμάλωτη πιστωτικών ιδρυμάτων, κρατικών τραπεζών, εταίρων, θεσμών, δημοσιονομικών περιορισμών και των απρόβλεπτων αγορών. Ακόμη και ένα μεμονωμένο στρατιωτικό επεισόδιο είναι ικανό να αναστρέψει οποιαδήποτε κίνηση ανάταξης της οικονομίας και να εκμηδενίσει τα πολύτιμα έσοδα του τουρισμού. Φυσικά τα παραπάνω δεν αποτελούν αιτία αδράνειας αλλά μόνο βάση κατανόησης της πραγματικότητας, ρεαλιστικού σχεδιασμού και μιας επίμονης εθνικής προσπάθειας ανατροπής της δυσμενούς κατάστασης.

Ορθά οι κυβερνήσεις έχουν εστιάσει στη δημιουργία πολυμερών επαφών-συνεργασιών σε διάφορους τομείς στην Ανατολική Μεσόγειο ελπίζοντας όμως ότι έχουν επίγνωση των πραγματικών δυνατοτήτων και ορίων αυτών. Ορθά η Ελλάδα, έχοντας απολέσει ανεπιστρεπτί τις ευκαιρίες δυναμικών αντιδράσεων, επιλέγει μια πολιτική αυτοσυγκράτησης που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε ακόμη και κατευναστική. Δεν πρέπει όμως να διαφεύγει της προσοχής μας ότι ο κατευνασμός, όπως και οι υποχωρητικές επιχειρήσεις στον στρατιωτικό ελιγμό, είναι αποδεκτές ενέργειες -συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα- μόνο όταν εξυπηρετούν το βασικό αντικειμενικό μας στόχο και δεν αποτελούν μια συνεχιζόμενη επιλογή εν αναμονή του «από μηχανής θεού». Στην τελευταία περίπτωση, η κατευναστικές κινήσεις αποτελούν την εγγύηση επέλευσης του χειρίστου αποτελέσματος.

Ευρισκόμαστε σήμερα μπροστά σε μια σύντομη προεκλογική περίοδο. Θέματα που αφορούν την άμυνα και την αντιμετώπιση της τουρκικής προκλητικότητας προφανώς δεν θα τεθούν στο τραπέζι των συζητήσεων. Οποιαδήποτε ενδεχόμενη αναφορά σε αμυντικά θέματα θα εστιάζεται σε σκανδαλολογία, αδράνεια περί την αναδιοργάνωση των ενόπλων δυνάμεων και ρουσφετολογικές επιλογές. Η ουσία του προβλήματος δεν πρόκειται να τεθεί. Μια αισιό-

δοξη απάντηση επί της ουσιαστικής αποφυγής παρόμοιων πολιτικών συζητήσεων έχει να κάνει με την ευαισθησία αυτών των θεμάτων και την προσπάθεια διατήρησης τους εκτός της ατζέντας της πολιτικής «κοκορομαχίας».

Μια άλλη θέση υποστηρίζει την έλλειψη συγκεκριμένων θέσεων των κομμάτων και κυρίως της θέλησης τους να καταστήσουν το λαό, κοινώνό του μεγέθους του προβλήματος και να θέσουν υπόψη του την ανάγκη λήψεως ριζικών αποφάσεων με πολύπλευρο κόστος. Βεβαίως υπάρχει και η τρίτη άποψη που υποστηρίζει ότι οι μακροχρόνια κυβερνήσεις ελίτ των Αθηνών έχουν αποδειχθεί την αναγκαιότητα αποφυγής σύγκρουσης, με οποιοδήποτε κόστος και δικές μας σημαντικές υποχωρήσεις σε πληθώρα θεμάτων και έχουν εμπιστευθεί «φίλους και συμμάχους» να προβούν στις κατάλληλες διευθετήσεις σε τόπο, χρόνο και μέθοδο. Δύο τα μεγάλα προβλήματα αυτής της -απευκταίας κατά την εκτίμηση μου- περίπτωσης, αφενός η Τουρκία δεν υπόκειται πλέον στον επιθυμητό βαθμό ελέγχου των μεγάλων δυνάμεων και αφετέρου, οποιαδήποτε παραχώρηση σε βάρος μας απλά θα επιτείνει τις «ορέξεις» της, μη διασφαλίζουσα την πολυπόθητη ειρηνική συμβίωση. Σε μια τέτοια εξέλιξη η ετεροβαρής για εμάς, Συμφωνία των Πρεσπών, φοβάμαι ότι θα αποτελέσει μια απλή παρανυχίδα. Φυσικά σε κάθε ερώτηση πολλαπλής επιλογής υπάρχει και η απάντηση «άπαντα τα ανωτέρω» που μάλλον επιβεβαιώνει τη σύγχυση και ατολμία των ελίτ αυτής της χώρας.

Το αμείλικτο ερώτημα που τίθεται είναι αν υπάρχουν υλοποιήσιμες προτάσεις εξόδου από τη δύσκολη αυτή θέση. Ουδείς είναι σε θέση να εγγυηθεί την επιτυχία μιας πολιτικής μακροχρόνιας στόχευσης που εξαρτάται από πολλούς και μη ελεγχόμενους παράγοντες. Ουδείς αμφισβητεί ότι η οικονομία είναι ο κινητήριο μοχλός που θα επιτρέψει την πραγματοποίηση των αναγκαίων εξοπλιστικών προγραμμάτων σε στενή όμως ισορροπία με την εξασφάλιση της κοινωνικής ευημερίας άρα και συνοχής. Αναμφίβολα οι διακρατικές κινήσεις συνεργασίας σε όλους του τομείς και προς κάθε κατεύθυνση, πρέπει να συνεχιστούν και ενταθούν. Είναι όμως απόλυτη προτεραιότητα να εξασφαλιστεί η όσο το δυνατόν, ταχύτερη αναβάθμιση της μαχητικής ισχύος και μερική εξισορρόπηση ισχύος Ελλάδος-Τουρκίας. Παρά το κόστος, πρέπει να προχωρήσουν άμεσα επιλεγμένες προμήθειες υλικών και ανταλλακτικών για ανανέωση βασικών πολεμικών μονάδων και μερική άρση ακινησίας που έχει ανέλθει σε απαράδεκτα ποσοστά.

Έχει αποδεχθεί ότι η συμμετοχή σε διακρατικά προγράμματα μεγάλου μεγέθους και συμμετοχών, με ικανό αριθμό προς απόκτηση οπλικών συστημάτων και σε βάθος χρόνου, εξασφαλίζει (συνήθως) την ομαλή εκτέλεση τους, τη μεταφορά τεχνογνωσίας, τη στήριξη της εθνικής αμυντικής βιομηχανίας και την εν συνεχεία υποστήριξη. Ομοίως είναι ζωτική ανάγκη να επέλθουν σημαντικές αλλαγές στη δομή δυνάμεων, στη θητεία, στην εκπαίδευση, στην εφεδρεία και στην εξέλιξη των στελεχών. Ο αντίπαλος εκπαιδεύεται σε πολεμικές συνθήκες στα διάφορα πολεμικά μέτωπα και εμείς έχουμε εστιάσει στο κοινωνικό έργο του στρατεύματος και στην «επίδειξη εξωστρέφειας». Άπαντα αποδεκτά και απαραίτητα αλλά συχνά χάνουμε την αίσθηση

του μέτρου και για διαφόρους λόγους αδυνατούμε να αποδεχτούμε τα αναπόφευκτα κόστη της απόκτησης και διατήρησης ετοιμοπόλεμων και αποτελεσματικών ενόπλων δυνάμεων. Σίγουρα υπάρχουν οι επαγγελματίες εκείνοι, στον ευρύτερο αμυντικό χώρο, που μπορούν να προχωρήσουν στη σχεδίαση και εφαρμογή των απαραίτητων βημάτων.

Προέχει όμως να υπάρξει, η εκ μέρους της πολιτικής ηγεσίας και με ευρύτερη κομματική συγκατάθεση, αποδοχή της αναγκαιότητας αμυντικής αναβάθμισης και ανάληψης του κόστους που αυτή συνεπάγεται (πάντα στα όρια των οικονομικών μας δυνατοτήτων), εξασφάλιση ευρείας λαϊκής αποδοχής(συνυπολογίζοντας τη μακροχρόνια κόπωση της κοινωνίας), ανακατανομή κονδυλίων του προϋπολογισμού με μακροχρόνιο καθορισμό ποσών για την άμυνα και αυστηρή υιοθέτηση και εφαρμογή των προτάσεων που θα υποδειχθούν από τους εμπειρογνώμονες, πάντα στο πλαίσιο των αρχών και κατευθύνσεων που θέτει η εκλεγμένη κυβέρνηση. Οι παραπάνω αρχές θα πρέπει να συγκεκριμενοποιηθούν και συντονιστούν κάτω από μια ρεαλιστική πολιτική εθνικής άμυνας που θα εξυπηρετεί τους μακροχρόνιους εθνικούς στόχους και θα γίνει κτήμα των κομμάτων εξουσίας, οδηγός των ενεργειών τους και με τις απαραίτητες αποφάσεις να λαμβάνονται με μια συναινετική διαδικασία και με δικλίδες ασφαλείας. Βεβαίως επανερχόμαστε στα θέματα της ύπαρξης πολιτικής κουλτούρας συνεννόησης, υπεροχής της μακροχρόνιας στόχευσης έναντι της βραχυχρόνιας και πρωτοκαθεδρίας του εθνικού έναντι του κομματικού-ατομικού συμφέροντος, δηλαδή σε θέματα ευρύτερης παιδείας!

Επιπλέον, ο περήφανος ελληνικός λαός θα πρέπει να κατανοήσει ότι για την εξασφάλιση των ελληνικών ζωτικών συμφερόντων στην Ανατολική Μεσόγειο, Αιγαίο και οπουδήποτε αλλού, θα απαιτηθούν σημαντικές και σε βάθος χρόνου επενδύσεις, σε μέσα και προσωπικό, τα οποία παρά την καλή θέληση των οποιοδήποτε κυβερνώντων θα επιβαρύνουν τα ήδη μειωμένα οικονομικά των νοικοκυριών. Ενδεικτική όμως των προθέσεων, όλων σχεδόν των κομμάτων, είναι η αποστροφή αναφορών σε δυσάρεστα αντικείμενα -όπως της άμυνας- και εστίαση σε παραχολογίες και ανούσιες αλληλοκατηγορίες. Καίτοι έχουμε καταστεί -συλλογικά και ατομικά- ικέτες «επιδομάτων» πρέπει να κατανοήσουμε τα κρίσιμα διλήμματα και να λάβουμε τις ανάλογες αποφάσεις. Δυστυχώς μαγικές λύσεις δεν υπάρχουν και ουδείς ξένος πρόκειται να διακινδυνεύσει τα παιδιά του για τα δικά μας συμφέροντα.

Αλληλένδετα λοιπόν όλα τα θέματα και αλληλοεπηρεαζόμενα. Εφικτή λοιπόν η αλλαγή κατευθύνσεως; Η ιστορία του λαού μας ευτυχώς αποδεικνύει το ανεξάντλητο των ανακλαστικών και δυνατοτήτων επιβίωσης του αλλά δυστυχώς και την ενεργοποίησή τους μετά από μια καταστροφή. Έχοντας γευθεί αρκετές την τελευταία εκατονταετία, παράλληλα όμως και με αρκετές επιτυχίες, ας ελπίσουμε να αποφύγουμε τη οδυνηρή δοκιμασία άλλης μιας καταστροφής για ενεργοποίηση των σωτήριων ανακλαστικών μας.

Εκλογές εν μέσω καταιγιστικών στρατηγικών εξελίξεων και Τουρκικών προκλήσεων

Οι δικές μας στάσεις και αποφάσεις
επηρεάζουν τον στρατηγικό σχεδιασμό τρίτων κρατών,
ιδιαίτερα των μεγάλων δυνάμεων.

Του κ. Παναγιώτη Ήφαιστου

Ομ. Καθηγητή Διεθνών Σχέσεων – Στρατηγικών Σπουδών, Παν/μιο Πειραιώς,
Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

Η πρόωγη προσφυγή στις κάλπες μετά την ετυμηγορία των Ελλήνων πολιτών καλό θα ήταν να αποτελέσει και αφορμή για δημόσια συζήτηση των ζητημάτων εθνικής στρατηγικής, αυτοκριτική και εν μέσω προεκλογικής αναμέτρησης ορθολογιστική διάγνωση της Τουρκικής απειλής.

Γνωρίζοντας εκ πείρας ότι η Τουρκία εκμεταλλεύεται κάθε ευκαιρία που προσφέρουν ρευστές και μεταβατικές καταστάσεις και δικές μας διαιρέσεις απαιτείται εγρήγορση. Πρώτον, να επιδιωχθεί άμεσα πολιτική συναίνεση για την περίπτωση που η Τουρκία προσπαθήσει να εκμεταλλευτεί την μεταβατική αυτή φάση ή αμέσως μετά. Δεύτερον, να ζητηθεί από τις Ένοπλες Δυνάμεις να βρίσκονται σε πλήρη ετοιμότητα. Τρίτον, όπως απαιτούν οι περιστάσεις να υπάρξει πολιτική ομογνωμία για κοινές στάσεις και αποφάσεις εάν η Τουρκία δοκιμάσει να δημιουργήσει τετελεσμένα.

Έχοντας κατά νου αυτή την συγκυρία θα επιχειρηθεί εδώ να γίνει περιγραφή του στρατηγικού περιβάλλοντος και του τρόπου επηρεάζει την περιφέρειά μας στην συντρέχουσα ιστορική συγκυρία. Μια συγκυρία που συμπίπτει με επιτάχυνση των καταιγιστικών στρατηγικών παιγνίων πάνω στην Περίμετρο της Ευρασίας και με όξυνση των Τουρκικών αναθεωρητικών αξιώσεων.

Η Τουρκία βρίσκεται, ουσιαστικά, ένα βήμα πριν την στρατιωτικοποίηση των ενεργειών της, κάτι που ανέφερε και ο απερχόμενος πρωθυπουργός λίγο πριν τις Ευρωεκλογές όταν μίλησε για τον κίνδυνο θερμού επεισοδίου. Το πώς θα εξελιχθούν τα ζητήματα αυτά είναι υπόθεση των κρατικών στρατιωτικών και διπλωματικών επιτελείων υπό την καθοδήγηση της πολιτικής ηγεσίας υπό συνθήκες δια-παραταξιακής πολιτικής συναίνεσης.

Ένα πράγμα είναι σίγουρο: Ανάλογα και αντίστοιχα με το πώς εξελίσσονται τα πράγματα οι δικές μας στάσεις και αποφάσεις επηρεάζουν τον στρατηγικό σχεδιασμό τρίτων κρατών, ιδιαίτερα των μεγάλων δυνάμεων. Περιορισμοί χώρου δεν επιτρέπουν να επεκταθούμε ιδιαίτερα για το μείζον ζήτημα του πώς λειτουργούν και αποφασίζουν οι ηγεμονικές δυνάμεις, ζήτημα για το οποίο έχουμε γράψει ξανά. Εδώ υπογραμμίζεται μόνο το γεγονός ότι οι ηγεμονικές δυνάμεις βρίσκονται σε αδιάλειπτο ανταγωνισμό στα

περιφερειακά πεδία και κυρίως πάνω στην Περίμετρο της Ευρασίας από την Ευρώπη Μέχρι την Ιαπωνία διαμέσου Βαλκανίων, Μέσης και Μείζονος Ανατολής και της Ινδικής Χερσονήσου.

Ο ανταγωνισμός και η αντιπαράθεση πάνω στην Περίμετρο της Ευρασίας έχει προϊστορία αιώνων. Πιο συγκεκριμένα, η επί αιώνες πρωτοκαθεδρία του Ηνωμένου Βασιλείου ως μιας πανίσχυρης ναυτικής δύναμης συγκρατούσε τις ηπειρωτικές δυνάμεις στην ενδοχώρα της Ευρασίας, ήλεγχε τις θαλάσσιες οδούς και με διαίρει και βασίλευε εμπόδιζε μια δύναμη ή μια συμμαχία δυνάμεων να κυριαρχήσει στην ηπειρωτική Ευρώπη. Την σημαία αλλά και την σκυτάλη της κυρίαρχης δύναμης πήραν οι ΗΠΑ οι οποίες μετά το 1945 όχι μόνο κυριάρχησαν στις θάλασσες και στην Περίμετρο της Ευρασίας αλλά επιπλέον αρχίζοντας από την Ατλαντική Συμμαχία που συσπείρωσε τον Ευρωατλαντικό χώρο συγκρότησαν μια αλυσίδα συμμαχιών και στρατιωτικής παρουσίας πλανητικής κλίμακας.

Αυτό που έχει σημασία να τονίσουμε εδώ είναι ότι κατά την διάρκεια της Μεταψυχροπολεμικής εποχής και ολοένα περισσότερο ενόσω προχωρούμε βαθύτερα στον 21ο αιώνα, και ενώ διαιωνίζονται περίπου οι ίδιες γεωπολιτικές και γεωστρατηγικές δομές, η Αμερικανική πρωτοκαθεδρία αμφισβητείται από νέες περιφερειακές δυνάμεις του αναδυόμενου πολυπολικού διεθνούς συστήματος. Το 1990, δεν ήταν η αφετηρία ενός ανθόσπαρτου διεθνούς βίου όπως υποστήριζε το κυρίαρχο αφήγημα στην Ελλάδα αλλά η αρχή μιας νέας αστάθειας μακροχρόνιων προεκτάσεων για νέες περιφερειακές και πλανητικές ισορροπίες ισχύος και συμφερόντων.

Αυτό σημαίνει ότι ενώ η ηγεμονική διαπάλη βαθαίνει και εντείνεται ολοένα και περισσότερο προκαλώντας τριβές, διενέξεις, πολέμους και ανακατανομές συνόρων και ελέγχου πλουτοπαραγωγικών πόρων, οι διεθνείς εξελίξεις βρίσκουν την Ελλάδα σε βαθιά

οικονομική, κοινωνική και πολιτική κρίση που ροκανίζει ή και αποδυναμώνει την εθνική στρατηγική. Στον βαθμό που αυτό ισχύει, απαιτείται να συνεκτιμηθούν δεόντως αφενός το γεγονός πως όπως είπαμε εισήλαμε σε μια μεταβατική φάση ενόψει εκλογών και αφετέρου το γεγονός ότι ο κίνδυνος κλιμάκωσης των Τουρκικών προκλήσεων εντείνεται.

Επιπλέον, εν μέσω καταγιστικών στρατηγικών εξελίξεων και ανακατατάξεων που επιταχύνονται η Ελλάδα όχι μόνο είναι εξ αντικειμένου αδύναμη λόγω κρίσης αλλά επιπλέον με αφορμή την διαμάχη για την συμφωνία ακούστηκαν ξανά τα ίδια λανθασμένα επιχειρήματα της δεκαετίας του 1990: Τα διεθνή προβλήματα επιλύονται με αισθητικά κριτήρια, προωθείται μια ιδεαλιστικών προδιαγραφών «συναδέλφωση των λαών» και αντιφατικά ότι όλα αυτά αποτελούν «αντί-ιμπεριαλιστικές» στάσεις και αποφάσεις. Γύρω μας και στον κόσμο, όμως, έχουμε κράτη το κάθε ένα με το δικό του εθνικό αφήγημα, με δικά του κριτήρια πολιτικής ηθικής και με δικά του ιεραρχημένα συμφέροντα των οποίων η σύγκλιση και ανταγωνισμός με τα αντίστοιχα άλλων κρατών εναλλάσσονται προκαλώντας διαρκείς αλλαγές συμμαχιών και διενέξεις.

Οι στρατηγικές των ηγεμονικών κρατών είναι πολύ καλά γνωστές. Οι στρατηγικοί τους σκοποί είναι μακροχρόνιας εμβέλειας και παρά το γεγονός ότι αυτό δεν είναι πάντα ορατό οι βραχυχρόνιες και μεσοπρόθεσμες στάσεις και αποφάσεις υπηρετούν αυτούς τους σκοπούς. Τα λιγότερο ισχυρά κράτη στις περιφέρειες εκπληρώνουν τα συμφέροντά τους και κυρίως το συμφέρον επιβίωσης μόνο εάν έχουν θέαση αυτών των στρατηγικών επιλογών και εάν συντεταγμένα ιεραρχούν ανάλογα και αντίστοιχα τις δικές τους στρατηγικές επιλογές, τις στάσεις τους και τις αποφάσεις τους. Πιο συγκεκριμένα με υπόμνηση ξανά του γεγονότος ότι μέχρι τις εκλογές της 7ης Ιουλίου και αμέσως μετά η Τουρκία όπως ξανά έκανε αναζητά παράθυρο ευκαιρίας εκτέλεσης τετελεσμένων:

Πρώτον, είναι επαρκώς ισχυρά για να αποτρέπουν αποτελεσματικά τις εναντίον τους αναθεωρητικές απειλές και να εφαρμόζουν τις πρόνοιες του διεθνούς δικαίου για την Επικράτειά τους.

Η Ελλάδα

- α) απέτυχε όσον αφορά την εφαρμογή των προνοιών του δικαίου της θάλασσας,
- β) το «κρυφτούλι» στο Ιόνιο αντί οριοθέτησης σε όλο το Αιγαίο την καθιστά στρατηγικά αναξιόπιστο κράτος,
- γ) η αποτυχία αποτροπής των εμπράγματων επιθετικών κινήσεων στην Κύπρο αποδυναμώνει σε πολύ μεγάλο βαθμό την αξιοπιστία της και
- δ) η επέκταση των Τουρκικών προκλήσεων Δυτικά ενδέχεται να οδηγήσει σε μικρή ή μεγάλη πολεμική εμ-

πλοκή. Εδώ και δεκαετίες πολλοί δεν κατανοούν ότι όταν ένα κράτος έτσι απειλείται είναι ένα πράγμα η αποφυγή του πολέμου και άλλο η αποτροπή του πολέμου ή εάν ο αντίπαλος επιτεθεί να αντιμετωπιστεί με έλεγχο της κλιμάκωσης. Ως προς αυτά και όλα τα συμπαρομαρτούντα ζητήματα απαιτείται πολιτική συναίνεση για σχέδια, στάσεις και αποφάσεις.

Δεύτερον, η Ελληνική εξωτερική πολιτική τα τελευταία χρόνια και ολοένα και περισσότερο την συντρέχουσα περίοδο διολισθαίνει στον κατευνασμό των αναθεωρητικών απειλών μη εκπληρώνοντας έτσι τις πρόνοιες του διεθνούς δικαίου και διολισθαίνοντας σε ομηρία εκατοντάδων χιλιάδων Ελλήνων στην Κύπρο κάτι που θα σημαίνει μια άνευ προηγουμένου στρατηγική παγίδα. Ιστορικά καταμαρτυρείται ότι ο κατευνασμός οδηγεί σε απώλεια κυριαρχίας και ερεισμάτων χωρίς πόλεμο ή προκαλεί εκατέρωθεν στρατηγικό, πολιτικό και στρατιωτικό ανορθολογισμό με αποτέλεσμα πολεμική εμπλοκή. Εσχάτως η Ελλάδα κατευνάζει ακατάσχετα τους αναθεωρητισμούς Βαλκανικών κρατών, την Τουρκική απειλή και την επιθετικότητα στην Ανατολική Μεσόγειο. Η Άγκυρα έχει πλήρη επίγνωση τι σημαίνει αυτό και το δείχνει με λόγια και πράξεις.

Τρίτον, οι επωφελείς συναλλαγές με τα ισχυρότερα κράτη και μάλιστα τα συμμαχικά είναι προϋπόθεση επιβίωσης ενός λιγότερο ισχυρού περιφερειακού κράτους. Για να επιτυγχάνει όμως ισόρροπες και συμμετρικές σχέσεις με τα ισχυρότερα συμμαχικά κράτη, απαιτείται να ισχύουν οι δύο προαναφερθείσες προϋποθέσεις, δηλαδή μια αξιόπιστη αποτρεπτική στρατηγική κατά των αναθεωρητικών απειλών και απουσία κάθε κατευναστικής στάσης.

Ολοκληρώνοντας συνοψίζουμε και υπογραμμίζουμε την ανάγκη για απόλυτη συναίνεση για ζητήματα εθνικής ασφάλειας και αντιμετώπισης τυχόν κλιμάκωσης των Τουρκικών ενεργειών με σκοπό να δημιουργήσει τετελεσμένα εν μέσω εκλογικής αναμέτρησης ή αμέσως μετά τις εκλογές. Απαιτείται επίσης να συνεκτιμηθεί ότι καθώς το διεθνές σύστημα κινείται βαθύτερα στον 21ο αιώνα τα πολλά, μεγάλα, κυμαινόμενα και συμπλεκόμενα αίτια αστάθειας αφορούν σε μεγάλο βαθμό τις ζώνες Ανατολικά του Αιγαίου. Εν μέσω καταγιστικών στρατηγικών ανακατατάξεων και εν μέσω εκλογικής αναμέτρησης απαιτείται α) αποφυγή κάθε κατευναστικής στάσης ή συμπεριφοράς, β) επιδίωξη πολιτικής συναίνεσης για όλα τα ενδεχόμενα, γ) μετάδοση παραστάσεων αποφασιστικότητας πως δεν θα αντικρουστεί δεόντως κάθε προσπάθεια δημιουργίας τετελεσμένων και δ) πλήρη συνεργασία της μεταβατικής πολιτικής ηγεσίας με τα διπλωματικά και στρατιωτικά επιτελεία.

<https://www.huffingtonpost.gr/>

Ο Θουκυδίδης δείχνει την πορεία για τη νίκη

Του Υποναύρχου ε.α. Δημήτρη Τσαϊλά ΠΝ

Η Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου από τον Θουκυδίδη είναι ένα αφήγημα στρατηγικής που όλοι όσοι προσπαθούν να κατανοήσουν την φιλοσοφία του πολέμου πρέπει να το μελετήσουν. Με τη μελέτη του Πελοποννησιακού Πολέμου συνειδητοποιούμε ότι οι πολυπλοκότητες της σύγχρονης ζωής δεν έχουν διαφοροποιηθεί από τις αντίστοιχες των προηγούμενων γενεών άσχετα με τα προβλήματα και την τεχνολογική εξέλιξη του σήμερα. Στην πραγματικότητα, όπως αναφέρει, ο Θουκυδίδης, μας παρέχει μια αξιόπιστη βάση από την οποία θα ανακαλύψουμε τον καλύτερο τρόπο αντιμετώπισης των πολύπλοκων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονοι στρατηγικοί σχεδιαστές, επιτρέποντάς μας να κατανοήσουμε καλύτερα την αντιμετώπιση της συνεχιζόμενης γεωπολιτικής αστάθειας και την παρατεταμένη απειλή του πολέμου.

Ο Θουκυδίδης καταγράφει τον αντίκτυπο του πολέμου στον χαρακτήρα των εμπλεκόμενων κρατών. Χρησιμοποιεί την μεταμόρφωση της Αθήνας ως προειδοποιητική ιστορία για το τι επιφέρει ο πόλεμος σε ένα κράτος που είναι απροετοίμαστο για την επιβολή επιρροής στους εταίρους, συμμάχους και αντιπάλους ως μια αδιαμφισβήτητη ηγέτιδα δύναμη, για το κόστος της εφαρμογής άπληστης ισχύος ή στην επιδίωξη ενός άδικου πολιτικού σκοπού. Η ανάλυσή του βασίζεται στην κατανόηση, ότι η φύση του πολέμου είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ανθρώπινη φύση, η οποία με τη σειρά της διαμορφώνει τη στρατηγική και στρατιωτική κουλτούρα που εκδηλώνεται στον χαρακτήρα του πολέμου και στους πολιτικούς στόχους για τους οποίους αγωνιζόμαστε. Μέσω μιας αφηγηματικής προσέγγισης, το έργο του χρησιμεύει, ακόμη και ως προειδοποίηση για την ηθική παρακμή της κοινωνίας κατά τη διάρκεια ενός παρατεταμένου πολέμου.

Ο Πελοποννησιακός Πόλεμος που έπληξε όλη την Αρχαία Ελλάδα ξεκίνησε με σχετικά μικρές συγκρούσεις που αφορούσαν την Κέρκυρα και την Ποτίδαια, με αποτέλεσμα να κλιμακωθούν οι εντάσεις μεταξύ της Αθήνας και της Σπάρτης στο οριακό ση-

μείο του γενικευμένου πολέμου. Επειδή η τεχνολογία έχει καταρρίψει τις αποστάσεις, πιστεύω ότι η Ευρασία μπορεί να συγκριθεί με ένα συνεκτικό σύστημα σύγκρουσης όπως ήταν οι πόλεις-κράτη της αρχαίας

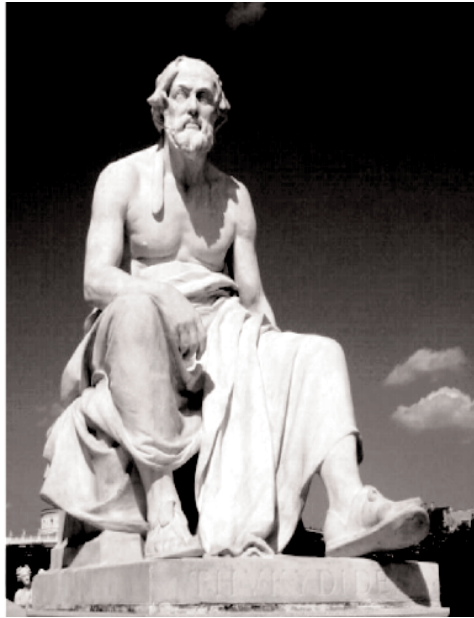
Ελλάδας. Μάλιστα διακρίνουμε ότι στη βασική θεώρηση του κόσμου μας, η κατάσταση είναι η ίδια όσον αφορά τη παρακμή σε πάρα πολλά σημεία. Προς το συμφέρον της ανθρωπότητας, ώστε να αποφευχθεί μια νέα τραγωδία, οι ηγέτες που χαράσσουν πολιτική πρέπει να ανησυχήσουν για το πώς να μην προκαλέσουν περισσότερη αναρχία από ότι ο κόσμος ήδη έχει.

Ξεκινώντας στα τέλη του 19ου αιώνα, οδηγηθήκαμε στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, με ένα σματο «Ανατολικό Ζήτημα», δηλαδή τη στρατηγική για την

αποδυνάμωση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στα Βαλκάνια και τη Μέση Ανατολή, που κυριάρχησε στην Ευρωπαϊκή γεωπολιτική σκηνή. Το Ανατολικό Ζήτημα φαίνεται να έχει πλέον αντικατασταθεί από το Ευρασιατικό ζήτημα, δηλαδή τι πρέπει να γίνει για την αποδυνάμωση των κρατών από τους ισχυρούς γεωπολιτικούς παίκτες, όπως λόγου χάρη, παλαιότερα κινείτο η αυτοκρατορική κληρονομιά στο προσκήνιο.

Καθώς προσπαθούμε να κατανοήσουμε σήμερα γιατί η Τουρκία κάνει αυτά που κάνει, ποία κίνητρα την ωθούν και πιέζει, είναι χρήσιμο να υπενθυμίσουμε ότι η βάση της ανθρώπινης φύσης δεν έχει αλλάξει για χιλιάδες χρόνια.

Ο Θουκυδίδης προειδοποιεί για την ύπαρξη του σημείου ανατροπής όπου μια ακμάζουσα δύναμη γίνεται υπερβολικά ισχυρή για να περιορισθεί. Σε αυτό το σημείο, η σύγκρουση μεταξύ σχεδόν ίσων, μπορεί να παρουσιαστεί ως αναπόφευκτη. Επίσης, μπορεί να υπάρξει σύγκρουση όταν οι ανίσχυροι σύμμαχοι για τη δική τους προστασία επιδιώκουν τη δράση από τον κυρίαρχο και ισχυρό εταίρο. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο πολιτικός σκοπός του πολέμου μπορεί να επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από το φόβο του κόστους της έκβασης του πολέμου όσο και από τον φόβο του ίδιου του πολέμου. Αυτή η περιγραφή είναι συνάμα μια συμβουλή σε ένα ευρύ φάσμα σχέσεων κρα-

τών. Όπως τα έθνη αυξάνονται, απειλούν άλλα έθνη που δεν έχουν άλλη επιλογή παρά να αναλάβουν την απειλή πολύ σοβαρά. Συχνά, αυτή η απειλητική συμπεριφορά είναι ακούσια. Οι μελετητές των διεθνών σχέσεων έχουν ονομάσει αυτή την ιδέα, «δίλημμα ασφαλείας» και διαπιστώνουμε ότι συμβαίνει ξανά και ξανά, τόσο σε στρατηγικά θέματα όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο συγκρούσεων. Ένα δίλημμα ασφαλείας για την εθνική μας πολιτική είναι και ο ζωτικός χώρος του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου που το γειτονικό κράτος της Τουρκίας προσπαθεί εναντιώνως να υφαρπάξει.

Θα μπορούσαμε λοιπόν να πούμε ότι ο Πελοποννησιακός Πόλεμος, δεν αφορά την εποχή που γράφτηκε αλλά και το σύγχρονο κόσμο. Η σύγκρουση συνεχίζει να υφίσταται στο παρόν και τα υποτιθέμενα της διδάγματα, είναι τόσο παρόμοια, που συναντώνται στους περισσότερους από τους πολέμους του περασμένου αιώνα, αλλά και της σύγχρονης εποχής.

Γιατί ο αρχαίος αυτός πόλεμος μεταξύ της Αθήνας και της Σπάρτης εξακολουθεί να χρησιμοποιείται τόσο συχνά, ιδιαίτερα όταν η αντιπαλότητα υφίσταται ανάμεσα σε ένα δίπολο, όπου παίζεται το σενάριο του μηδενικού αθροίσματος; Διότι πέραν όλων των άλλων, κυρίως οι δυο αντίπαλοι ήταν αντιθετικοί σχεδόν σε όλες τις απόψεις και έτσι η διπολική πάλη ανακηρύσσεται τελικός διαιτητής των αντίστοιχων αξιών τους, πολιτικών και πολιτιστικών αξιών.

Σε στιγμές μεγάλης αναταραχής, πολλοί θα αναρωτηθούμε. Τι θα ακολουθήσει; Τι πρέπει να αναζητήσουμε; Τι έχουν κάνει οι άλλοι;

Η απάντηση είναι ότι για να προβλέψουμε το μέλλον, πρέπει να αντιληφθούμε το παρελθόν.

Οι περισσότεροι πόλεμοι, βέβαια, δεν τελειώνουν όπως ξεκινούν. Πριν από την επίθεση στο Σαγγάριο, για παράδειγμα, η στρατιωτική ηγεσία των Ελλήνων σκέφτηκε ότι μια μεγάλη μάχη θα κέρδιζε τον πόλεμο. Μετά τη μάχη των μαχών, συνειδητοποιήσαμε ότι χάθηκαν δεκάδες χρόνων αγώνων, χιλιάδες ζωές και εκατομμύρια σε κεφάλαιο που χρειάστηκαν για να καταστρέψουν και την κοιτίδα του ελληνισμού στη Μικρά Ασία. Έτσι και οι Σπαρτιάτες προχώρησαν στην Αττική την άνοιξη του 431 π.Χ. με το σκεπτικό ότι σε ένα χρόνο οι καταστροφές των πεδίων θα τους έφερναν τη νίκη. Όμως επτά χρόνια αργότερα καμία από τις πλευρές δεν προσέγγισε τη νίκη και χρειάστηκαν ακόμη είκοσι χρόνια πολέμου.

Ο ίδιος ο Πελοποννησιακός πόλεμος, επίσης αποδείχθηκε ένα κολοσσιαίο παράδοξο. Η Σπάρτη

διατηρούσε ένα ισχυρό στρατό ξηράς στον τότε γνωστό κόσμο. Ωστόσο, ήταν το νεοσύστατο ναυτικό της Σπάρτης που τελικά κέρδισε τις μεγάλες μάχες και έκρινε την έκβαση του πολέμου.

Το αναφέρω αυτό διότι η Θαλάσσια ισχύς, ήταν, είναι και θα είναι, άμεσα συνδεδεμένη με την τύχη του Ελληνισμού, ως πηγή πόρων, ως μέσο μεταφοράς, εθνικής επικράτησης και στρατηγικής κυριαρχίας σε οποιαδήποτε φάση της εγχώριας ανάπτυξης, διότι η πατρίδα μας είναι ναυτικό κράτος. Η Πατρίδα μας, παρά τις τόσες εσωτερικές αδυναμίες και τις συνεχείς υπονομεύσεις της τρόικας ή του κουαρτέτου, κατορθώνει εν τούτοις να διατηρεί στις θαλάσσιες δυνάμεις μια ισορροπία δυνάμεων τουλάχιστο στο Αιγαίο. Αυτή η ισορροπία όμως διαταράσσεται υπέρ του αντιπάλου μας, και το βλέπουμε καθημερινά. Οι παραβιάσεις έχουν ενταθεί ποιοτικά και ποσοτικά, για αυτό υπάρχει ανησυχία για ενίσχυση της αποτρεπτικής μας ισχύος. Πιστεύω σήμερα ειδικά, ο αεροναυτικός παράγων, κατ' άξουσιν συνεχώς κλίμακα, είναι εκ των αποφασιστικότερων προϋποθέσεων για την τύχη του Έθνους.

Η διατήρηση αυτής της θέσης είναι μια ατέρμονη διαδικασία καθήκοντος που γίνεται πιο δύσκολη σε κάθε κρίσιμη κατάσταση. Το Πολεμικό Ναυτικό έχει ζωτικό ρόλο στην προστασία της εθνικής μας ακεραιότητας και ελευθερίας. Μπορούμε να διατηρήσουμε αυτή την ελευθερία μόνο μέσα από ένα Ναυτικό που έχει τους ικανούς πόρους και την απόλυτη αφοσίωση προς τον σκοπό αυτό.

Ο έλεγχος των ελληνικών θαλασσών σημαίνει ασφάλεια και ειρήνη. Επίσης μπορεί να σημαίνει και νίκη. Η Ελλάδα έχει καθήκον να ελέγχει το ζωτικό χώρο του Αιγαίου και της νοτιοανατολικής Μεσογείου, αν θέλουμε να προστατεύσουμε την εθνική μας ασφάλεια και να διατηρήσουμε την επιβίωσή μας.

Εν ολίγοις, για να μη βρεθούμε σε δυσάρεστες εκπλήξεις τα σύγχρονα έθνη, καταρτίζουν αποτρεπτικά και αμυντικά σχέδια έκτακτης ανάγκης για να βοηθήσουν τις άμυνες τους. Η ανικανότητα ενός έθνους θα έχει ως αποτέλεσμα να υποστεί εισβολή καθώς ο κίνδυνος παρερμηνείας της εικόνας και κλιμάκωσης απειλής, δίδει τη δυνατότητα στον εχθρό να γίνει πιο απειλητικός. Καθώς όλο και περισσότερο η Τουρκία βλέπει να δέχεται πλήγματα στις στρατηγικές της επιλογές του μεγαλοϊδεατισμού, το πρόβλημα στις θάλασσες του Αιγαίου και της Μεσογείου σίγουρα θα επιδεινωθεί.

<https://www.liberal.gr/diplomacy>

Ξαναχτίζοντας τα «ξύλινα τείχη»...

Του Πλοιάρχου ε.α. Νικολάου Γ. Μαλαχία

Δεν χωράει καμία αμφιβολία, πως το πρώτο και κυρίαρχο Εθνικό Συμφέρον της χώρας μας – κατά σειρά προτεραιότητας – είναι η προάσπιση της εδαφικής μας ακεραιότητας. Αυτό αποτελεί κατά κανόνα και το κυρίαρχο ζωτικό συμφέρον όλων των κρατών, για την εξασφάλιση του οποίου αυτά (τα κράτη) είναι διατεθειμένα να προβούν ακόμη και σε πολεμική αναμέτρηση.

Είναι επίσης φανερό, κατά το τελευταίο κυρίως διάστημα, ότι σύσσωμος σχεδόν ο πολιτικός κόσμος της Τουρκίας (και όχι μόνο η κυβέρνηση Ερντογάν) τάσσεται ανοιχτά υπέρ της διεκδίκησης εδαφών μας στο Αιγαίο και όχι μόνον. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα η ρητορική της αντιπολίτευσης είναι πιο ισχυρή -προς αυτή την κατεύθυνση - σε σχέση με την αντίστοιχη κυβερνητική, γεγονός που δεν αφήνει περιθώρια αισιοδοξίας για το μέλλον.

Για την εξασφάλιση λοιπόν της εδαφικής μας ακεραιότητας, θα πρέπει η Ελληνική Πολιτεία να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα, ούτως ώστε οποιαδήποτε εν δυνάμει Τουρκική εχθρική ενέργεια αφενός να υπόκειται σε ισχυρή αποτροπή και ανάσχεση, αφετέρου να μπορεί να αντιμετωπιστεί με επιτυχία επί του πεδίου της μάχης.

Η «αιχμή του δόρατος» των Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων στο Αιγαίο είναι το Τουρκικό ναυτικό, το οποίο συνεχώς αναβαθμίζεται με την προσθήκη νέων (εγχώριας κυρίως κατασκευής) σκαφών επιφανείας, υποβρυχίων καθώς και εναέριων μέσων (συμπεριλαμβανομένων UAVs). Για να στεφθεί με επιτυχία οποιαδήποτε επιχείρηση στο Αρχιπέλαγος (πχ αμφίβια ενέργεια σε συνδυασμό με αεροκίνηση), θα πρέπει το Τουρκικό ναυτικό να εξασφαλίσει σε δεδομένο χρόνο τον θαλάσσιο έλεγχο, αποστερώντας την δυνατότητα αυτή από το Πολεμικό μας Ναυτικό.

Εάν δεν επιτευχθεί αυτό, η επιχείρηση θα είναι καταδικασμένη σε αποτυχία, αφού το Πολεμικό Ναυτικό μας (σε συνεργασία με την ΠΑ και τον ΣΞ) αφενός θα απομονώσει/αποκόψει τις εχθρικές δυνάμεις και αφετέρου θα μεταφέρει απρόσκοπτα τις απαραίτητες ενισχύσεις από άλλα σημεία της Ελληνικής επικράτειας. Από τα παραπάνω καθίσταται σαφές, πως ένας από τους κύριους άξονες (αν όχι ο κυριότερος) της αποτρεπτικής μας δυνατότητας στο Αιγαίο, είναι και πρέπει να παραμείνει η ναυτική κυριαρχία.

Αποτελεί ενθαρρυντικό νομίζω γεγονός, πως - εκτός από την στρατιωτική ηγεσία- και το σύνολο του πολιτικού κόσμου αλλά και οι Έλληνες πολίτες στην πλειοψηφία τους έχουν πεισθεί πως υπάρχει άμεση ανάγκη ενίσχυσης του Πολεμικού Ναυτικού μας. Όπως εξηγήθηκε και παραπάνω, το Πολεμικό Ναυτικό αποτελεί την πρώτη και κύρια αμυντική συνιστώσα (οι άλλες είναι η ΠΑ και ο ΣΞ) που έχει την δυνατότητα απόκτησης και διατήρησης του θαλασσίου ελέγχου στο Αιγαίο, απαραίτητη προϋπόθεση για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε εχθρικής ενέργειας στο Αρχιπέλαγος.

Τι μέσα όμως απαιτούνται στο σύγχρονο αυτό θαλάσσιο πεδίο μάχης για την επίτευξη ενός τέτοιου σκοπού; Είναι άραγε αρκετή η απόκτηση ενός μικρού αριθμού σκαφών υψηλής επιχειρησιακής αξίας και εμβληματικού χαρα-

κτήρα (πχ αντιαεροπορικών φρεγατών); Θα μπορούσε πχ το δόγμα του «πλοίου – φόβητρου», όπως ήταν το Θ/Κ Γ. ΑΒΕ-ΡΩΦ ή το Θ/Κ BISMARCK, να έχει κάποια καθοριστική συμβολή στο σύγχρονο περιβάλλον επιχειρήσεων του Αιγαίου; Αν όχι, τι άλλα μέσα και δυνατότητες απαιτούνται;

Θα προσπαθήσω στη συνέχεια να εκφράσω την προσωπική μου άποψη πάνω σε αυτά τα ερωτήματα, με την ιδιότητα του απόστρατου μάχιμου αξιωματικού ΠΝ και νυν μέλους της ακαδημαϊκής κοινότητας στον τομέα της αμυντικής τεχνολογίας.

Η ναυτική κυριαρχία στο Αιγαίο, αντιστοιχεί σε συγκεκριμένες – επιμέρους - δυνατότητες, στις οποίες το Πολεμικό Ναυτικό (με την συνδρομή της ΠΑ και του ΣΞ) θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να υπερτερεί. Εάν εξασφαλιστεί αυτό, η πιθανότητα επιτυχίας οποιασδήποτε εχθρικής ενέργειας μειώνεται, ενώ παράλληλα αυξάνεται η αποτρεπτική ισχύς των Ενόπλων Δυνάμεών μας. Εκτιμάται ότι η Τουρκία δεν θα προβεί σε επιθετική ενέργεια, εάν η προϋπολογισμένη πιθανότητα επιτυχίας δεν είναι τουλάχιστον 50%, εάν όχι περισσότερο.

Εάν η χώρα μας κατορθώσει – μέσω κατάλληλων μέσων / δογμάτων / τακτικών και ισχυρού συστήματος Διοίκησης, Ελέγχου, Επικοινωνιών και Συλλογής Πληροφοριών (INTEL) – να αποκτήσει και να διατηρήσει υπέρτερες δυνατότητες στους παρακάτω τομείς σε σχέση με την Τουρκία στο Αιγαίο, πιστεύω ακράδαντα ότι θα έχει κάνει ένα ζωτικής σημασίας και καθοριστικό βήμα στο κεφαλαιώδες θέμα της αποτροπής και της ανάσχεσης:

A. Απόκτηση τακτικής εικόνας. Αφορά πρωτίστως στην απόκτηση της συνολικής τακτικής εικόνας επιφανείας σε πραγματικό χρόνο στο Αιγαίο συμπεριλαμβανομένης της εικόνας αέρος (τουλάχιστον σε τοπικό επίπεδο και με έμφαση σε στόχους, όπως πχ ελικόπτερα, UAVs και αεροσκάφη διώξεως - βομβαρδισμού μεμονωμένα ή σε σχηματισμούς). Η απόκτηση τακτικής εικόνας σε ένα σύγχρονο περιβάλλον επιχειρήσεων (και με βάση τις αρχές της δικτυοκεντρικής άμυνας) υλοποιείται μέσω της σύζευξης δεδομένων (data fusion) από διάφορα συστήματα αισθητήρων, σταθερά και κινητά (πχ παράκτιο σύστημα επιτήρησης στα νησιά, πλοία επιφανείας, εναέρια μέσα, UAVs κλπ. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να επισημανθεί η προσπάθεια που καταβάλλουν οι Τουρκικές ΕΔ, κυρίως μέσω των UAVs, να ακυρώσουν το εγγενές μειονέκτημα ελλιπούς τακτικής εικόνας λόγω των νεκρών τομέων ραντάρ που δημιουργούνται από την πληθώρα των ελληνικών νησιών και βραχονησίδων.

Η μη αποτελεσματική αντιμετώπιση των Τουρκικών UAVs (οπλισμένων ή μη), ιδιαίτερα κατά την περίοδο των επιχειρήσεων, είναι δυνατόν να προκαλέσει σημαντικές απώλειες στις Ένοπλες Δυνάμεις μας.

B. Στοχοποίηση. Αφορά στην εξασφάλιση/παροχή των κατάλληλων δεδομένων (κυρίως στοιχείων θέσης – ταχύτητας των στόχων) στα οπλικά συστήματα, προκειμένου αυτά να βάλλουν με αποδοκτική / καταστρεπτική ακρίβεια. Κατά κανόνα η στοχοποίηση σήμερα υλοποιείται με έναν

συνδυασμό κατάλληλων ραντάρ, ηλεκτροοπτικών συστημάτων, ή και SONAR (στην περίπτωση των υποβρυχίων).

Γ. Προσβολή. Η προσβολή των εχθρικών στόχων μπορεί γενικά να γίνει με διάφορους συνδυασμούς όπλων και από διάφορους φορείς. Προϋποθέτει δε να έχουν ολοκληρωθεί οι φάσεις της απόκτησης τακτικής εικόνας και στοχοποίησης.

Παρουσιάζει ακόμη ενδιαφέρον το γεγονός, πως εντός του ιδιαίτερου γεωγραφικού περιβάλλοντος του Αιγαίου, με την πληθώρα νησιών και βραχονησίδων, υφίσταται μια αρκετά μεγάλη γκάμα δυνατοτήτων αναφορικά με την προσβολή των εχθρικών δυνάμεων. Από πλευράς Πολεμικού Ναυτικού θα μπορούσε να περιλαμβάνει μεταξύ των άλλων (εφόσον γίνουν οι απαραίτητοι συμπληρωματικοί εξοπλισμοί) και τα εξής όπλα:

Κατευθυνόμενα βλήματα κατά πλοίων επιφανείας (πχ EXOCET, HARPOON), βαλλόμενα από φρεγάτες, ΤΠΚ και συστοιχίες ξηράς.

Κατευθυνόμενα βλήματα μικρού βεληνεκούς (πχ HELLFIRE, SPIKE) βαλλόμενα από ταχύπλοα περιπολικά σκάφη, σκάφη ανορθοδόξου πολέμου, ελικόπτερα ή/και οπλισμένα UAVs.

Πυροβόλα σκαφών επιφανείας και ανορθοδόξου πολέμου. Τορπίλες υποβρυχίων.

Μη-επανδρωμένα ταχύπλοα σκάφη (πχ τεχνολογίας wave piercing) με πολεμική κεφαλή (warhead) και λίαν υψηλές ταχύτητες (άνω των 60 κόμβων).

Δ. Ηλεκτρονικός Πόλεμος. Αφορά στην προσπάθεια εκμεταλέυσης του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος από τις Ένοπλες Δυνάμεις μας και παράλληλα αποστέρησης από τον αντίπαλο της δυνατότητας να το εκμεταλλευτεί εκείνος επιχειρησιακά.

Περιλαμβάνει αφενός μεν παθητικά συστήματα που «υποκλέπτουν» και αναλύουν την εκπεμπόμενη από τον αντίπαλο ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία (πχ ESM) καθώς και ενεργητικά συστήματα (παρεμβολείς) που έχουν ως σκοπό την εξουδετέρωση των αισθητήρων και συστημάτων επικοινωνιών του αντιπάλου. Εκτός από τις ναυτικές μονάδες, συστήματα HN πολέμου (μεγαλύτερης ισχύος/αποτελεσματικότητας) θα μπορούσαν να εγκατασταθούν και σε συγκεκριμένα νησιά, δημιουργώντας – όταν απαιτηθεί – ένα εξαιρετικά δυσχερές περιβάλλον για τον αντίπαλο, σχετικά με την εκμετάλλευση του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος.

Διαπιστώσεις – συμπεράσματα

Η αποδεδειγμένη (από τον καιρό της ειρήνης) ικανότητα απόκτησης και διατήρησης του θαλασσίου ελέγχου από το Πολεμικό Ναυτικό μας στο Αιγαίο σε περίοδο εχθροπραξιών, θα αποτελούσε έναν ιδιαίτερα σημαντικό παράγοντα αποτροπής. Για τον σκοπό αυτό το Πολεμικό Ναυτικό μας (σε συνεργασία με την ΠΑ και τον ΣΞ) θα πρέπει να υπερτερεί σε σχέση με το Τουρκικό ναυτικό, στους τομείς της απόκτησης τακτικής εικόνας, στοχοποίησης, προσβολής στόχων καθώς και HN πολέμου.

Στο περιβάλλον επιχειρήσεων του Αιγαίου και με την σύγχρονη τεχνολογία, οι δυνατότητες αυτές δεν είναι δυνατόν να υλοποιηθούν από έναν περιορισμένο αριθμό μονάδων/συστημάτων, ακόμη και εάν αυτά διαθέτουν αυξημέ-

νες δυνατότητες (όπως πχ συνέβη με την κυρίαρχη παρουσία του Θ/Κ ΑΒΕΡΩΦ στους Βαλκανικούς πολέμους). Αντίθετα, απαιτείται συνεργασία / διαλειτουργικότητα από μια μεγαλύτερη γκάμα φορέων/συστημάτων, ο συνδυασμός των οποίων θα δώσει την συνολικά απαιτούμενη αμυντική / καταστρεπτική δυνατότητα (κατά τα πρότυπα του σύγχρονου δόγματος της δικτυοκεντρικής άμυνας).

Είναι φανερό πως για την μεγιστοποίηση της αποτρεπτικής ισχύος της χώρας μας από τον καιρό της ειρήνης και στο πλαίσιο της λειτουργίας της ανάσχεσης, αρκετοί (αν όχι οι περισσότεροι) από τους φορείς που θα παρέχουν τις δυνατότητες απόκτησης τακτικής εικόνας-στοχοποίησης-προσβολής- HN πολέμου στο Αιγαίο δεν θα πρέπει να είναι εύκολα εντοπίσιμοι / εξουδετερώσιμοι από τον αντίπαλο. Διαφορετικά, αυτός θα μπορεί να σχεδιάσει εκ των προτέρων και εκ του ασφαλούς την εξουδετέρωση των φορέων αυτών, προδιαγράφοντας μια θετική έκβαση για την επιθετική του ενέργεια. Τέτοιοι φορείς – που γενικά δεν είναι εύκολα εντοπίσιμοι / εξουδετερώσιμοι – μπορεί να είναι: Παράκτια ταχύπλοα περιπολικά τεχνολογίας stealth.

Ταχύπλοα σκάφη ανορθοδόξου πολέμου (μπορεί να φέρουν και κατευθυνόμενα βλήματα).

Μη επανδρωμένα εναέρια οχήματα / UAVs (μπορεί να φέρουν και κατευθυνόμενα βλήματα).

Μη επανδρωμένα σκάφη / USVs (μπορεί να φέρουν και οπλισμό ή κεφαλή μάχης).

Επάκτιες κινητές συστοιχίες κατευθυνόμενων βλημάτων και συστημάτων HN πολέμου.

Επίλογος

Ανεξάρτητα από την οικονομική κρίση που ταλανίζει την χώρα μας σχεδόν μια δεκαετία τώρα, η εκάστοτε πολιτική εξουσία θα πρέπει να λάβει υπόψη της ότι για την εξασφάλιση της ναυτικής κυριαρχίας στο Αιγαίο, που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεσματικής αποτροπής και ανάσχεσης, δεν αρκεί η απόκτηση ενός αριθμού ναυτικών μονάδων, όσο ικανές και αν είναι αυτές. Απαιτείται αντίθετα ο επαναπροσδιορισμός της δομής δυνάμεων καθώς και των συναφών δογμάτων / τακτικών, ούτως ώστε να αποκτηθούν οι απαραίτητες δυνατότητες αποτροπής και ανάσχεσης. Η εποχή όπου κάποιες – εμβληματικού χαρακτήρα – μονάδες (όπως πχ το Θ/Κ ΑΒΕΡΩΦ) ήταν σε θέση να ανατρέψουν το ισοζύγιο ναυτικής ισχύος έχει περάσει ανεπιστρεπτί.

Το σύγχρονο Θ/Κ ΑΒΕΡΩΦ για το Πολεμικό Ναυτικό μας θα ήταν σήμερα ένα σύνολο δυνατοτήτων, προερχόμενες από δίκτυα, πλοία, εναέρια μέσα, συστήματα θαλάσσιας επιτήρησης, επάκτιες συστοιχίες κατευθυνόμενων βλημάτων και συστημάτων HN πολέμου. Και όλα αυτά ενισχυμένα στον μέγιστο βαθμό με την ικανότητα και τη ναυτοσύνη των στελεχών του Πολεμικού μας Ναυτικού.

Τέλος, για την αποτελεσματική ναυτική παρουσία, προβολή ισχύος και εξασφάλιση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων στην Ανατολική Μεσόγειο, είναι απαραίτητα πλοία και μέσα αυξημένων ικανοτήτων (κυρίως στην αεράμυνα και τον ανθυποβρυχιακό πόλεμο) καθώς και επιπλέον δυνατότητες σε συνεργασία τόσο με την Κυπριακή Δημοκρατία όσο και με άλλα συμμαχικά κράτη της περιοχής.

Liberal.gr

Ας μοιράσουμε το Αιγαίο να τελειώνουμε»!

Του κ. Μάρκου Τρούλη*

Δεν τρέχει και τίποτα. Εκατό βράχια, χίλια πρόβατα και μερικές εκατοντάδες άνθρωποι. Ας τα μοιράσουμε να «ησυχάσουμε». Εξάλλου, Έλληνες και Τούρκοι ζούσαμε επί αιώνες μαζί και «αδελφωμένοι». Αυτά μας λένε οι διάφοροι περισπούδαστοι εμμέσως πλην σαφώς με δηλώσεις του τύπου kazan-kazan, όντας τόσο επιστήμονες όσο και Έλληνες. Μήπως στη μοιρασιά να βάλουμε την Ίμβρο, την Τένεδο, τη Χάλκη, τα δικαιώματα των Κωνσταντινοπολιτών, την περιουσία του Πατριαρχείου, τις αποζημιώσεις στους Ελληνοκυπρίους, τη διατήρηση και το σεβασμό των ελληνιστικών μνημείων στην Τουρκία;

Λέω εγώ... Γιατί οι ίδιοι άνθρωποι, που αναφέρονται σε «ήσσονος σημασίας θέματα» για τα οποία δύο σύγχρονα ΝΑΤΟϊκά κράτη δε νοείται να ανταγωνίζονται, δεν εντάσσουν στη λίστα και τα παραπάνω; Γιατί δεν γράφουν για την αναγκαιότητα και την υποχρέωση της ελληνικής κυβέρνησης να αποτρέψει αποτελεσματικά, ενδεχομένως και διεκδικώντας δυναμικά;

Διόλου τυχαία η στάση τους και επ' ουδενί εκπεφρασμένη με όρους «αντικειμενικότητας και επιστημοσύνης», όπως διατείνονται. Μάλλον περίεργη είναι και ετεροκαθοριζόμενη. Ενδεχομένως (για να είμαι δίκαιος) χωρίς καν να το αντιλαμβάνονται. Σπουδαίο πράγμα η «ήπια ισχύς» ή, όπως την ονομάζει κόντρα στο ρεύμα προκειμένου (ορθά) να την ενοχοποιήσει ο Παναγιώτης Ήφαιστος, «μαλακή».

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι **οι μεγάλες πλανητικές δυνάμεις διαγιγνώσκουν και αναλύουν με όρους «χώρου» κάθε κρίσιμη διεθνή και περιφερειακή διένεξη**. Για τον ίδιο λόγο αδιαφορούν παντελώς

για την ονομασία του βόρειου γείτονά μας, ή για το ποια σημαία θα κυματίζει στο Αγαθονήσι. Τους ενδιαφέρει η κατοχή ευνοϊκής θέσης στο πλαίσιο της κατανομής ισχύος στο χώρο και άρα ο προσεταιρισμός των ισχυρών μερών.

Αν προς αυτόν το σκοπό και με γνώμονα την

επανένταξη στη συμμαχία «ψυχή τε και σώματι» υπάρξουν παραχωρήσεις εκ μέρους άλλων μικρών κρατών, για τις μεγάλες πλανητικές δυνάμεις δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα εφόσον το τίμημα δεν το επωμίζονται οι ίδιες. Ιδιαίτερως δε όταν τα εν λόγω «λιγότερο ισχυρά μέρη» είναι πάντοτε σίγουρα και πρόθυμα.

Να κάνουμε πίσω στα δικαιώματά μας;

Το ζήτημα σε μια τέτοια περίπτωση είναι να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση του πολύτιμου ισχυρού της περιοχής, με το ιδανικό σενάριο να περιλαμβάνει την απουσία αντίδρασης από το άλλο μέρος. Μια τέτοια εναλλακτική επιλογή είναι η πρώτη, ενώ μια άλλη θα μπορούσε να περιλαμβάνει την κινητοποίηση του λιγότερο ισχυρού μέρους με σκοπό την κατατριβή του ισχυρού, εφόσον ο τελευταίος δεν εναρμονίζεται με διαφορετικό τρόπο.

Ψιλά γράμματα για τους φωστήρες, οι οποίοι σημειώνουν σε τηλεοπτικά πάνελ, σε συνέδρια, σε διαλέξεις και όπου αλλού μπορούν: *«Μόνο στα όνειρά μας θα ικανοποιήσουμε τις αξιώσεις μας όσον αφορά την υφαλοκρηπίδα ή την Κύπρο. Θα πρέπει να κάνουμε πίσω για να κάνουν αντίστοιχα πίσω οι Τούρκοι στο θέμα των γκρίζων ζωνών και έτσι, να έχουμε μία κατάσταση αμοιβαίου οφέλους»*. Να κάνουμε πίσω στα δικαιώματά μας; Αν κάνουμε, δεν θα υπάρξουν διεκδικήσεις αλλού; Ή μήπως θα επιστεγαστεί η συμφωνία με μια συνθήκη, η οποία θα είναι βεβαίως-βεβαίως «απαράβατη»; Κάτι σαν τη Συνθήκη της Λωζάνης.

Η έξωθεν (υπερπόντια) «ζύμωση» λέει ότι η νατοϊκή ασφάλεια και συνοχή προέχουν και προς αυτή την κατεύθυνση, πρέπει να είμαστε πανέτοιμοι να δεχθούμε ό,τι απαιτηθεί. Εγώ αναρωτιέμαι που θα βρισκόταν ένας Τούρκος καθηγητής, την επόμενη ημέρα που θα εκστόμιζε ανάλογες θέσεις στην Τουρκία, ή ένας Ισραηλινός στο Ισραήλ. Και αν επιβίωνε, σίγουρα δεν θα ήταν μεταξύ των διαμορφωτών πολιτικής, αλλά θα συγκαταλεγόταν μεταξύ των «περιθωριακών». Εδώ, συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο και δυστυχώς, αυτά είναι συμπτώματα παρακμής, αν όχι προχωρημένης σήψης.

*Ο Μάρκος Τρούλης είναι διδάσκων στο Τμήμα Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, καθώς και στη Σχολή Εθνικής Ασφάλειας.

Θα το κάνουν σαν τους Κινέζους – Η άδηλη αποστολή του Anadolu

Του κ. Κώστα Γρίβα

Αναπληρωτού Καθηγητού Γεωπολιτικής στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων

Στα δύο άρθρα στο SLpress αναφερθήκαμε στις δυνατότητες αντιμετώπισης του υβριδικού τουρκικού πλοίου αμφίβιων επιχειρήσεων (ελικοπτεροφόρου-αεροπλανοφόρου) TCG Anadolu από τις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις στο Αιγαίο και την ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Τονίστηκε πως το πλοίο αυτό μπορεί να μετατραπεί σε αχίλλειο πτέρνα της τουρκικής πολεμικής μηχανής και συνακόλουθα σε ισχυρό στοιχείο της ελληνικής αμυντικής και αποτρεπτικής στρατηγικής, ακριβώς λόγω της σπουδαιότητάς του, πραγματικής και συμβολικής.

Βέβαια, αυτό δεν σημαίνει ότι το πλοίο αυτό δεν είναι επικίνδυνο. Στην πραγματικότητα το Anadolu είναι το πιο επικίνδυνο ναυτικό σύστημα που έχει εισέλθει μέχρι στιγμής στο τουρκικό οπλοστάσιο. Όμως, θα ήταν μάλλον λάθος να το εξετάσουμε αυτόνομα. Πιθανώς, η μεγάλη του επικινδυνότητα προκύπτει από το ότι μπορεί να αποτελέσει μέρος μιας ευρύτερης, δικτυακά ενοποιημένης, τουρκικής δύναμης μάχης, η οποία θα περιλαμβάνει υπάρχοντα και μελλοντικά οπλικά συστήματα.

Μεταξύ αυτών, μπορεί να είναι το σύστημα αεράμυνας S-400, αν φυσικά αποκτηθεί τελικώς, αντιπλοϊκοί βαλλιστικοί πύραυλοι (ASBM) και ρουκέτες, οπλισμένα ρομποτικά αεροχήματα και περιφερόμενα πυρομαχικά (loitering munitions), ρομποτικά σκάφη επιφανείας και υποβρύχια (USV και UUV αντιστοίχως), προηγμένα συστήματα ηλεκτρονικού πολέμου κλπ.

Μεταξύ των άλλων, μια παρόμοια δύναμη θα στόχευε να τοποθετήσει μέσα σε θόλους απομόνωσης ελληνικά νησιά, ή ομάδες νησιών, έτσι ώστε να τα αποκόψει από την ευρύτερη ελληνική αμυντική δομή. Ωστόσο, εκτός από τις επιχειρησιακές του εφαρμογές, το Anadolu απειλεί την ελληνική εθνική άμυνα κατά ορισμένους έμμεσους, πλην όμως εξαιρετικά επικίνδυνους τρόπους.

Όπλο σύμβολο

Ένας εξ αυτών είναι αυτός που ήδη αναφέραμε στα προηγούμενα άρθρα, δηλαδή οι συμβολικές του λειτουργίες. Τα αεροπλανοφόρα είναι τα κατεξοχήν όπλα-σύμβολα που αποσκοπούν να προκαλέσουν δέος σε φίλους και εχθρούς. Αυτό κάνει και το Anadolu, αποτελώντας το κερασάκι στην τούρτα ενός επικοινωνιακού μηχανισμού που εδώ και χρόνια προσπαθεί να επιβάλει στην ελληνική κοινωνία την ει-

κόνα μιας πανίσχυρης Τουρκίας και μιας αδύναμης, «τελειωμένης» Ελλάδας.

Τελικός στόχος είναι να παγιωθεί σαν «αναντίρρητη αλήθεια» ότι η Ελλάδα δεν έχει καμιά ελπίδα να «κοντράρει» την Τουρκία. Ως εκ τούτου, η μόνη «λογική», «φυσιολογική» και «ρεαλιστική» επιλογή είναι να υποκύψει στις απαιτήσεις της Άγκυρας δια μιας «συμβιβαστικής λύσης» αναφορικά με την κυριαρχία στο Αιγαίο. Ωστόσο, αυτό το παρακλάδι του υβριδικού πολέμου που έχει εξαπολύσει η Τουρκία εναντίον της Ελλάδας και στο οποίο συμμετέχουν χαρούμενα και πολλοί Έλληνες διαμορφωτές γνώμης, είναι ένα πολύ ευρύτερο ζήτημα, η ανάλυση του οποίου ξεπερνά τα περιορισμένα όρια αυτού του κειμένου.

Το κινεζικό παράδειγμα

Μια άλλη πιθανή και μάλλον παραγνωρισμένη χρήση του Anadolu εναντίον της εθνικής κυριαρχίας της Ελλάδας είναι η αξιοποίησή του ως ένα στοιχείο «τεχνητής γεωγραφίας» ώστε να επιβάλλει τις αξιώσεις της Άγκυρας στη θαλάσσια έκταση που ορίζει σαν «Γαλάζια Πατρίδα». Συγκεκριμένα, όπως ο γράφων έχει υποστηρίξει σε προηγούμενο άρθρο του στο SLpress, εδώ και μερικά χρόνια η ίδια η έννοια της ΑΟΖ βρίσκεται υπό μετάλλαξη. Χώρες όπως η Κίνα (και όχι μόνο) αντιμετωπίζουν τις κοντινές τους θάλασσες ως περιοχές απόλυτης κυριαρχίας κι όχι μόνο ως χώρο όπου έχουν δικαίωμα αποκλειστικής οικονομικής εκμετάλλευσης. Αναφερόμαστε σε διεθνή ύδατα.

Εάν όντως η Τουρκία παρακολουθεί στενά τις σχετικές προσπάθειες της Κίνας (όπως φαίνεται ότι συμβαίνει) προσπαθεί να τις προσαρμόσει στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο. Θα πρέπει, λοιπόν, να έχουμε υπόψη μας ότι η Κίνα χρησιμοποίησε το δικό

της πρώτο αεροπλανοφόρο, το Liaoning, ως μέσον για να επιβάλλει τη δική της αντίληψη περί κυριαρχίας και Δικαίου της Θάλασσας στη Νότιο Σινική Θάλασσα.

Συγκεκριμένα, τον Δεκέμβριο του 2013, η Κίνα διεξήγαγε την πρώτη δοκιμή του Liaoning στη Νότιο Σινική Θάλασσα, έχοντας δηλώσει από πριν ότι η θαλάσσια αυτή περιοχή αποτελεί χώρο εθνικής της κυριαρχίας. Για να ενισχύσει αυτήν της την αξίωση, με την πρώτη έξοδο στη θάλασσα του Liaoning ανακοίνωσε τη δημιουργία μιας «ζώνης ασφαλείας» γύρω από αυτό, σε απόσταση, ούτε λίγο ούτε πολύ, 45 χλμ. Μέσα σ' αυτήν κανένα πολεμικό ή εμπορικό πλοίο και αεροσκάφος δεν μπορούσε να διεισδύσει, χωρίς άδεια από τον κυβερνήτη του αεροπλανοφόρου.

Η ζώνη αυτή ξεπερνούσε κατά πολύ αντίστοιχες ζώνες ασφαλείας αμερικανικών ή άλλων αεροπλανοφόρων, που δεν ξεπερνούσαν τα μερικά μίλια. Κι αυτό επειδή ακριβώς η «ασφάλεια» δεν ήταν παρά ένα πρόσχημα. Στην πραγματικότητα, οι Κινέζοι επιχειρούσαν να ενισχύσουν τις αξιώσεις τους περί αποκλειστικής κυριαρχίας στη Νότια Σινική Θάλασσα, αξιοποιώντας το Liaoning ως ένα κινούμενο νησί, επαυξημένων μάλιστα κυριαρχικών δικαιωμάτων σε σχέση με ένα πραγματικό νησί, λόγω της σπουδαιότητάς και της ευπρόσβλητός του.

Αμερικανική αντίδραση

Φυσικά, οι ΗΠΑ και τα υπόλοιπα κράτη της περιοχής δεν αποδέχονταν (και δεν αποδέχονται) αυτές τις κινεζικές απόψεις και το αμερικανικό Ναυτικό διεξαγάγει κατά καιρούς «επιχειρήσεις ελεύθερης ναυσιπλοΐας» (Freedom of Navigation Operations/FONOP), αμφισβητώντας εμπράκτως τις κινεζικές αξιώσεις. Έτσι λοιπόν, ειδικά για την περίπτωση της «υπερβάλλουσας» ζώνης ασφαλείας γύρω από το Liaoning, η αμερικανική κυβέρνηση έστειλε το Cowpens (CG-63), ένα καταδρομικό κλάσης Ticonderoga να προσεγγίσει το κινεζικό αεροπλανοφόρο, αδιαφορώντας για την αυθαίρετη απαγόρευση των 45 χλμ.

Πράγματι το Cowpens κατάφερε να φθάσει απαρατήρητο σε απόσταση μερικών ναυτικών μιλίων από το κινεζικό αεροπλανοφόρο. Όμως, κατόπιν της αποφασιστικής αντίδρασης των συνοδών σκαφών, ιδιαίτερα ενός πλοίου αμφίβιων επιχειρήσεων (LPD) που δεν δίστασε να κλείσει την πορεία του Cowpens, διακινδυνεύοντας να εμβολιστεί από αυτό, το αμερικανικό καταδρομικό αναγκάστηκε να σταματήσει και

στη συνέχεια να αποχωρήσει. Ήταν η πρώτη φορά που αμερικανικά πολεμικά υποχωρούν σε αντιπαράθεση με κινεζικά.

Το «επεισόδιο Cowpens» αποτέλεσε σημείο καμπής στο μπρα ντε φερ κυριαρχίας στη Νότιο Σινική Θάλασσα μεταξύ Κίνας και ΗΠΑ, στρέφοντας την ζυγανία προς την πλευρά της Κίνας. Και αν η Κίνα κατάφερε να το επιτύχει αυτό ενάντια στην αμερικανική υπερδύναμη, οι πιθανότητες της Τουρκίας να επιτύχει κάτι παρόμοιο εναντίον της φοβικής και ηττοπαθούς Ελλάδας είναι μάλλον περισσότερες.

Ελβετικός σουγιάς

Δεν είναι λοιπόν καθόλου απίθανο οι Τούρκοι να χρησιμοποιήσουν με παρόμοιο τρόπο το Anadolu στην περιοχή, την οποία υποστηρίζουν ότι τους ανήκει με βάση τη δική τους αυθαίρετη ερμηνεία περί Διεθνούς Δικαίου. Υπενθυμίζεται ότι και η Κίνα ουδέποτε έχει δηλώσει ότι δρα ενάντια στο Διεθνές Δίκαιο. Αντιθέτως, υποστηρίζει ότι οι αξιώσεις της βασίζονται σε αυτό, όπως ακριβώς πράττει και η Τουρκία.

Αρα λοιπόν, το Anadolu δεν είναι απλώς ένα πολεμικό πλοίο αλλά ένας «ελβετικός σουγιάς» προβολής ισχύος με πολλαπλές εφαρμογές. Αποσκοπεί στο να «κουμπώσει» στην ευρύτερη τουρκική στρατηγική και να επιβάλλει την κυριαρχία της Τουρκίας στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο, με σκοπό τον γεωπολιτικό ακρωτηριασμό της Ελλάδας και της Κυπριακής Δημοκρατίας, χωρίς να προκύψει αντίσταση.

Αυτό βέβαια μπορεί να το επιτύχει μόνον αν δεν υπάρξει ελληνική αντίδραση. Και ο τρόπος για να αποφευχθεί η αξιοποίησή του με αυτόν τον ασύμμετρο τρόπο είναι ο ίδιος που προτάθηκε στα προηγούμενα άρθρα στο SLpress. Δηλαδή, η μετατροπή σε αχίλλειο πτέρνα της τουρκικής πολεμικής μηχανής. Αυτό σε καμία περίπτωση δεν είναι αδύνατο. Αντιθέτως, η σχετική προσπάθεια μπορεί να αποτελέσει βάση αναγέννησης της ελληνικής αμυντικής βιομηχανίας, καθώς και παράγοντα ενίσχυσης της εθνικής οικονομίας και δραστηκής ενίσχυσης της εθνικής αυτοπεποίθησης.

Βέβαια, αυτό θεωρείται αδύνατο ή ακόμη και βλάσφημο από τους καθ' έξιν (ή και κατ' επάγγελμα) ηττοπαθείς και άτυπους λατρευτές της τουρκικής ισχύος εν Ελλάδι. Ας σημειωθεί ότι πολλοί εξ αυτών μασκαρεύονται με έναν μανδύα «πλεονάζοντος» εθνικισμού.

Αποκωδικοποιούμε την Τουρκία του Ερντογάν σήμερα

Η Τουρκία δεν είναι ούτε υπερδύναμη, ούτε μεγάλη δύναμη, ούτε περιφερειακή δύναμη, αλλά είναι μια χώρα που έχει τις δυνατότητες να παρεμβαίνει στρατιωτικά, πολιτιστικά και οικονομικά σε περιφερειακό επίπεδο, επισημαίνει σε συνέντευξή του στο liberal.gr, ο αναλυτής Χρήστος Μηνάγιας, προσθέτοντας πως η σχέση της με τις ΗΠΑ δημιουργεί ευκαιρίες αλλά και κινδύνους - ασύμμετρες απειλές.

Τα όσα συμβαίνουν στην γειτονική μας Τουρκία αναντίρρητα δημιουργούν πολύ μεγάλο ενδιαφέρον στην χώρας μας. Από το αποτέλεσμα των εκλογών, τη διαμόρφωση των σχέσεων με ΗΠΑ και Ρωσία, μέχρι τη στάση της σε θέματα που αφορούν στο Αιγαίο και την Ανατ. Μεσόγειο.

Ο αναλυτής -συγγραφέας κ. Χρήστος Μηνάγιας, ο οποίος παρακολουθεί σε επαγγελματικό επίπεδο την Τουρκία για πολλά χρόνια και συνεπώς γνωρίζει όσο λίγοι την γειτονική χώρα, αναλύει την παρούσα κατάσταση μετά τις τελευταίες εξελίξεις και δίνει τις εκτιμήσεις του.

Συνέντευξη στον Κωνσταντίνο Λουκόπουλο*

- Πόσο ισχυρός είναι ο Πρόεδρος της Τουρκίας Ταγίπ Ερντογάν μετά τις συνεχείς εκκαθαρίσεις, την αλλαγή του Συνασπισμού και τη νέα πολιτική πραγματικότητα του προεδρικού συστήματος;

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, μετά την απόπειρα πραξικοπήματος στις 15-07-2016 και μέχρι τις 01-11-2018, αποστρατεύθηκαν 14.729 στελέχη των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων εκ των οποίων, 150 ανώτατοι αξιωματικοί, 7.595 αξιωματικοί, 5.723 μόνιμοι υπαξιωματικοί, καθώς επίσης 1.261 εξειδικευμένοι και συμβασιούχοι οπλίτες. Για αντιμετώπιση του προβλήματος έλλειψης μόνιμου-επαγγελματικού προσωπικού, προσελήφθησαν 49.313 στελέχη εκ των οποίων, 4.653 αξιωματικοί, 8.373 μόνιμοι υπαξιωματικοί, 26.244 εξειδικευμένοι οπλίτες και 10.043 συμβασιούχοι οπλίτες.

Συνεπώς διαπιστώνεται ότι, εκκρεμεί η πλήρωση 2.942 θέσεων αξιωματικών (ανώτατων, ανώτερων και κατώτερων) κάτι το οποίο θα αποκατασταθεί σε 1-2 έτη περίπου. Αντιθέτως, οι κενές θέσεις των μόνιμων υπαξιωματικών αυξήθηκαν κατά 2.650, καθώς επίσης των εξειδικευμένων και συμβασιούχων οπλιτών κατά 35.026. Επίσης, με τις παρεμβάσεις αυτές, το 2018, η συνολική δύναμη του στρατιωτικού προσωπικού των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων επανήλθε στο επίπεδο του 2015, δηλαδή ένα έτος πριν από το πραξικόπημα, με την εξής ποιοτική διαφορά: το ποσοστό του επαγγελματικού στρατιωτικού προσωπικού το 2015 ήταν 39,97%, ενώ το 2018 αυτό αυξήθηκε στο 47,71% με ό,τι αυτό συνεπάγεται αναφορικά με τις επιχειρησιακές δυνατότητες των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων.

Σε ό,τι έχει να κάνει με τη νέα δομή του προεδρικού συστήματος στην Τουρκία, αυτό βρίσκεται στο τελικό στάδιο της ολοκλήρωσης του. Ειδικότερα:

-Πρόκειται για μια πολύπλοκη δομή.

-Συγκροτήθηκαν μηχανισμοί άμεσης και αξιόπιστης ενημέρωσης του προέδρου Δημοκρατίας από άτομα της απολύτου εμπιστοσύνης του.

-Συγκροτήθηκαν όργανα ελέγχου, συντονισμού και αξιολόγησης του έργου του κρατικού μηχανισμού ειδικά στους τομείς ασφάλειας, άμυνας, εξωτερικής πολιτικής, οικονομίας και πολιτισμού.

-Η διαχείριση των κρίσεων πραγματοποιείται από το νεοσυσταθέν στην προεδρία της Δημοκρατίας Κέντρο Διαχείρισης Κρίσεων προκειμένου να μειωθεί στο ελάχιστο ο χρόνος λήψης αποφάσεων και η έκδοση των αντίστοιχων διαταγών προς τους αρμόδιους Φορείς.

- Η διαχείριση της προβολής της ήπιας ισχύος (soft power) τόσο στο εσωτερικό της χώρας, όσο και στο εξωτερικό εντάχθηκε σε μια κάθετη δομή διοικήσεως υπό το υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού. Αυτό προέκυψε από την αναγκαιότητα να προβληθούν έτι περαιτέρω η τουρκική ιστορία,

η τουρκικός πολιτισμός, η τουρκική γλώσσα, καθώς επίσης να υπάρξει συντονισμός στην κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική διείσδυση στις χώρες όπου διαβιούν Τούρκοι της διασποράς και μειονότητες (τουρκικές, τουρκόφωνες και μουσουλμανικές) τις οποίες η Άγκυρα επιδιώκει να τις μετατρέψει σε τουρκικές.

Αναμφίβολα, οι προαναφερθείσες παρεμβάσεις, μεταξύ άλλων, έχουν ως βασικό στόχο να ενεργήσουν αποτρεπτικά σε όποιον επιδιώξει να αμφισβητήσει την κυριαρχία του Ταγίπ Ερντογάν τόσο στο εσωτερικό της χώρας, όσο και σε περιοχές ενδιαφέροντος της Τουρκίας στο εξωτερικό.

-Πως βλέπετε να εξελίσσονται οι σχέσεις της Τουρκίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες παράλληλα με αυτές με τη Ρωσία;

Η Τουρκία δεν είναι ούτε υπερδύναμη, ούτε μεγάλη δύναμη, ούτε περιφερειακή δύναμη, αλλά είναι μια χώρα που έχει τις δυνατότητες να παρεμβαίνει στρατιωτικά, πολιτιστικά και οικονομικά σε περιφερειακό επίπεδο. Επίσης, οι βασικοί στόχοι της εθνικής πολιτικής της Άγκυρας έχουν να κάνουν με την τουρκική αντίληψη ότι, μια ανεξάρτητη εσωτερική πολιτική και οικονομική ισχύς θα έχει ως αποτέλεσμα τη δυνατότητα ενάσκησης μιας ανεξάρτητης εξωτερικής πολιτικής σε έναν ευρύ γεωγραφικό χώρο εξοπλισμένη με την ιστορία και την πολιτιστική ταυτότητα. Φυσικά, η ανεξαρτησία στην εσωτερική πολιτική φαίνεται ότι έχει επιτευχθεί με τη νέα δομή του προεδρικού συστήματος. Όμως, αυτό που προκαλεί αμφιβολίες είναι η ανεξαρτησία της τουρκικής οικονομίας, η οποία εκτιμάται ότι δεν θα επιτευχθεί πριν από το τέλος του 2020.

Επιπρόσθετα, η Άγκυρα εκτιμά ότι, η απόφαση της να τηρεί ίσες αποστάσεις μεταξύ Ηνωμένων Πολιτειών και Ρωσίας μπορεί να δημιουργεί προβλήματα στις αμερικανοτουρκικές σχέσεις, ωστόσο τελικά θα αναβαθμισθεί το περιφερειακό και εν μέρει το παγκόσμιο προφίλ της.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι, η πολιτική επικαιρότητα της Τουρκίας είναι και θα συνεχίσει να είναι επικεντρωμένη σε τέσσερα θέματα: στους γκιουλενιστές, στην οικονομική κρίση που διέρχεται η χώρα, στις περιφερειακές εξελίξεις, καθώς επίσης στα προβλήματα της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής με τις Ηνωμένες Πολιτείες όπως, οι S-400, τα F-35 και η απόφαση της Άγκυρας να ενεργεί αυτόνομα στη Συρία. Προφανώς, όλα αυτά έχουν ως συνέπεια η Τουρκία να χαρακτηρίζεται ως μια χώρα που απομακρύνεται από τη Δύση και ως μια σύμμαχος του ΝΑΤΟ που δεν εμπνέει εμπιστοσύνη και θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας. Μάλιστα, το γεγονός ότι, η Τουρκία τείνει να συμπεριληφθεί από τους Αμερικανούς στην κατηγορία των χωρών που επιβάλλονται κυρώσεις (όπως η Ρωσία, το Ιράν και η Βενεζουέλα) αναμφίβολα θα πρέπει να τύχει ιδιαίτερης αξιολόγησης από την ελληνική πλευρά όχι μόνο για τις ευκαιρίες που δημιουργούνται αλλά και για τους κινδύνους-ασύμμετρες απειλές που μπορεί να προκύψουν.

- Τι επιδιώκει η Τουρκία στις ελληνοτουρκικές σχέσεις μετά την επίσκεψη Τσίπρα στην Άγκυρα; Πιστεύετε ότι η συζήτηση περί ΜΟΕ μπορεί να οδηγήσει τελικά σε μια συνδιαχείριση και μακροπρόθεσμα να ανοίξει την ατζέντα και συγκυριαρχία στο Αιγαίο; Ποιοι είναι κατά την εκτίμησή σας οι στρατηγικοί στόχοι της Άγκυρας στην Ανατολική Μεσόγειο σχετικά με τα ενεργειακά;

Στο νέο δόγμα χρησιμοποίησης της τουρκικής ναυτικής ισχύος αναγράφεται ότι θα συνεχισθούν οι αεροναυτικές δραστηριότητες στο Αιγαίο στα πλαίσια: της αρχής της

αμοιβαιότητας, των συμμαχικών σχέσεων, της καλής γειτονίας, των δικαιωμάτων στις ανοικτές θάλασσες που πηγάζουν από το Διεθνές Δίκαιο, της αρχής της ελεύθερης ναυσιπλοΐας, των ισορροπιών της Συνθήκης της Λωζάνης και των δικαιωμάτων της Τουρκίας που πηγάζουν από τις Διεθνείς Συμφωνίες. Όλα τα παραπάνω, σε συνδυασμό με την «επιβεβαίωση» των Διεθνών Συνθηκών που επιδιώκει η Άγκυρα, εντάσσονται σε μια στρατηγική της οποίας ο κύριος αντικειμενικός σκοπός εστιάζεται στην αμφισβήτηση της ελληνικής κυριαρχίας στο Αιγαίο.

Πρέπει ακόμη να σημειωθεί ότι, η σημασία που δίδει η Τουρκία για τις εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο προσεγγίζονται ιδιαίτερα αποκαλυπτικά από τον Τούρκο καθηγητή πανεπιστημίου Çağrı Erhan και στενό συνεργάτη του Ερντογάν στο ακόλουθο κείμενο που δημοσιεύθηκε στις 03-02-2019, δύο ημέρες πριν την επίσκεψη του πρωθυπουργού της Ελλάδος στην Τουρκία:

«Πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, σε κανενός το μυαλό δεν υπήρχε η σκέψη ότι, η Τουρκία δεν αποτελείται μόνο από χερσαίο χώρο, αλλά από θαλάσσιο και εναέριο χώρο. Τις περισσότερες φορές μας έκαναν να ξεχάσουμε ότι αυτή η πολύτιμη χώρα που περιβάλλεται από θάλασσα στις τρεις πλευρές της, ταυτόχρονα, είναι και μια Γαλάζια Πατρίδα (Mavi Vatan). Την περίοδο που το ξεχάσαμε αυτό, μας έλειψε η βούληση και το σθένος να εκμεταλλευθούμε τα αγαθά που μας αναλογούν σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο. Σε κάποια χρονική περίοδο, οι γείτονες μας, με τους οποίους μοιραζόμαστε την ίδια θάλασσα, μερικές φορές διαστρέβλωσαν το Διεθνές Δίκαιο και προέβησαν σε μονομερείς ενέργειες ύπουλα και πονηρά επειδή νόμισαν ότι, εμείς θεωρούμε τις ακτές ως την τελική συνοριακή γραμμή όπου σταματάει η πατρίδα μας. Οι χώρες της Ανατολικής Μεσογείου, πλην της Τουρκίας, προσπάθησαν να περάσουν ένα μήνυμα σε όλον τον κόσμο ότι, αυτές επιθυμούν μέσω μιας ενεργειακής συνεργασίας να φέρουν την ηρεμία στην περιοχή. Όσοι δρομολογούν αυτά τα τετελεσμένα νομίζουν ότι, κατά τη διάρκεια που αυτοί θα προσπαθούν να επιβάλουν την κυριαρχία τους στη Μεσόγειο η Τουρκία απλώς θα παρακολουθεί ως θεατής όλες αυτές τις εξελίξεις. Σε όσους δεν αντιλήφθηκαν ακόμη, ούτε το τι θέλει να πράξει η Τουρκία, ούτε τις αλλαγές που έγιναν στην τουρκική στρατηγική για τη Μεσόγειο μετά την εξάλειψη του προβλήματος της FETÖ (Τρομοκρατική Οργάνωση των Φετουλλάχιστών), διατυπώνουμε τις επίσημες θέσεις μας με πέντε φράσεις: α. Η Τουρκία θα υπερασπισθεί τα νόμιμα και κυριαρχικά δικαιώματά της σε όλες τις περιοχές της θαλάσσιας δικαιοδοσίας της στη Μεσόγειο, τις οποίες είτε ανακήρυξε είτε δεν ανακήρυξε ακόμη. β. Η Τουρκία θα ανταπαντήσει σε κάθε είδους παραβίαση που θα γίνει στη Γαλάζια Πατρίδα (Mavi Vatan), όπως έπραξε στις παραβιάσεις που έγιναν στον τουρκικό χερσαίο χώρο. γ. Η Τουρκία δεν θα επιτρέψει σε καμία δύναμη να σφετερισθεί το μερίδιό της “KKTC” (σ.σ. ψευδοκράτος στην κατεχόμενη Κύπρο) από τον πλούτο της Μεσογείου. δ. Η Τουρκία θα υπερασπισθεί τα δικαιώματά της “KKTC” με τον ίδιο τρόπο που υπερασπίζεται τα δικά της δικαιώματα. ε. Η Τουρκία θα τηρήσει την ίδια στάση και συμπεριφορά έναντι όλων των κρατών που επιθυμούν μια ακριβοδίκαιη συνεργασία στη Μεσόγειο στο πλαίσιο μιας ειλικρινούς και καλόπιστης αντίληψης».

Διαπιστώνεται δηλαδή ότι, η Τουρκία θέτει το εξής δίλημμα: «ή συνεργασία (συνεκμετάλλευση) χωρίς να προηγηθεί χρήση βίας, ή συνεργασία (συνεκμετάλλευση) μετά από τη χρήση βίας». Φυσικά δεν είναι τόσο σημαντικό τι δίλημμα θέτουν οι Τούρκοι σε εμάς, αλλά τι δίλημμα έχουμε θέσει εμείς στους Τούρκους. Πάντως, εκτιμάται ότι, σύμφωνα με τους τουρκικούς σχεδιασμούς, μέχρι το τέλος του Φθινοπώρου πιθανόν να υπάρξουν σχετικές εξελίξεις «και στο πεδίο των επιχειρήσεων και στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων».

-Πως αξιολογείτε τα αποτελέσματα των δημοτικών εκλογών στην Τουρκία στις 31-03-2019;

Στο σύνολο της τουρκικής επικράτειας τα εκλογικά ποσοστά της συμμαχίας του κυβερνώντος κόμματος ΑΚΡ με το εθνικιστικό κόμμα ΜΗΡ παρουσίασαν μια μικρή μείωση στο 51,62% από το 53,66% που ήταν στις εκλογές της 24-06-2018, σε αντίθεση με το ποσοστό του ΑΚΡ το οποίο αυξήθηκε στο 44,31% από το 42,56% που ήταν στις εκλογές της 24-06-2018.

Επίσης, ο εκλογικός χάρτης των εκλογών της 31-03-2019 προσομοιάζει σχεδόν με τον εκλογικό χάρτη του δημοψηφίσματος για την αλλαγή του Συντάγματος που πραγματοποιήθηκε στις 16-04-2017, βάσει του οποίου η αντιπολίτευση υπερίσχυσε στις μεγαλουπόλεις όπως, η Κωνσταντινούπολη, η Άγκυρα, η Σμύρνη κ.λπ. Απλώς, η απώλεια των μεγαλουπόλεων στις πρόσφατες εκλογές, για τον Ερντογάν, έχει περισσότερο ψυχολογικό χαρακτήρα και όχι ουσιαστικό αν λάβουμε υπόψη δύο παράγοντες.

1ος Παράγοντας: Στην Κωνσταντινούπολη και στην Άγκυρα το κουρδικό κόμμα HDP δεν είχε υποψηφίους και οι ψηφοφόροι του στήριζαν τους υποψηφίους δημάρχους του ρεπουμπλικανικού κόμματος CHP.

2ος Παράγοντας: Διαπιστώθηκε ότι μέρος των ψηφοφόρων του εθνικιστικού κόμματος ΜΗΡ δεν στήριξε τους υποψηφίους δημάρχους του ΑΚΡ στην Άγκυρα και την Κωνσταντινούπολη.

Συνεπώς, ο κουρδικός παράγοντας ήταν αυτός που συνετέλεσε στη εκλογική νίκη της αντιπολίτευσης στην Κωνσταντινούπολη και την Άγκυρα, ενώ οι αντίστοιχοι πίνακες που ακολουθούν επιβεβαιώνουν εμφανώς την παραπάνω εκτίμηση.

Από την άλλη πλευρά, αυτό που προκαλεί έντονο προβληματισμό είναι η απώλεια ψήφων του κουρδικού κόμματος HDP στους νομούς της ανατολικής και νοτιοανατολικής Τουρκίας, η οποία προφανώς θα τύχει εκμετάλλευσης από την τουρκική διπλωματία προσδίδοντας σε αυτό, ακόμη και, γεωπολιτική διάσταση αναφορικά με τις εξελίξεις στη Συρία και το Βόρειο Ιράκ. Για καλύτερη αντίληψη των εν λόγω εκλογικών αποτελεσμάτων και τη συνεχή απώλεια κουρδικών ψήφων μετά το 2015 παρατίθεται ο ακόλουθος πίνακας.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως οι εκλογές της 31-03-2019 έκλεισαν τον κύκλο της προεκλογικής ατμόσφαιρας που βρισκόταν η Τουρκία τα τελευταία χρόνια, αφού η επόμενη εκλογική αναμέτρηση προβλέπεται να πραγματοποιηθεί μετά από 4,5 χρόνια το 2023. Συνεπώς, η κυρία προσπάθεια από τούδε και στο εξής, σύμφωνα με δήλωση του Ταγίπ Ερντογάν, θα εστιασθεί στην οικονομία, στις μεταρρυθμίσεις, στην αμυντική βιομηχανία, στις σχέσεις της Τουρκίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες και τη Ρωσία, καθώς επίσης στην αντιμετώπιση της αστάθειας που υπάρχει στην περιοχή μέσω της διπλωματίας και της στρατιωτικής ισχύος.

Ο Χρ. Μηνάγιας είναι ταξίαρχος ε.α., γεωστρατηγικός αναλυτής και συγγραφέας έξι βιβλίων. Το πρώτο βιβλίο του με τίτλο «Η Γεωπολιτική Στρατηγική και η Στρατιωτική Ισχύς της Τουρκίας» εκδόθηκε το 2010. Το 2014, εκδόθηκαν τα βιβλία του με τίτλους «Αποκαλύπτοντας τον Τουρκικό Λαβύρινθο, Ισλάμ και Πολιτική στην Τουρκία», «Απόρρητος Φάκελος Τουρκία, Η Εθνική Στρατηγική της Τουρκίας» και «Τουρκικές Ενοπλες Δυνάμεις και Εξοπλισμοί». Το 2018, εκδόθηκε το πέμπτο βιβλίο του με τίτλο «Μέτωπα Σύγκρουσης και Πολέμου της Τουρκίας» και σε σύντομο χρονικό διάστημα θα εκδοθεί το έκτο βιβλίο του με τίτλο «Τουρκία, Αναθεωρητισμός και Συγκρούσεις».

* Ο Κωνσταντίνος Λουκόπουλος είναι επικεφαλής του παρατηρητηρίου Liberal,

Πηγή:liberal.gr

Το Σχέδιο Επανάκτησης της Κύπρου

Του Αντιστρατήγου ε.α. Φοίβου Κλόκκαρη

Ο απόστρατος συνταγματάρχης του Τουρκικού στρατού Ισμαήλ Τάνσου το 2001 εξέδωσε το βιβλίο «Στην Πραγματικότητα Ουδείς Κοιμόταν – Μία Μυστική Οργάνωση με Κρατική Υποστήριξη---TMT». Το βιβλίο, που αναφέρεται στο σχέδιο της Τουρκίας «Επανάκτηση Κύπρου», μεταφράστηκε στην Αγγλική γλώσσα και εκδόθηκε στην κατεχόμενη περιοχή της Κύπρου το 2007 από τον εκδοτικό οίκο Bolan Printing Ltd.

Ο συγγραφέας του βιβλίου το 1957 υπηρετούσε με τον βαθμό του ταγματάρχη ως επιτελής στο Γραφείο Ειδικού Πολέμου (ΓΕΠ) του Γενικού Επιτελείου Στρατού (ΓΕΣ) της Τουρκίας, με προϊστάμενο διευθυντή τον υποστράτηγο Ντανίς Καραμπελέν, ο οποίος έλαβε εντολή από την κυβέρνηση Μεντερές να συγκροτηθεί στη Κύπρο με μέριμνα του ΓΕΠ, Τουρκική αντιστασιακή οργάνωση, η TMT. Το έργο ανατέθηκε στον Ισμαήλ Τάνσου, ο οποίος με πλήρη μυστικότητα συνέταξε σχέδιο με την κωδική ονομασία KIP («Σχέδιο Επανάκτησης Κύπρου»), και προέβει στις ενέργειες συγκρότησης της TMT με την πλήρη στήριξη της κυβέρνησης.

Στο βιβλίο του ο Ισμαήλ Τάνσου αναφέρει ότι αποφάσισε, 40 χρόνια μετά την αποστρατεία του, να αποδεσμεύει τις λεπτομέρειες του μυστικού σχεδίου KIP, για να αναγνωρισθεί η προσφορά και να τιμηθούν οι αφανείς άνθρωποι, που εργάστηκαν για το σχέδιο καθώς και οι μαχητές, που έγραψαν το έπος της TMT.

Στο βιβλίο περιλαμβάνονται λεπτομερή στοιχεία για τη σύνταξη του σχεδίου KIP και την συγκρότηση της TMT, με φωτογραφικό υλικό, που αφορά το προσωπικό, την εκπαίδευση και τον εξοπλισμό της. Ενδιαφέροντα στοιχεία από το βιβλίο:

- Η Τουρκία μετά το 1954, καθιέρωσε νέα πολιτική για την Κύπρο με βάση τη θέση «Αν η Βρετανία αποχωρούσε από την Κύπρο θα έπρεπε να την επιστρέψει στον παλιό ιδιοκτήτη της» (σελ. 194). Το σχέδιο KIP είχε ενταχθεί στο πνεύμα της εθνικής ιδέας της Τουρκίας, για επανάκτηση των εδαφών που κατείχε στο παρελθόν, όπως η Κύπρος, την οποία σφετερίστηκαν «μέσω δόλου και διπλωματικής διαφθοράς» (σελ. 270).

- Η εφαρμογή του σχεδίου KIP βασίστηκε στην στρατιωτική οργάνωση, επάνδρωση, εκπαίδευση και εξοπλισμό της TMT, που παρέμεινε αφανής επί 6 χρόνια (μέχρι 21 Δεκ. 1963). Σκοπός της TMT ήταν η αντιμετώπιση της ΕΟΚΑ, η παρεμπόδιση της ΕΝΩΣΗΣ και η «εκπλήρωση των καθηκόντων της σύμφωνα με τα στρατηγικά, πολιτικά και στρατιωτικά συμφέροντα της Τουρκίας» (σελ. 13).

- Οι προπαρασκευαστικές ενέργειες συγκρότησης της TMT άρχισαν στο ΓΕΠ τον Μάιο του 1958. Ο πρώτος διοικητής της συνταγματάρχης του Τουρκικού στρατού Ριζά Βουρουσάκ, αφίχθηκε στην Κύπρο την 1 Αυγ. 1958. Η TMT οργανώθηκε σε στρατιωτικά πρότυπα. Περιελάμβανε την διοίκηση και 6 τομείς, που κάλυπταν όλες τις επαρχίες της Κύπρου. Κάθε τομέας είχε τάγματα των 500-1500 ανδρών, κάθε τάγμα λόχους των 100-150 ανδρών και κάθε λόχος ομάδες των 3-7 ανδρών.

- Η εκπαίδευση των ανδρών της TMT, άρχισε με μυστικότητα την 6 Αυγ. 1958, σε χώρο εκτός στρατιωτικών εγκαταστάσεων, στην περιοχή της Αγκυρας (πλησίον του χωριού Ζίρ). Η μεταφορά οπλισμού στη Κύπρο με πλοία, άρχισε την 16 Αυγ. 1958 από το Αναμούρ της Τουρκίας προς τα Κόκκινα της Κύπρου και συνεχίστηκε με εντατικούς ρυθμούς. Τον Μάιο του 1960, η TMT ήταν επιχειρησιακά έτοιμη και αριθμούσε 5000 μαχητές εκπαιδευμένους και εξοπλισμένους (σελ. 51). Ο οπλισμός που μεταφέρθηκε στην Κύπρο περιελάμβανε μεγάλο αριθμό πιστολίων, τυφεκίων, αυτόματων, οπλοπολυβόλων, πολυβόλων, χειροβομβίδων, πυρομαχικών κ.α.

Το βιβλίο του συνταγματάρχη Ισμαήλ Τάνσου καθώς και εκείνα του Νιχάτ Ερίμ, καθηγητή διοικητικού δικαίου, συμβούλου του πρωθυπουργού Μεντερές («Η Κύπρος από Όσα Είδα και Γνωρίζω» 1976) και του στρατηγού Κεμάλ Γιαμάκ διευθυντή του ΓΕΠ το 1966 («Ιχνη που Έμειναν στη Σκιά και Εμείς που Επισκιαστήκαμε» 2006) είναι βασικά βιβλία που αφορούν την Τουρκική στρατηγική για τον έλεγχο της Κύπρου, που συντάχθηκε την δεκαετία του 1950 με βάση τις εκθέσεις Νιχάτ Ερίμ 1956. Τα βιβλία περιλαμβάνουν τις βασικές πτυχές της Τουρκικής στρατηγικής και περιγράφουν τα γεγονότα που σχετίζονται με αυτήν μέχρι την τουρκική εισβολή του 1974. Η χρησιμότητα των βιβλίων είναι πολύ μεγάλη γιατί τα πληροφοριακά στοιχεία που παρέχουν:

- Επιβεβαιώνουν μέσα από Τουρκικές κρατικές πηγές (οι συγγραφείς των βιβλίων

- υπήρξαν κρατικοί αξιωματούχοι σε σημαντικές θέσεις) την επεκτατική στρατηγική της Τουρκίας σε βάρος της Κύπρου.

- Ερμηνεύουν την μεθόδευση προώθησης της στρατηγικής της, μέσω των συμφωνιών Ζυρίχης – Λονδίνου 1960 (εγγυητικά δικαιώματα, στρατεύματα κ.α.) στις οποίες διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο ο Νιχάτ Ερίμ.

- Ρίχνουν φως στα αίτια των γεγονότων του 1963. Καταρρίπτουν τον μύθο ότι τα κύρια αίτια τους, πηγάζουν από την αντιπαράθεση των δύο κοινοτήτων και επιβεβαιώνουν, ότι τα αίτια των γεγονότων έχουν τη ρίζα τους στον στρατηγικό σχεδιασμό του Τουρκικού Κράτους σε βάρος της Κύπρου, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα για την εξυπηρέτηση των δικών της στρατηγικών συμφερόντων. Τα γεγονότα του 1963, όπως αποκαλύπτεται μέσα από τουρκικές κρατικές πηγές, προκλήθηκαν από την TMT, που συγκρότησε η Τουρκία μυστικά στην Κύπρο, για την υλοποίηση του σχεδίου <<Επανάκτηση Κύπρου>>. Η Τουρκία άρχισε να μεταφέρει οπλισμό στην Κύπρο, πριν από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΚΔ) και συνέχισε και μετά από αυτήν.

- Ερμηνεύουν την Τουρκική εισβολή και την συνεχιζόμενη κατοχή, που έγινε με πρόσημα την αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης στην Κύπρο και την προστασία των Τουρκοκυπρίων και πραγματική αιτία την κατάλυση της ΚΔ και τον έλεγχο της Κύπρου, για λόγους οι οποίοι σχετίζονται με την ασφάλεια της Τουρκίας, όπως σχεδιάστηκε με τις εκθέσεις Νιχάτ Ερίμ το 1956: Να εγκατασταθούν τουρκικά στρατεύματα στο νησί, να μετακινηθεί ο Ελληνικός πληθυσμός σε ξεχωριστή περιοχή, να μεταφερθούν Τούρκοι έποικοι για να ανατραπεί η δημογραφική υπεροχή των Ελλήνων κ.α.

- Ερμηνεύουν την εμμονή της Τουρκίας για λύση τουρκικών όρων στο κυπριακό. Η Κύπρος <<είναι ζωτικής σημασίας για την άμυνα και τα οικονομικά συμφέροντα της Τουρκίας...>> (σελ. 277)

Δυστυχώς τα τρία βιβλία που μνημονεύονται και αφορούν την Τουρκική στρατηγική για την Κύπρο, δεν έχουν μεταφραστεί ακόμα στην Ελληνική. Είναι χρήσιμα βοηθήματα για τους αξιωματούχους που χειρίζονται το κυπριακό, τους πολιτικούς, τους διπλωμάτες, τους στρατιωτικούς, τους ιστορικούς, τους δημοσιογράφους αλλά και για όλους τους Έλληνες, ιδιαίτερα τους νέους, που δεν έζησαν τα κρίσιμα γεγονότα, που σημάδεψαν την πορεία του έθνους μας.

Η γνώση της τουρκικής στρατηγικής για την Κύπρο, που υλοποιείται συστηματικά από την δεκαετία του 1950, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τις ορθές επιλογές λύσης του Κυπριακού και για την κατανόηση της αιτίας της ενίσχυσης της αμυντικής θωράκισης της ΚΔ, η οποία υφίσταται την απροκάλυπτη επεκτατικότητα της Τουρκίας σε βάρος της, που συνεχίζεται αδιάπτωτα μέχρι σήμερα.

<https://infognomonpolitics.blogspot.com>

Ηνωμένα Έθνη και Κομισιόν : χαμηλός ο Δείκτης Βιώσιμης Ανάπτυξης για την ΕΕ των 28

Χριστίνα Μπαρμπαρούση, Περιφερειολόγος

υπ. Δρ. Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πολυτεχνικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διακρίνει τρεις διαφορετικούς τύπους ανάπτυξης: τη βιώσιμη, την έξυπνη, που διαδέχεται τη βιώσιμη, και την χωρίς αποκλεισμούς, όπου εξελίσσεται παράλληλα με την έξυπνη και περιλαμβάνει τους άλλους δύο τύπους (sustainable/ <smart/<inclusive growth).

Αναφορικά με τη βιώσιμη (ή αειφόρο), αυτή ορίζεται ως η προώθηση μιας αποδοτικότερης πρασινο-κεντρικής, ανταγωνιστικής οικονομίας (self-sustainable / self-reliant development) και βρίσκεται σταθερά στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής επενδύσεων.

Στα πλαίσια της Agenda 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε 156 χώρες, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκπονεί από το 2017 τακτικές εκθέσεις παρακολούθησης της προόδου των 28 με χρήση σύνθετων δεικτών, οι οποίοι παρουσιάζουν ιδιαίτερα σημαντικά ευρήματα για την πορεία της ευρωπαϊκής φυσιογνωμίας.

Ειδικότερα, ο SDG indicator set (Sustainable Development Goals) διαρθρώνεται σε τέσσερις διακριτές κατηγορίες βιώσιμης ανάπτυξης (οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική, θεσμική), οι οποίες εξειδικεύονται σε 17 τομείς στόχων και συντίθενται από 99 δείκτες μέτρησης κατά τυπολογία περιφερειών NUTS2*. Ο σύνθετος δείκτης μετρά τις επιδόσεις** των κρατών-μελών στην αποτελεσματική εφαρμογή της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής αναφορικά με τις τεθείσες στρατηγικές προτεραιότητες για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι δείκτες εξετάζονται και ερμηνεύονται σε δύο επίπεδα: μεσο-περιφερειακό (κλαδικό/ βιομηχανικό) και μακρο-(υπερ)εθνικό. Ενώ σε παγκόσμιο (μακρο) επίπεδο την πρώτη δεκάδα με τα υψηλότερα σκορ καταλαμβάνουν κράτη-μέλη της ΕΕ με επιδόσεις από 80.0 έως 85.0 στα 100, σε ενδοκοινοτικό (μεσο) επίπεδο η βαθμολογία των περιφερειών αποκλίνει από τα προγραμματισθέντα.

Στο διά ταύτα, για το έτος 2018 και στα πλαίσια της προετοιμασίας της έκθεσης παρακολούθησης 2019 για την πρόοδο των 28, ο σύνθετος δείκτης κατέγραψε τις μέτριες έως χαμηλές επιδόσεις της οικονομικής, της κοινωνικής, της περιβαλλοντικής και της θεσμικής διάστασης της βιώσιμης ανάπτυξης.

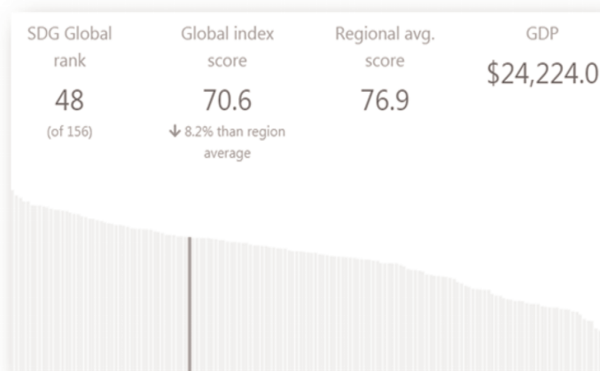
Συγκεκριμένα, ως προς τους σημαντικότερους

δείκτες – στόχους:

Στην οικονομική διάσταση, υψηλός καταγράφεται ο δείκτης δημόσιου χρέους προς ΑΕΠ (3.00), ο δείκτης κινδύνου εισοδηματικής φτώχειας (3.00) και ο δείκτης του ποσοστού ανεργίας (3.00), η στρατηγική μείωση των οποίων αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς αναπτυξιακούς στόχους της περιφερειακής πολιτικής. Γι' αυτό το λόγο, υψηλά καταγράφονται και οι δείκτες της αναπτυξιακής βοήθειας ως μερίδιο του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (3.00) και της χρηματοδότησης προς τις αναπτυσσόμενες χώρες (2.83). Παρά ταύτα, αίσθηση προκαλεί η υψηλή επίδοση του δείκτη επενδύσεων ως μέρος του ΑΕΠ (3.00), του δείκτη απασχόλησης (3.00) και του δείκτη πραγματικού κ.κ. προϊόντος (3.00). Η ακραία συμπεριφορά των οικονομικών δεικτών δεν είναι τίποτα άλλο από το μέγεθος των ασύμμετρων συγκεντρώσεων / διασποράς πληθυσμού, εισοδήματος και επιχειρηματικής δραστηριότητας στο ευρωπαϊκό έδαφος, δηλώνοντας αντίστοιχα και την ένταση των περιφερειακών ανισοτήτων από τις οποίες πλήττεται. Την ίδια στιγμή που ορισμένες περιφέρειες συγκεντρώνουν πλήθος των παραπάνω στο έδαφός τους, κάποιες άλλες διαθέτουν λιγότερα, σε διασπορά ή/και σε αδράνεια. Συνεπώς, διακρίνουμε ότι οι περιφερειακές ανισότητες όπως καταγράφονται, ευθύνονται για το περιφερειακό πρόβλημα της ΕΕ, που εκφράζεται σε όρους χαμηλότερης τάξης (υψηλή ανεργία, χαμηλό κ.κ. εισόδημα και ασύμμετρος ρυθμός ανάπτυξης εισοδήματος και πληθυσμού) και αντιβαίνει στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση: το ένα και μόνο κοινό σημείο δημοσιονομικής ισορροπίας μεταξύ των 28 (οικονομική σύγκλιση).

Αν, στην περίπτωση των 13 Περιφερειών της Ελλάδας, συνεξετάσουμε τους δείκτες της οικονομικής βιωσιμότητας με τους δείκτες χωρικής ανταγωνιστικότητας (Regional Competitiveness Index: RCI), όπως προκύπτουν από την τελευταία μέτρηση, διαφαίνεται ότι και οι 13 παρουσιάζουν τη χειρότερη επίδοση μακροοικονομικής σταθερότητας στην κατηγορία τους (peer powered regions). Η συνδυαστική εξέταση δείχνει, ότι η περιφερειακή οικονομία της χώρας είναι ευπαθής, μη βιώσιμη και μη ανθεκτική στις διαταράξεις, αλλά και προκυκλική (κάτω η οικονομία,

κάτω οι διαφορές/ανισότητες μεταξύ πρωτεύουσας και περιφερειών).

Σχήμα : Κατάταξη Ελλάδας στην 48η / 156 θέση της Agenda 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη. Πηγή : SDG Index and Dashboards Report 2018

Στην περιβαλλοντική διάσταση, υψηλές τιμές καταγράφουν οι δείκτες εκπομπών αερίων (3.00), ρυθμού κατανάλωσης ενέργειας (2.83) και έκθεσης των ατόμων στις πηγές μόλυνσης (2.33). Δηλαδή, η περιβαλλοντική διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης, που σχεδιάστηκε για να υποστηρίξει ως εφεδρεία την οικονομική όπου εκείνη το απαιτεί, δεν προσεγγίζει την αρχική της διατύπωση. Τουναντίον, η πράσινη κοινωνική οικονομία αποδεικνύεται κοστοβόρα και πηγή εξωτερικών επιβαρύνσεων (αντιοικονομία) στην υγεία και το εισόδημα.

Στην κοινωνική διάσταση, υψηλές τιμές καταγράφουν οι δείκτες εγκατάλειψης σπουδών (3.00), αποκλεισμού εργασίας μεταξύ των φύλων (3.00), διαφθοράς (3.00) και συχνότητας αυτοκτονιών (2.67). Σύμφωνα με το ευρωπαϊκό κεκτημένο για την κοινωνική διάσταση της περιφερειακής πολιτικής, η ιδανική θέση της είναι να εξαλείψει τους λόγους της ύπαρξής της... Αντίθετα, καθώς φαίνεται, οι υψηλές τιμές των κοινωνικών δεικτών είναι αποτέλεσμα της μεσαίας έως χαμηλής οικονομικής και περιβαλλοντικής επίδοσης.

Στη θεσμική διάσταση και παρά την απόκλιση των τιμών των παραπάνω δεικτών από τους στόχους βιωσιμότητας της περιφερειακής πολιτικής, υψηλές επιδόσεις παρουσιάζει και ο δείκτης εμπιστοσύνης στους θεσμούς (3.00). Η ερμηνεία του ενδέχεται να συνδέεται με την ασύμμετρη κατανομή της γνώσης μεταξύ των ατόμων ως προς την υφιστάμενη κατάσταση: μεγάλο ποσοστό των ευρωπαίων πολιτών φαίνεται πως δεν διαθέτει επαρκή πρόσβαση στα απαραίτητα δεδομένα (εκπαίδευση και ψηφιακός αλ-

φαβητισμός), που χρειάζεται για να διαμορφώσει πλήρη εικόνα.

Το γενικό συμπέρασμα του Δείκτη Βιώσιμης Ανάπτυξης για το έτος 2018 αποκαλύπτει την αδυναμία της εδαφικής φυσιογνωμίας των 28 να ανταπεξέλθουν σε περιβάλλον διαδοχικών οικονομικών διαταραχών και ως εκ τούτου είναι απαραίτητο η βιωσιμότητα να εμπλουτισθεί ή/και αντικατασταθεί σταδιακά από την ανθεκτικότητα των οικονομικών περιφερειών, που υπάρχει και στην έξυπνη και στην χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Ο λόγος είναι ο εξής: η βιωσιμότητα στηρίζεται κατά κανόνα στην πράσινη αποδοτικότητα (αυτοδυναμία, self-reliance) ενώ η ανθεκτικότητα βασίζεται στη συνολική εδαφική δυναμικότητα των περιφερειών, δηλαδή στην αξιοπιστία τους στο χώρο, αυξάνοντας το βαθμό θωράκισης στους κραδασμούς και το βαθμό ταχύτητας επαναφοράς στα επίπεδα προ διαταραχών (self-reliance and resilience)• η ανθεκτικότητα θα δώσει στην ανάπτυξη την επίκτητη ικανότητά της μετά τη διαταραχή. Και η κάθε περιφέρεια μπορεί να επενδύει στο ιδιαίτερο εδαφικό της κεφάλαιο (ενδογενές δυναμικό και εδαφικές επιχειρήσεις) με τέτοιο τρόπο, ώστε να διαχειρίζεται η ίδια την ανάπτυξή της, να εξοπλίζεται μπροστά στο ενδεχόμενο μιας νέας οικονομικής διαταραχής και να υποστηρίζει άλλες περιφέρειες σε υστέρηση.

Ο Δείκτης Βιώσιμης Ανάπτυξης είναι το πιο ισχυρό επιχείρημα ενάντια στην εμμονή Επιτροπής και κυβερνήσεων των κρατών-μελών να λαμβάνουν μέτρα δημοσιονομικής και πιστωτικής πολιτικής για την ανάπτυξη χωρίς χωρική διαφοροποίηση και εξειδικευμένη στρατηγική για την κάθε τυπολογία περιφερειών. Η διανομή των αναπτυξιακών αποτελεσμάτων δεν θα πρέπει να επισκιάζει την παραγωγή τους, αλλά να έπεται αυτής. Η τακτική έκθεση παρακολούθησης της προόδου αποκαλύπτει ότι, αν αυτή η ΕΕ των 28 δεν ενεργοποιήσει την εδαφική της δυναμικότητα (ενδογενές δυναμικό και εδαφικές επενδύσεις) με την πρέπουσα στρατηγική, δεν θα μπορέσει με καμία πολιτική διανομής να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό των ΗΠΑ και Ιαπωνίας (κατάταξη 35η και 15η αντίστοιχα στον SDG των 156), όπου είναι και ο απώτερος σκοπός του περιφερειακού προγραμματισμού και της βασικής πολιτικής επενδύσεων.

*NUTS 2 Classification: στατιστικές περιφέρειες με πληθυσμό από 800.000 έως 3.000.000 κατ.

**Indicator Set Performance: 1=Low (χαμηλή), 2=Medium (μέτρια), 3=High (υψηλή) επίδοση

Γιατί η Αθήνα δεν οριοθετεί την ΑΟΖ της; Δείτε τι αποκάλυψαν τα βρετανικά αρχεία...

Της κ. Φανούλας Αργυρού*

Γιατί η Αθήνα δεν οριοθετεί την ΑΟΖ της, είναι μια εύλογη απορία που συχνά εκφράζεται από διάφορους αλλά καμία απάντηση από τις διαδοχικές ελλαδικές κυβερνήσεις.

Μετά τα σημερινά νέα δεδομένα με την 3η εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο (Κυπριακή Δημοκρατία) αυτή τη φορά στην ΑΟΖ της, και το τονίζω αυτό, 3η εισβολή, εφόσον το 1974 ήσαν ΔΥΟ οι εισβολές και όχι μια. Η πρώτη στις 20 Ιουλίου 1974 και η δεύτερη στις 14 Αυγούστου 1974, ας θυμίσουμε κάποια πράγματα.

Με την αποδέσμευση κάποιων βρετανικών εγγράφων για το 1979 είχα δημοσιεύσει στην Σημερινή δύο άρθρα το πρώτο μέρος στις 22 Φεβρουαρίου 2011 και το δεύτερο μέρος στις 24 Φεβρουαρίου 2011.

Στα έγγραφα αυτά αποκαλύφθηκαν α) η θέση της Αθήνας το 1979 να ΜΗΝ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΕΙ ΑΟΖ και β) απαράδεκτες τουρκικές προτάσεις για μοιρασιά του Αιγαίου και υφαλοκρηπίδας και ένας χάρτης.

Ο τουρκικός χάρτης δεν έδιδε υφαλοκρηπίδα στα ελληνικά νησιά και η τουρκική γραμμή οριοθέτησης περιλάμβανε μια μεγάλη περιοχή προς δυτικά. Προς νότια η τουρκική γραμμή δεν προνοούσε υφαλοκρηπίδα ούτε για την Κρήτη.

Στις 24 Ιανουαρίου 1979, η βρετανική πρεσβεία στην Αθήνα ενημερώνει τον κ. T.L.A. Daunt του Νοτίου Τμήματος Ευρώπης στο Φόρεϊν Όφισ, για τις πληροφορίες που πήρε από τον τότε Γενικό Διευθυντή του ελληνικού ΥΠΕΞ κ. Ιωάννη Τζούνη, σχετικά με τις διαπραγματεύσεις που είχε η ελληνική κυβέρνηση με την Τουρκία, για την υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου. Εκ μέρους της Τουρκίας διαπραγματευτής ήταν ο κ. Μπιλτζί.

Χάρτες

Η συνάντηση έγινε στις 23 Ιανουαρίου και είχε ήδη προηγηθεί συνάντηση Ελλήνων και Τούρκων στο Παρίσι τον προηγούμενο Δεκέμβριο, την οποία ο κ. Τζούνης χαρακτήρισε ως σημαντικό βήμα, όταν αμφότερες οι πλευρές συμφώνησαν στο Παρίσι να συζητήσουν την πρακτική οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας, καθώς και η συνάντηση της Βιέννης μεταξύ 9 και 12 Ιανουαρίου 1979.

Στη συνάντηση του Παρισιού είχε, επίσης, συμφωνηθεί όπως αμφότερες οι πλευρές παρουσιάσουν χάρτες, με τις απόψεις τους ως προς τη γραμμή των ορίων αυτών. Τελικά στη Βιέννη, σύμφωνα με τον κ. Τζούνη, οι Τούρκοι άρχισαν τη συζήτηση που διήρκεσε δύο μέρες, κατά πόσο έπρεπε να δώσουν χάρτη. Τελικά δέχθηκαν να δώσουν χάρτη σε κλειστή συνεδρία. Ένα χάρτη που άφησε έκπληκτους τους Έλληνες για την έκταση των τουρκικών απαιτήσεων. Ο τουρκικός χάρτης δεν έδιδε υφαλοκρηπίδα στα ελληνικά νησιά, δεν λάμβανε υπόψη τις προηγηθείσες ελληνικές θέσεις, η τουρκική γραμμή οριοθέτησης περιλάμβανε μια μεγάλη περιοχή προς δυτικά. Προς νότια και πάλιν η τουρκική γραμμή δεν προνοούσε υφαλοκρηπίδα ούτε για την Κρήτη, πράγμα που οι Έλληνες βρήκαν απαράδεκτο, εγκλώβιζε μεγάλο αριθμό ελληνικών νησιών.

Η πρόταση της ελληνικής πλευράς βασιζόταν στην γραμμή ορίων που περνούσε μεταξύ των ελληνικών νησιών του Ανατολικού Αιγαίου και των τουρκικών ακτών, και πρότεινε «τρία δάκτυλα» μεταξύ Λήμνου και Λέσβου, Λέσβου και Χίου, και Χίου και Ικαρίας. Η περιοχή νότια της Ικαρίας, τα σύνορα μεταξύ της Δωδεκανήσου και των

τουρκικών ακτών είχαν διευθετηθεί με διεθνή συμφωνία του 1932. Οι Τούρκοι δικαιολόγησαν τη γραμμή που πρότειναν, λέγοντας ότι η υφαλοκρηπίδα τους πρέπει να επεκτείνεται, δίχως εμποδία, στο Αιγαίο πέραν των ελληνικών νήσων, για να μπορούν τα τουρκικά πλοία να έχουν προσπέλαση παραμένοντας στη δική τους υφαλοκρηπίδα. Η ελληνική πλευρά, από την άλλη, επέμενε ότι κανένα ελληνικό νησί δεν έπρεπε να μένει εγκλωβισμένο. Ο Τζούνης δεν μπορούσε να κατανοήσει τη λογική των Τούρκων.

Καθησυχαστικές προτάσεις

Σε μια προσπάθεια να καθησυχάσουν τους Τούρκους, οι Έλληνες προσέφεραν κάποιες δεσμεύσεις, περιλαμβανομένων εγγυήσεων για ελεύθερη διακίνηση για τα τουρκικά πλοία σε περιοχές ελληνικής υφαλοκρηπίδας, ότι καμία πλευρά δεν θα προβεί σε ανακήρυξη αποκλειστικής οικονομικής ζώνης (ΑΟΖ) στο Αιγαίο, και πως καμία πλευρά δεν θα μεταφέρει επιθετικά όπλα στο θαλάσσιο βυθό στη δική της υφαλοκρηπίδα. Οι Τούρκοι ούτε καν ενδιαφέρθηκαν γι' αυτές τις ιδέες.

Ο κ. Τζούνης, εν πάση περιπτώσει, επέμενε ότι η ελληνική θέση στο θέμα του μη εγκλωβισμού νησιών δεν ήταν διαπραγματεύσιμη. Ο ελληνικός λαός πίστευε ότι οι Τούρκοι θα εκμεταλλεύονταν την κατάσταση, για να διεκδικήσουν κυριαρχία πάνω στα νησιά. Η ελληνική πλευρά δεν ήταν αισιόδοξη για συμφωνία για το θέμα αυτό με τους Τούρκους.

Τουρκικά τα ελληνικά νησιά

Εν τω μεταξύ, είχε προηγηθεί και η αναφορά του κ. Αθανασίου της Ελληνικής πρεσβείας στο Λονδίνο, και πάλιν προς τον κ. T.L.A. Daunt του Νοτίου Τμήματος Ευρώπης στο Φόρεϊν Όφισ, ημερ. 17 Ιανουαρίου 1979, όταν ο κ. Αθανασίου τόνισε και εκείνος ότι «κανένα ελληνικό νησί δεν έπρεπε να εγκλωβιστεί, όμως η Ελλάδα είχε δεχθεί την ιδέα η Τουρκία να εξασφαλίσει υφαλοκρηπίδα μεταξύ των προεξοχών των «δακτύλων» μεταξύ των ελληνικών νησιών». Μετά από αυτή την εισήγηση, προφανώς ο Τούρκος διαπραγματευτής κ. Μπιλτζί διαμόρφωσε το τουρκικό αίτημα: Μια γραμμή που περνά διαμέσου του Αιγαίου δυτικά της διαχωριστικής γραμμής. Έθετε αριθμό μεγάλων ελληνικών νησιών σίγουρα μέσα στην τουρκική περιοχή (περιλαμβανομένων της Λήμνου, Λέσβου, Χίου, Ικαρίας, Σάμου, Κως, Ρόδου, Καρπάθου και Κάσου). Η γραμμή δυτικά της Κάσου ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα, τόνισε ο κ. Αθανασίου, γιατί υπονοούσε την τουρκική άποψη, ότι η Κρήτη δεν έχει υφαλοκρηπίδα.

Παραθέτουμε το χάρτη που συνοδεύει τα σχετικά έγγραφα και που βρίσκονται στο Βρετανικό Εθνικό Αρχείο. Ο χάρτης έχει την εξής χειρόγραφη σημείωση στα ελληνικά «Τουρκική "γραμμή" 11 Ιαν. 79» και διευκρινίζει τις γραμμές 1) Μέση Γραμμή μεταξύ ηπειρωτικών ακτών και 2) επιδειχθείσα υπό Τούρκων «γραμμή».

Ιστορικό (Σύμφωνα με τα βρετανικά αρχεία)

Μετά από πολύχρονες προσπάθειες ερευνών στο Αιγαίο τον Ιανουάριο του 1974 η Ελλάδα ανακάλυψε πετρέλαιο κοντά στη νήσο Θάσο. Τον προηγούμενο Νοέμβριο του 1973, η τουρκική κυβέρνηση έδωσε άδειες σε τουρκική κυβερνητική εταιρεία πετρελαίου να προχωρήσει με εξερευνήσεις σε 27 σημεία του βορειοανατολικού βυθού του Αιγαίου, να σημειωθεί πλησίον των ελληνικών νήσων Σαμοθράκης, Μυτιλήνης και Χίου (όμως εκτός των χωρικών τους υδάτων). Σε κατάθεσή της η Ελλάδα στο Διεθνές Δικαστήριο το 1976, ισχυρίστηκε ότι οι άδειες που έδωσε η Τουρκία παραβίαζαν την υφαλοκρηπίδα ελληνικών νήσων.

Η Τουρκία απάντησε ισχυριζόμενη ότι κατά την ώρα εκείνη η Ελλάδα δεν είχε οριοθετημένα κυριαρχικά δικαιώματα στο Αιγαίο, πέραν των δικών της χωρικών υδάτων.

Αφού ανταλλάχθηκαν σημειώσεις τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 1975 μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, οι υπουργοί Εξωτερικών αμοτέρων των χωρών συναντήθηκαν στη Ρώμη το Μάιο (του 1975), όπου πάρθηκε απόφαση να καταθέσουν το θέμα στο Διεθνές Δικαστήριο. Στις 31 Μαΐου 1975, οι πρωθυπουργοί Ελλάδας και Τουρκίας συναντήθηκαν στις Βρυξέλλες και εξέδωσαν κοινό ανακοινωθέν, λέγοντας ότι αποφάσισαν τα προβλήματα μεταξύ των χωρών τους «λuthούν ειρηνικά με διαπραγματεύσεις και όσον αφορά την υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου, από το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης». Η ελληνική πλευρά ισχυρίστηκε ότι η Τουρκία υπαναχώρησε στην υποχρέωση αυτή. Με σημειώμά της η Τουρκία, ημερ. 18 Νοεμβρίου 1975, διαφώνησε ότι είχαν συμφωνήσει να παραπέμπουν το θέμα της υφαλοκρηπίδας στο Διεθνές Δικαστήριο. Η τουρκική πλευρά υποστήριζε ότι θα έπρεπε πρώτα να προηγηθούν διμερείς διαπραγματεύσεις και μόνο τα σημεία των διαφωνιών να αφεθούν για το Δικαστήριο.

Τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο του 1976 βγήκε το «Σισμίκ» για έρευνες σε αμφισβητούμενες περιοχές στο Αιγαίο. Η Ελλάδα μονομερώς παρέπεμψε το θέμα στο Διεθνές Δικαστήριο στις 10 Αυγούστου 1976, ζητώντας από το δικαστήριο να αποφανθεί για τα σύνορα της υφαλοκρηπίδας μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας στο Αιγαίο.

Μετά από έντονες διαπραγματεύσεις, οι 4 δυτικές χώρες, μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, με το ψήφισμα 395 κάλεσαν αμφότερες τις πλευρές να αποφεύγουν εμπρηστικές ενέργειες και μετά από συναντήσεις στη Νέα Υόρκη μεταξύ των υπουργών Εξωτερικών, συμφωνήθηκε να επαναρχίσουν διαπραγματεύσεις στις 2 Νοεμβρίου. Στις 11 Σεπτεμβρίου... Το δικαστήριο ανέβαλε την απόφασή του ενόσω συνεχίζονταν οι διαπραγματεύσεις. Περαιτέρω συνομιλίες έλαβαν χώρα στο Λονδίνο μεταξύ 31 Ιανουαρίου και 4 Φεβρουαρίου 1977, δίχως αποτέλεσμα, όπως και συνομιλίες στο Παρίσι 1 και 2 Ιουνίου 1977...

*Ερευνήτρια/δημοσιογράφος

ΠΗΓΗ:ΣΗΜΕΡΙΝΗ 26/5/2019

Η Ρωσία επιστρέφει δυναμικά στην Ανατολική Μεσόγειο και «κυκλώνει» την Ε.Ε.

Του κ. Βασίλη Κοψαχείλη

Διεθνολόγου, Γεωστρατηγικού Αναλυτού.

Η Ρωσία ανακάμπτει ως μεγάλη δύναμη στην Ανατολική Μεσόγειο. Μετά τη Συρία σειρά έχει η Λιβύη στην οποία, μέσω του ανερχόμενου στα πολιτικά πράγματα της Λιβύης, στρατηγού Khalifa Haftar, το Κρεμλίνο αποκαθιστά τους στενούς παλαιούς δεσμούς επιρροής του στη χώρα.

Πλέον, ο στρατηγικός ρόλος της Ρωσίας στη Συρία και τη Λιβύη δημιουργεί ένα τόξο ανάσχεσης των συμφερόντων της ΕΕ στην ευαίσθητη περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Αν συνυπολογίσει κανείς το Ρωσικό ρουά ματ στην Κριμαία και πιά πρόσφατα, προσεταιριζόμενη την Τουρκία, τότε το τόξο ανάσχεσης διευρύνεται έναντι των συμφερόντων της ΕΕ στα ανατολικά. Η νέα αρχιτεκτονική σφαιρών επιρροής στα ανατολικά της ΕΕ, έχει ως στόχο την επιβολή των Ρωσικών ενεργειακών συμφερόντων στην ΕΕ και από το νότο, στοιχείο που άπτεται των ζωτικών συμφερόντων της Μόσχας και το οποίο μέχρι πρόσφατα σύσσωμες οι ηγεσίες σε Ευρώπη και ΗΠΑ προσπαθούσαν να αποτρέψουν.

Συρία και Λιβύη, τα διαμάντια του Ρωσικού «στέμματος» στη Μεσόγειο;

Η δυναμική εμπλοκή της Ρωσίας στη Συριακή κρίση το 2015 ήρθε να επισημοποιήσει ένα παλιό όνειρο της Μόσχας για ανάκαμψη στις παλαιές σφαίρες επιρροής της επί σοβιετικής εποχής. Θα λέγαμε πως απλά η Μόσχα έψαχνε την αφορμή ώστε να συνεχίσει το έργο που είχε ξεκινήσει ήδη από το 2014 με την «ανεξαρτητοποίηση» της Κριμαίας από την υπόλοιπη Ουκρανική επικράτεια.

Η καταλυτική εμπλοκή του Κρεμλίνου στη Συρία κατέστησε τη Ρωσία ρυθμιστή των εξελίξεων στην περιοχή της Μεσοποταμίας και του Λεβάντε. Στα πλαίσια του νέου ρόλου της στην περιοχή, η Ρωσία συμφώνησε με την κυβέρνηση Άσαντ τη μακροχρόνια μίσθωση και επέκταση της Ρωσικής βάσης στην Tartus. Έτσι λοιπόν, ένα αβύθιστο αεροπλανοφόρο στην περιοχή εξασφαλίστηκε για τη Μόσχα, αφού το ένα και μοναδικό της πλωτό αεροπλανοφόρο μάλλον μισθούς δικαιολογεί παρά χρησιμότητα.

Επόμενος σταθμός για τη Ρωσία η Λιβύη. Η αποτυχία του Δυτικού παράγοντα και του ΟΗΕ να συνδράμουν προς την πολιτική σταθερότητα, μάλιστα με τον ΟΗΕ να συνεχίζει με την υποστήριξη ενός θνησιγενούς κυβερνητικού συνασπισμού Ισλαμιστών στην Τρίπολη, έχουν δώσει το προβάδισμα στη Ρωσία η οποία εκμεταλλευόμενη τη νομιμοποίηση του δημοκρατικά εκλεγμένου κοινοβουλίου στο Tobruk και τις επιτυχίες του Λυβικού στρατού (NLA) αποκαθιστά την παλαιά επιρροή της στη χώρα. Αρχηγός του Λυβικού στρατού είναι ο στρατηγός Khalifa Haftar, ανερχόμενος στρατιωτικός (και πολιτικός) ηγέτης στη χώρα, ο οποίος μέσα στην περασμένη χρονιά επισκέφθηκε τρεις φορές τη Μόσχα για συνομιλίες με Ρώσους αξιωματούχους, ενώ πρόσφατα με μια κίνηση ισχύος και μνημόσματος με πολλούς αποδέκτες το Κρεμλίνο επέτρεψε την επιβίβασή του στο Ρωσικό αεροπλανοφόρο που έπλεε στην περιοχή, υπήρξαν μέσω τηλεδιάσκεψης συνομιλίες και αποφασίστηκε να τον συνδράμει η Μόσχα με υποστηρικτικό υλικό για τις επιχειρήσεις που διεξάγει στη Λιβύη εναντίον των Ισλαμιστών.

Στόχος της Μόσχας η επιβολή των Ρωσικών ενεργειακών συμφερόντων στην Ευρώπη

Σίγουρα υπάρχουν ιστορικοί και γεωπολιτικοί λόγοι που επέβαλαν στη Ρωσία την αποκατάσταση της παλαιάς επιρροής της σε Συρία και Λιβύη. Όμως, όσο προχωράμε στον 21ο αιώνα, τα γεω-οικονομικά συμφέροντα ολοένα και περισσότερο θα υπαγορεύουν τη στρατηγική της Ρωσίας στην παγκόσμια σκα-

κιέρα. Στόχος της Μόσχας είναι η οικοδόμηση ενός τόξου που θα ξεκινά από τα Βαλτικά κράτη, θα διέρχεται της Μαύρης Θάλασσας και θα καταλήγει στην Λιβύη, και θα αποσκοπεί στην ανάσχεση των Ευρωπαϊκών συμφερόντων προς τα ανατολικά καθώς και στην επιβολή των ρωσικών ενεργειακών συμφερόντων στην ενεργειακά ελλειμματική ΕΕ.

Αυτός ο στόχος είναι ζωτικός για τη Ρωσία. Το Ρωσικό αέριο είναι πολύ ακριβό για να διοχετευθεί σε άλλες αγορές εκτός Ευρώπης και είναι σχεδόν το μόνο εξαγωγίμο προϊόν που κρατά ζωντανή την Ρωσική οικονομία. Στο Βορρά τα ρωσικά ενεργειακά συμφέροντα έχουν κλειδώσει με την λειτουργία του κοινού Γερμανο-Ρωσικού αγωγού Nord Stream I, με την κατασκευή του Nord Stream II, και την συζήτηση για την κατασκευή του Nord Stream III. Για τη Μόσχα αναγκαία είναι και η επιβολή ενός νότιου ενεργειακού διαδρόμου καθώς και η συμμετοχή σε ενεργειακά projects τοπικά στην Ανατολική Μεσόγειο. Με τον προσεταιρισμό της Τουρκίας μετά το αποτυχημένο πράξικόπημα στη χώρα τον περασμένο Ιούλη και την όξυνση των σχέσεων με τη Δύση, η Ρωσία εξασφάλισε την επιβολή του λεγόμενου Turkish Stream ή South Stream. Με τον έλεγχο της Συρίας και της Λιβύης εξασφαλίζει έμμεσα τον έλεγχο όλων των ενεργειακών projects στην Ανατολική Μεσόγειο, αλλά και όσων projects πρόκειται μελλοντικά να μεταφέρουν ενεργειακά φορτία από την ανατολική Αφρική προς τη Μεσόγειο.

Η ενεργειακή και όχι μόνο κύκλωση της ΕΕ από τη Ρωσία και ο απόλυτος ενεργειακός της έλεγχος, ολοκληρώνεται με την αποκατάσταση της Ρωσικής επιρροής στη Λιβύη και την προώθηση του στρατηγού Haftar στο τιμόνι της χώρας.

Οι εξελίξεις αφορούν και την Ελλάδα

Το πολύ ενδιαφέρον νέο σκηνικό που διαμορφώνεται στην Ανατολική Μεσόγειο έχει ξεχωριστό ενδιαφέρον για την Ελλάδα.

Το πρώτο στοιχείο αφορά τη σχέση Σούδας – Tartus, μεταξύ δηλαδή των αμερικανικών και των Ρωσικών συμφερόντων στην περιοχή.

Το δεύτερο στοιχείο σχετίζεται με την ομπρέλα των S-300 που σε λίγο καιρό θα σχηματίζουν ένα τρίγωνο Ελλάδα (Κρήτη) – Συρία (Tartus) – Τουρκία (πολύ πιθανή η προμήθεια).

Ένα τρίτο στοιχείο αφορά τα ενεργειακά projects και τα κοιτάσματα της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου. Πώς θα διαμορφωθούν οι νέες ισορροπίες;

Τέταρτο στοιχείο αποτελεί η ίδια η εμπλοκή της Ρωσίας με δικές της εταιρείες στην αποκατάσταση και επαναλειτουργία των ενεργειακών εγκαταστάσεων της Λιβύης και πως μετά από δεκαετίες Δυτικού εμπάργκο και αποεπενδύσεων μπορεί να δώσει τέτοια ώθηση στον ενεργειακό τομέα της Λιβύης ώστε να καταστεί ανταγωνιστικός των «Δυτικών» ενεργειακών συμφερόντων στην υπόλοιπη Ανατολική Μεσόγειο (Αίγυπτος, Ισραήλ, Κύπρος, ενδεχομένως και Ελλάδα).

Ένα πρόσθετο πέμπτο στοιχείο είναι το πως τοποθετείται ο Ρωσικός παράγοντας απέναντι στην προσπάθεια νομικής διευθέτησης των για δεκαετίες άλυτων ζητημάτων της ευαίσθητης περιοχής μας, τώρα που επανακάμπτει ως μεγάλη δύναμη η Ρωσία στην περιοχή.

Θα μπορούσαμε να προσθέσουμε πολλές ακόμη παραμέτρους. Το σημαντικό είναι ότι η Ρωσία ήρθε για να μείνει στην περιοχή και αυτή η πραγματικότητα θα φέρει αλλαγές στις παλιές μετα-Ψυχροπολεμικές ισορροπίες. Η ΕΕ και η Ελλάδα βρίσκονται μπροστά σε νέα γεωστρατηγικά δεδομένα τα οποία θα πρέπει να εκτιμήσουν και να τοποθετηθούν ανάλογα.

Λεόντιος, ετεροβαρής και παράνομη η “Συμφωνία των Πρεσπών”

Του Ταξιάρχου ε.α. Β. Βάσιλα

Η Συμφωνία των Πρεσπών, η οποία υπεγράφη την 11ην ώραν και 41 λεπτών της αποφράδας (1) ημέρας της 17ης Ιουνίου του 2018 υπήρξε αποτέλεσμα μυστικών διαβουλεύσεων, πρωτοφανών συμβιβασμών, κατόπιν αποκάλυπτων εκβιασμών και αφόρητων πιέσεων εκ μέρους ισχυρών άσπονδων εταίρων και αγνωμόνων συμμάχων. Πέραν αυτών είναι και παράνομη, διότι δεν έχει την έγκριση ολόκληρου, παρά μόνο του ενός εκ των δύο κομμάτων, τα οποία απάρτιζαν την τότε ελληνική κυβέρνηση. Επραγματοποιήθη εν αγνοία των κομμάτων της Αντιπολιτεύσεως και παρά την αντίθεση της πλειοψηφίας του Λαού, γεγονός το οποίο ε γνώριζε η κυβέρνηση και για τον λόγον αυτόν δεν απετόλμησε την διεξαγωγή ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ, καθώς έπρεπε, για ένα τόσο σημαντικό και κεφαλαιώδους σημασίας Εθνικό θέμα.

Για τον λόγον αυτόν και για τους λόγους που θα αναφέρουμε στην συνέχεια φρονούμε, ότι δεν είναι νόμιμη και μπορεί να ΑΝΑΙΡΕΘΕΙ, μετά από προσφυγή στα αρμόδια Διεθνή Δικαστήρια και Οργανισμούς.

Γενικώς αυτή καθ'εαυτή η Συμφωνία αποτελεί μία άκαιρη, πρόχειρη, βεβιασμένη, καταστροφική, επονειδίστη, ταπεινωτική, κατάπτυστη, λεόντεια (2) και ΕΤΕΡΟΒΑΡΗ (3) σε βάρος των Εθνικών Δικαίων της Ελλάδος συμφωνία που μόνο προς ηττημένων εκ μέρους νικητού θα μπορούσε να επιβληθεί.

Εκτός όλων αυτών η Συνθήκη αυτή παρουσιάζει σκοπίμως πλήθος σολοικισμών (4), ασφαιών και αντιτιθεμένων απόψεων, οι οποίες αναιρούν η μία την άλλη και επιδέχονται πολλές ερμηνείες, οι οποίες όχι μόνον επιλύουν όπως ισχυρίζεται η κυβέρνηση το πρόβλημα, αλλά το καθιστούν πλέον δυσεπίλυτο, όπως έχει ήδη αρχίσει να διαφαίνεται.

Χωρίς να διεκδικούμε τον ρόλον του ειδικού και αναγνωρίζοντας ότι υπάρχουν πλέον ειδήμονες και επαΐοντες ημών, οι οποίοι είναι εις θέση να παραθέσουν περισσότερα και

ισχυρότερα επιχειρήματα, παρά ταύτα θα επιχειρήσουμε να διατυπώσουμε την κριτική μας και την επιχειρηματολογία μας, με την σκέψη ότι, αν υπάρχουν πλέον ενδιαφέρουσες των δικών μας απόψεις, ευχαρίστως θα τις αποδεχθούμε και θα τις επικροτήσουμε.

Πριν προβούμε στην κριτική αυτήν, θεωρούμε σκόπιμο να αναφερθούμε στην ίδρυση του κράτους των ΣΚΟΠΙΩΝ, το οποίο με τις αντιστοίχες, παράλογες και άδικες διεκδικήσεις του δημιουργεί το πρόβλημα, για το οποίο η Ελλάδα έχει εκπεφρασμένη την άποψη, ότι δεν αντιτίθεται στην ένταξη της χώρας αυτής, τόσο στο ΝΑΤΟ, όσο και στην ΕΕ αρκεί να μη σφετερίζεται (5) τόσο την ονομασία, όσο και την εθνικότητα (καθ'όσον Σλάβοι) και την γλώσσα την οποίαν ισχυρίζονται ότι είναι Μακεδονική (καθ'όσον τέτοια γλώσσα δεν υπήρξε ποτέ κατά την Αρχαιότητα στην Ελληνική Μακεδονία και η γλώσσα την οποίαν ομιλούν είναι καθαρά Σλαβική) η οποία ουδεμία σχέση έχει με την γλώσσα του Αριστοτέλη και του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Όπως αναφέρει στο περισπούδαστο ιστορικό του έργου ο πρεσβευτής της Ελλάδος στο Λονδίνο αείμνηστος Π. Παπαδάκης, με τον τίτλον «ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ 1940-1945», η ίδρυση του κράτους των Σκοπίων είχαν ως εξής : «Στις 8 Σεπτεμβρίου του 1944, ο τότε πρόεδρος της Γιουγκοσλαβίας Στρατάρχης Τίτο (6) ίδρυσε ως νεοσύστατο κράτος την μέχρι τότε επαρχία της Γιουγκοσλαβίας ΒΑΡΔΑΣΚΑ και το ονόμασε 6η Ομόσπονδη Λαϊκή Δημοκρατία της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (6.Ο.Λ.Δ.Μ.)».

Στο που απέβλεπε ο Τίτο στην μετονομασία της επαρχίας αυτής από ΒΑΡΔΑΣΚΑ σε ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ το απεκάλυψε ο ίδιος σε λόγον τον οποίον εκφώνησε στις 11/10/1945 στις μεγάλες γιορτές, για την ίδρυση του κράτους αυτού, είπε μεταξύ άλλων και τα εξής ενδιαφέροντα την Ελλάδα, η οποία δεν αντέδρασε σε όσο βαθμό θα έπρεπε, για τον σφετερισμό του ονό-

ματος και των αλτρωτικών βλέψεων σε βάρος της Ελλάδος, «Σήμερα υπάρχουν Μακεδόνες, έξω από τη Μακεδονία (εννοούσε την Ελλάδα αλλά και σε εκείνους της διασποράς σε άλλες χώρες). Αυτοί είναι αδέρφια μας στη Μακεδονία του Αιγαίου (εννοούσε την Ελληνική). Εμείς πιστεύουμε ότι θα ενωθούν μαζί μας στην Λαϊκή Δημοκρατία της Μακεδονίας (Λ.Δ.Μ) η οποία αποτελεί την 6η μεταξύ των Ομόσπονδων Λαϊκών Νοτιοσλαβικών Δημοκρατιών».

Αυτό και μόνο αποτελεί τον λόγον, για τον οποίον έκτοτε (αλλά και πριν απ'αυτό) και μέχρι σήμερα, οι Σλάβοι κάτοικοι της περιοχής αυτής δεν κρύβουν και δεν σταματούν να διεκδικούν μαζί με την ονομασία, την ιστορία, τη γλώσσα, την ταυτότητα, την εθνικότητα, των Αρχαίων Ελλήνων Μακεδόνων και τα εδάφη ολόκληρου του ΕΔΑΦΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ της από αρχαιοστάτων χρόνων ελληνικής ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, που διατυπώνεται επισήμως και απροκαλύπτως στο Σύνταγμα της χώρας αυτής ως ΑΛΥΤΡΩΤΙΣΜΟΣ.

Και η προδοτική Συμφωνία των Πρεσπών με τις αντιφάσκουσες απόψεις δικαιώνει τις ΑΔΙΚΕΣ και ΑΝΤΙΣΤΟΡΗΤΕΣ απαιτήσεις των Σλάβων (7) . Τα πλέον εμφανή αλληλοσυγκρουόμενα σημεία της Συνθήκης των Πρεσπών έχουν ως εξής :

1.Όσον αφορά το άρθρο 7 :

Η παράγραφος 1 αναφέρει ότι «1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η εκατέρωθεν αντίληψή τους ως προς τους όρους «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» και «ΜΑΚΕΔΟΝΑΣ» αναφέρεται σε διαφορετικό ιστορικό πλαίσιο και πολιτιστική κληρονομιά» που σημαίνει ότι ανεξαρτήτως της χρονικής περιόδου που εμφανίστηκαν οι Σλάβοι κάτοικοι στην περιοχή μεταβαπτίστησαν και σφετερίζονται έκτοτε την ονομασία του ηρωϊκού και ιστορικού γένους των Αρχαίων Ελλήνων Μακεδόνων, όπως μαρτυρούν οι επιγραφές και τα αρχαιολογικά ευρήματα των βασιλικών τάφων της ΒΕΡΓΙΝΑΣ και ολόκληρης της Μακεδονίας, ακόμα και αυτής την

οποία κατέχουν οι σημερινοί ΣΚΟ- ΠΙΑΝΟΙ, όπως είναι : το ΜΟΝΑ- ΣΤΗΡΙ, οι ΣΤΟΜΒΟΙ, η ΑΧΡΙΔΑ και άλλοι Αρχαιοελληνικοί χώροι.

2.Η παράγραφος 7(4) αναφέ- ρει ότι :

«4. Το δεύτερο μέρος (εννοεί τα Σκόπια) σημειώνει ότι η επίσημη γλώσσα του, η Μακεδονική γλώσσα» και για να μας χρυσώσει το χάπι, το οποίο σαν χάνος κατάπιε η ενδοτική Ελληνική Αντιπροσωπεία, συνεχίζει το δεύτερο μέρος σαν να μας κάνει χάρη λέγοντας, ότι «ανήκει στην ομάδα των Σλαβικών γλωσσών». Αυτό που λέει η λαϊκή παροιμία «και με τον αστυφύλακα και με τον χωρο- φύλακα». Αλήθεια αναλογίστηκαν ποτέ σε ποιο ακροατήριο απευθύνον- ται; Πιστεύουν δηλαδή ότι ο ελληνι- κός λαός είναι τόσο κουτός, κρίνοντας «εξ ιδίων τα αλλότρια», ώστε να πι- στέψει και να αποδεχθεί την γκάφα των, που έχουν το θράσος, την αναί- δεια, την αναισχυντία και την ξετσι- πωσιά να την παρουσιάζουν ως ΕΘΝΙΚΑ συμφέρουσα επιτυχία μέχρι του σημείου να βάζουν τα παπαγαλά- κια των και τους ξένους, των οποίων τα συμφέροντα εξυπηρετούν να τους θεωρούν ως αξίους του βραβείου Νομπέλ.

3.Στην παράγραφον 8(3) ανα- φέρεται ότι :

«8(3)... Το Δεύτερο Μέρος θα προβεί στην αφαίρεση του συμβόλου που απεικονιζόταν στην προηγούμενη εθνική σημαία του, από όλους τους δημόσιους χώρους και δημόσιες χρή- σεις στην επικράτειά του. Αρχαιολο- γικά τεχνουργήματα δεν εντάσσονται στο πεδίο αυτής της προνοίας».

Η τελευταία φράση της παρα- γράφου αυτής παρέχει το δικαίωμα στον οποιονδήποτε να δημιουργεί τε- χνουργήματα όμοια με τα αρχαιολο- γικά ευρήματα της ΒΕΡΓΙΝΑΣ και της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.

Σε κάθε περίπτωση μπορούμε να πούμε μετά βεβαιότητα, ότι η εν- δοτική ελληνική κυβέρνηση αναγκά- στηκε άγνωστο κάτω από ποιές πιέσεις και ποία ανταλλάγματα (πολλά διαδίδονται) να συμβιβαστεί και να ενδώσει στις άδικες, ανιστόρητες και

παράλογες αξιώσεις των ισχυρών άσπονδων εταίρων (της ΕΕ) και αγνω- μόνων συμμάχων να παραδώσει αμα- χητί το μοναδικό ισχυρό ειρηνικό όπλο του ΒΕΤΟ και να συρθεί ως ητ- τημένη σε ταπεινωτική συμφωνία, ενώ με την τόσο σημαντική αυτή υποχώ- ρηση να αποδεχθεί δουλοπρεπώς να αναγνωρίσει τις απαράδεκτες, άδικες και ανιστόρητες απαιτήσεις των αντι- συμβαλλομένων, να αναγνωρίσει την γλώσσα, την ιθαγένεια και την ονομα- σία των ως ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ. Και όλα αυτά καθ' όν χρόνον η Ελλάδα δεν είχε κανένα λόγο να επείγεται, για την επί- λυση του προβλήματος, σε αντίθεση με τους αντισυμβαλλόμενους, οι οποίοι εκτός από την μεγάλη προσπά- θειά των να ενταχθούν στο ΝΑΤΟ και στην ΕΕ, έχουν και πρόβλημα ΥΠΑΡ- ΞΕΩΣ των ως Κράτους, αν ληφθεί υπ' όψιν το ποσοστό των Αλβανών του πληθυσμού των.

Για όλους αυτούς τους λόγους φέρουν ακεραϊαν την ιστορική ευ- θύνη, τόσο οι υπογράψαντες την Συμ- φωνία των Πρεσπών, όσο και οι βουλευταί, οι οποίοι την ψήφισαν και προ πάντων ο εξοχότατος κ. πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, ο οποίος την επεκύρωσε την υπογραφή του, ενώ θα έπρεπε ως όφειλε όπως του προτείναμε στο 93ο τεύχος του έγκρι- του περιοδικού «ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙ- ΣΜΟΙ» στο οποίο επικαλούμενοι το αξίωμά του ως ρυθμιστού του πολι- τεύματος και ως διαπρεπούς Συνταγ- ματολόγου να μην επικυρώσει την Συμφωνία των Πρεσπών διότι δεν ήταν απόφαση όλης της τότε κυβερνή- σεως όπως είναι γνωστό και εν ανάγκη ακόμα και με την παραίτησή του όπου θα εγκατέλειπε του προεδρικού θώκου θα εγκαθίστατο όμως στις συνειδήσεις και στις καρδιές των πανελλήνων.

Όμως δεν το έπραξε και επε- κύρωσε δια της υπογραφής του την επαίσχυνη και ταπεινωτική Συμφω- νία των Πρεσπών και θα καταγραφεί στην ιστορία ως έτερος ΑΝΤΑΛΚΙ- ΔΑΣ.

Αναρωτιέται κάθε νοήμων Έλληνα, τι θα έχουν να λένουν στα παι- διά και τα εγγόνια των, όταν θα τους ερωτούν για την ταπεινωτική ΣΥΜ- ΦΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΡΕΣΠΩΝ;

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- 1.Αποφράδα = Ημέρα δυσσώωνη, όπως η 29 Μαΐου του 1453 που συνετελέσθη η ΑΛΩΣΗ της Κων/πόλεως.
2. Λεόντειος Συμφωνία : Αυτή της οποίας τα κέρδη τα καρπύεται ο ένας των συμβαλλομέ- νων σε βάρος του άλλου.
3. Ετεροβαρής Συμφωνία με την οποίαν τα βάρη κλίνουν προς την μία κατεύθυνση, ενώ τα οφέλη προς την άλλη.
4. Σολοικισμός : Το εκφραστικό συντακτικό λάθος κατά την εκφορά του λόγου προφορικού ή γραπτού.
5. Σφετερίζομαι : Επιδιώκω να αποκτήσω ή να κάνω κάτι που δεν μου ανήκει δικό μου, με αθέμητο τρόπο (-αρπάζω – οικειοποιούμαι).
6. Τίτο : Στρατάρχης της Γιουγκοσλαβίας, αρ- χηγός των ανταρτών (Παρτιζάνων) κατά των Γερμανών κατακτητών και στη συνέχεια πρό- εδρος της Γιουγκοσλαβίας. Δεύτερος μετά τον Στάλιν στην ιεραρχία του Διεθνούς Κομμουνι- σμού.
7. Σλάβοι : Μετά από πολλές περιπλανήσεις εγκαταστάθηκαν τον 7ο αιώνα μ.Χ. στα Βαλ- κάνια, δηλαδή 1.000 χρόνια μετά τον θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, ονομάστηκαν Σλά- βοι διότι κατά μίαν εκδοχή ήταν Σκλάβοι. Το 863 ο ηγεμόνας της Μοραβίας Ρατισλάβος, ζητά με επιστολή του από τον Αυτοκράτορα Μιχαήλ Γ' μεταξύ των άλλων να του αποστεί- λει ανθρώπους οι οποίοι «θα οικοδομήσουν ημάς εις πάσαν αλήθειαν». Ο Αυτοκράτορας ανταποκρίθηκε θετικά στο αίτημα του Ρατισ- λάβου και ανέθεσε την αποστολή εκχριστιανι- σμού των Σλάβων στους δύο Θεσσαλονικείς αδελφούς Κύριλλον και Μεθόδιον, οι οποίοι όχι μόνον έδίδαξαν στους Σλάβους τον Χρι- στιανισμό αλλά και συνέταξαν την Κυριλλική γραφή (Αλφάβητο), την οποίαν και οι Σκοπια- νοί, οι οποίοι για λόγους σκοπιμότητας την βά- πτισαν ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ και την οποία οι ανιστόρητοι κυβερνώντες ανεγνώρισαν με την υπογραφή της Συμφωνίας των Πρεσπών, οι βου- λευταί την ψήφισαν και ο Ανώτατος Άρχων την ΕΠΕΚΥΡΩΣΕ. Αναρωτήθηκαν όλοι αυτοί τι θα έκαναν στη θέση των : Ο Ελ. Βενιζέλος ή ο Κων/νος Καραμανλής ή ο Αν. Παπανδρέου;
8. Τι θα λένε στα παιδιά και τα εγγόνια των όλοι αυτοί, όταν θα τους ρωτούν;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Το πλήρες κείμενο της Συμφωνίας των Πρε- σπών.
2. Το βιβλίο του Υποστρατήγου Ζάγκλη «Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΓΙ- ΟΥΓΚΟΣΛΑΒΟΙ» Αθήνα 1975.
3. Ηλία Λάσκαρη «ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑ- ΤΟΡΕΣ» των εκδόσεων «ΒΥΖΑΝΤΙΣ» Ηρα- κλείου 62 Καλλιθέα, 1995.
- ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΠΑΤΡΙΩΤΩΝ τις οποίες επισυνάπτουμε :
 1. Του Μανώλη Γλέζου
 2. Του Μίκη Θεοδωράκη
 3. Δηλώσεις Πρέσβων καλούντων τους βου- λευτάς να μη ψηφίσουν τις «Πρέσπες»

Οι δύο όψεις του τζιχάντ

– Οι λαβύρινθοι της θρησκευτικής σκέψης

Γράφει ο Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας Αναστάσιος

Μεταξύ των μουσουλμάνων δεν υπάρχει μια ενιαία στάση έναντι της τρομοκρατίας. Μία μεγάλη ομάδα στηρίζει την αντίληψη ότι οι πράξεις αυτές ανταποκρίνονται στην εντολή του τζιχάντ. Είναι βεβαιωμένο ότι σέ πολλές τρομοκρατικές ενέργειες υπήρξε μία έντονη προετοιμασία, θά έλεγε κανείς ένα ντοπάρισμα της θρησκευτικής συνειδήσεως. Από αντικείμενα που βρέθηκαν ότι ανήκαν στους πρωταγωνιστές του κτυπήματος στη Νέα Υόρκη, φαίνεται ότι, παράλληλα με την καθαρώς τεχνική και μαχητική προετοιμασία, υπήρξε και έντονη θρησκευτική, ή όποια συνέβαλε στον έλεγχο του νοητικού και του θυμικού αυτών που ανέλαβαν την επιχείρηση.

Για εκατομμύρια μουσουλμάνους, οι πράξεις οι όποιες στη Δύση αποκαλούνται «τρομοκρατικές» είναι πράξεις ήρωικές, «μαρτυρικές», για την υπεράσπιση του Ισλάμ. Έτσι, βλέπουμε μητέρες να παρακινούν τά παιδιά τους και νά τους δίνουν την ευχή τους, όταν αυτά ξεκινούν με τό Κοράνιο στο χέρι για μία ενέργεια, σύμφωνα με την πεποίθησή τους, υπέρ της αυτοθυσίας (πρβλ. περίπτωση καμικάζι στο Έϊλάλ του Ισραήλ, Ίαν. 2007).

Η θρησκευτική σκέψη έχει τους δικούς της λαβυρίνθους και απροσδόκητες δυνάμεις που συναγωνίζονται τις πυρηνικές εκρήξεις. Υπάρχουν, ασφαλώς, κορανικά εδάφια που παροτρύνουν σέ μαχητική σύγκρουση με τους άπιστους. Π.χ.: «Όταν παρέλθωσιν οί ιεροί μῆνες, τότε φονεύετε τούς πολυθειστάς όπου ἂν συναντήσητε, ζωγρεῖτε δέ πολιορκούντες καί ἐνεδρεύοντες αὐτούς. Ἐάν ὅμως μετανοήσωσιν, ἐάν τηρήσωσι τήν προσευχήν, ἐάν ἐλεήσωσιν, ἄφετε αὐτούς ἐλευθέρους, καθότι ὁ Θεός εἶναι μακρόθυμος καί ἐλεήμων» (Κοράνιο, 9:5)16.

Σε ἄλλο κεφάλαιο: «Όπόταν συναντᾶτε τούς άπίστους φονεύετε καί κατασφάζετε, συγκρατοῦντες στερεῶς τὰ δεσμὰ τοῦ αἰχμαλώτου... Ὅσοι πιστοί! Ἐάν συνδράμητε τόν Θεόν ἐν τῇ μάχῃ αὐτοῦ κατὰ τῶν άπίστων, καί ὁ Θεός θά συνδράμῃ ὑμᾶς, κατευθύνων τὰ ὑμέτερα διαβήματα» (Κοράνιο, 47:4, 8).

Σήμερα, πολλοί μετριοπαθεῖς μουσουλμάνοι τονίζουν ότι οί κορανικοί αὐτοί στίχοι πρέπει νά ἐξετασθοῦν καί νά ἐρμηνευθοῦν στό ἱστορικό πλαίσιο, μέσα στό ὁποῖο ἐλέχθησαν. Διακεκριμένοι μουσουλμάνοι στοχαστές καί ἡγέτες καταδικάζουν τή μέθοδο τῆς τρομοκρατίας καί τονίζουν ότι αὐτή δέν μπορεῖ νά χαρακτηρισθεῖ ὡς τζιχάντ. Π.χ.: Ὁ πρῶην μεγάλος μουφτής τῆς Αἰγύπτου Μουχάμαντ Σαγιέντ Τανταούι,

διευθυντής τοῦ Ἀλ Ἀζχαρ, «το Μάρτη του 1996 καταδίκασε έντονα τούς δράστες τρομοκρατικῶν πράξεων». «Αρνεῖται νά θεωροῦνται οί καμικάζι μάρτυρες, αν σκοτώνουν αθῶους, γυναῖκες καί παιδιά».

Παροτρύνσεις για μετριοπάθεια

Ταυτόχρονα, ὅμως, μετριοπαθεῖς μουσουλμάνοι ζητοῦν ἐπίμονα νά καταδικασθεῖ καί ἡ τρομοκρατία, πού ἀσκεῖται ἀπό μη μουσουλμάνους μέ διάφορες μεθόδους σέ ἄλλα μέτωπα (στή Γάζα). Ἰδιαίτερα ἐπιμένουν γιά τή λύση τοῦ παλαιστινιακοῦ προβλήματος. Οί κύκλοι αὐτοί ὑποστηρίζουν ότι τό Κοράνιο εἶναι γεμάτο παροτρύνσεις γιά μετριοπάθεια, εὐσέβεια, ὑποταγή στό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καί ὑπογραμμίζουν ότι ἀξίωμα γιά τό Ἰσλάμ παραμένει ότι ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ «σημεῖο» (aya) θεϊκό. Ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ κάθε ἀνθρώπου εἶναι συμφυῆς μέ τή φύση του.

Στό ἀποχαιρετιστήριο προσκύνημά του στή Μέκκα, ὁ Μωάμεθ τόνισε: «Ὡ ἄνθρωποι! ἐπλάσαμεν ὑμᾶς ἄρσεν καί θῆλυ, κατατάξαντες ὑμᾶς ἀνά οἴκους καί φυλάς, ὅπως ἀναγνωρίζησθε μεταξύ ὑμῶν. Ὁ ἱκανότερος παρὰ τῷ Θεῷ εἶναι ὁ φοβούμενος τόν Κύριον» (Κοράνιο, 49:13). [Κατά ἄλλη ἐρμηνευτική μετάφραση: «... Βεβαίως ὁ πιό τιμημένος ἀπό σᾶς –στά μάτια τοῦ Ἀλλάχ– εἶναι ὁ πιο ἐνάρετος»].

Τήν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια ἀποδέχεται τό Ἰσλάμ καί γιά τούς ὁπαδούς τῶν ἄλλων μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν19. Σέβεται καί προστατεύει τά δικαιώματα τῶν μη μουσουλμάνων, τῶν dhimmis (προστατευομένων). Τό Κοράνιο ὀρισμένες φορές ἀναφέρεται γενικῶς στούς μη μουσουλμάνους καί, σέ εἰδικές περιπτώσεις, στούς ὁπαδούς τοῦ Ἰησοῦ.

Στά κορανικά αὐτά εδάφια ἄλλοτε διαφαίνεται κάποια συμπάθεια, ἄλλοτε μία σαφῆς ἀντίθεση. Π.χ. «Θά ἀνακαλύψῃς ότι μεταξύ τῶν ἀνθρώπων οί Ἑβραῖοι καί οί Πολυθεισταί εἰσιν ἐχθροὶ ἄσπονδοι τῶν Μουσουλμάνων, καί ότι οί καλούμενοι Χριστιανοί εἶναι οί μᾶλλον διατεθειμένοι νά ἀγαπῶσι τούς πιστούς (δηλ. τούς μουσουλμάνους)» (Κοράνιο, 5:85).

Ὅμως ἄλλοῦ καταφέρεται ἐναντίον καί τῶν μέν καί τῶν δέ: «Ὅσοι πιστοί! μὴ συνάπτετε σχέσεις μετὰ τῶν Ἑβραίων, οὔτε μετὰ τῶν Χριστιανῶν· οὗτοι εἶναι φίλοι ἀλλήλων» (Κοράνιο, 5:56). Έτσι οί κατὰ καιρούς μουσουλμανικές ἡγεσίες ἔχουν τήν εὐχέρεια, ἀνάλογα μέ τίς διαμορφούμενες συνθήκες, νά ὑπογραμμίζουν τά κορανικά χωρία πού τούς διευκολύνουν.

Η Συστηματική εξόντωση των Χριστιανών στην Μέση Ανατολή και η αδιάφορη Χριστιανική Δύση

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Αθ. Μπαλτζώη

Διαπιστώνεται ότι οι επιπτώσεις από τις τραγικές εξελίξεις στην Μέση Ανατολή και την άνοδο του Ισλαμικού εξτρεμισμού είναι πολλές και σε πολλά θέματα. Μία από τις πλέον σοβαρές, που η «πολιτισμένη» Χριστιανική Δύση θα έπρεπε να είχε εστιάσει και να είχε επιμείνει, είναι το άγνωστο και αδιάφορο για τους «ψευτοπροοδευτικούς διανοητές» και εραστές των πολυπολιτισμικών εθνών και κρατών, δηλαδή το θέμα της τεράστιας μείωσης του χριστιανικού πληθυσμού σε ολόκληρη την Μέση Ανατολή και τους λόγους που το προκαλούν. Στις περιοχές που ζούσαν οι Χριστιανοί, όπως στην Συρία και στο Ιράκ, στην Αίγυπτο, ακόμη και στην Παλαιστίνη, την κοιτίδα του Χριστιανισμού, η κατάσταση είναι δραματική και ανησυχητική για το μέλλον, που για ορισμένους αναλυτές, σε λίγο θα έχουμε μια Μέση Ανατολή, χωρίς ή με ελάχιστους Χριστιανούς!

Ραγδαία Μείωση των Χριστιανών.

Το φαινόμενο της ραγδαίας μείωσης των χριστιανών στην Μέση Ανατολή, δεν είναι πρόσφατο. Σε πρόσφατο άρθρο του γράφοντος τον Δεκέμβριο του 2018**, είχαμε επισημάνει το γεγονός. Είχαμε αναφερθεί στο θέμα με στοιχεία που αναφέρθηκαν σε άρθρο του 2015, της εφημερίδας Yedioth Ahronoth, από τον δημοσιογράφο Γκαϊ Μπεσόρ ο οποίος αποκάλυπτε τα εξής:

Στο Ιράκ, οι Χριστιανοί έχουν μειωθεί από 1,5 εκατ. το 2003 σε 250 χιλ.

Στη Συρία, οι Χριστιανοί έχουν μειωθεί από 1,75 εκατ. το 2010 σε 450 χιλ.

Στην Αίγυπτο, οι Κόπτες Χριστιανοί έχουν μειωθεί κατά 1,25 εκατ. σε σχέση με τα 9 εκατ. το 2011.

Στον Λίβανο, οι Χριστιανοί που ανέρχονται σε ένα εκατ. ζουν υπό τη σκιά του Σιϊτικού καθεστώτος που έχει εγκαθιδρύσει η Χεζμπολλάχ.

Τα στοιχεία είναι του 2015 και αναμένεται ότι τα τελικά στοιχεία, που θα δοθούν μετά το τέλος του πολέμου στην Συρία, θα είναι συντριπτικά πολύ χειρότερα από τα προαναφερθέντα.

Ακόμη και στην Παλαιστίνη, στους Αγίους Τόπους και συγκεκριμένα στα εδάφη της Παλαιστινιακής Αρχής

(Π.Α.) παρατηρείται μεγάλη μείωση του Χριστιανικού πληθυσμού. Χαρακτηριστικό παράδειγμα στην πόλη της γέννησης του Χριστού, την Βηθλεέμ, ο πληθυσμός της οποίας αποτελείτο παλιότερα από Χριστιανούς σε ποσοστό 90%, τώρα επικρατούν οι Μουσουλμάνοι, που αγγίζουν το 65% των κατοίκων, όπως τα ίδια συμβαίνουν και στην άλλη μεγάλη χριστιανική πόλη, την πόλη του Χριστού, την Ναζαρέτ, όπου το ποσοστό των Χριστιανών μειώθηκε δραματικά. Και όπως αναφέρεται σε πρόσφατο άρθρο έγκυρου δημοσιογραφικού ιστότοπου «Times of Israel», οι ορθόδοξοι Χριστιανοί στο Ισραήλ (κυρίως Παλαιστίνιοι) ανέρχονται πλέον σε 160.000.

Βιαιότητες και Τρομοκρατία στην Παλαιστίνη.

Και αν στην Συρία και στο Ιράκ η ραγδαία μείωση των Χριστιανών έχει λόγο και αιτία εξαιτίας του πολέμου και της ανάπτυξης Ισλαμιστικών ακραίων οργανώσεων,

που προέβησαν σε σφαγές και διώξεις κατά των Χριστιανών στην περιοχή, στην Παλαιστίνη, στους Αγίους Τόπους του Χριστιανισμού, που γεννήθηκε, περπάτησε, δίδαξε, σταυρώθηκε και αναστήθηκε ο Σωτήρας Χριστός μας τι συμβαίνει και μειώνεται ο αριθμός των Χριστιανών; Δεν αναφέρονται καθόλου περιστατικά βίας και τρομοκρατίας των Μουσουλμάνων Παλαιστινίων κατά Χριστιανών Παλαιστινίων και υπάρχει συσκότιση πληροφοριών, όπως καταγγέλλει πρόσφατα σε άρθρο του ο Δρ. Έντυ Κοέν, Ισραηλινός συγγραφέας και ερευνητής του BESA Center. Μάλιστα ο Δρ Κοέν αναφέρεται σε πρόσφατα περιστατικά που συνέβησαν στην Παλαιστινιακή Αρχή (Δυτική Όχθη) και παρέμειναν άγνωστα,

αφού ούτε στον Παλαιστινιακό, ούτε στον Ισραηλινό και Διεθνή τύπο δεν έχει αναφερθεί το παραμικρό. Συγκεκριμένα γράφει σε άρθρο του ο Κοέν:

Στις 25 Απριλίου, οι τρομοκρατημένοι κάτοικοι του χριστιανικού χωριού Τζίφνα κοντά στη Ραμάλα ζήτησαν από την Παλαιστινιακή Αρχή να τους προστατεύσει αφού τους επιτέθηκαν δεκάδες οπλισμένοι μουσουλμάνοι της Fatah, που ήρθαν στο χωριό, πυροβόλησαν εκατοντάδες σφαίρες στον αέρα, έριξαν βόμβες πετρελαίου, φωνάζοντας κατάρα και προκάλεσαν σοβαρές ζημιές στη

δημόσια ιδιοκτησία. Ήταν θαυμαστό ότι δεν υπήρχαν νεκροί ή τραυματίες. Παρά τις κραυγές των κατοίκων για βοήθεια, η αστυνομία της Π.Α. δεν επέμβει κατά τις ώρες του χάος. Δεν έχουν συλλάβει κανέναν ύποπτο. Είναι ενδιαφέρον ότι οι εκβιαστές κάλεσαν τους κατοίκους να πληρώσουν το jizya - έναν φόρο κεφαλής που εισπράττεται σε ολόκληρη την ιστορία σε μη μουσουλμανικές μειονότητες υπό ισλαμική διακυβέρνηση, όπως είχε επιβάλλει το ISIS στις χριστιανικές κοινότητες του Ιράκ και της Συρίας.

Το δεύτερο περιστατικό συνέβη κατά τη διάρκεια της νύχτας της 13ης Μαΐου. Οι βανδάλι έσκασαν σε μια εκκλησία της Μαρωνιτικής κοινότητας στο κέντρο της Βηθλεέμ, τον βεβήλωσαν και έκλεψαν ακριβό εξοπλισμό που ανήκε στην εκκλησία.

Τρεις ημέρες αργότερα ήταν η σειρά της Αγγλικανικής εκκλησίας στο χωριό Αμπούντ, δυτικά της Ραμάλα. Οι βανδάλι άνοιξαν το φράχτη, έσπασαν τα παράθυρα, βεβήλωσαν το εσωτερικό της εκκλησίας και κατέστρεψαν τον εσωτερικό χώρο και έκλεψαν πολύτιμα αντικείμενα και εξοπλισμό.

Όπως και στα δύο προηγούμενα περιστατικά, κανένας ύποπτος δεν συνελήφθη.

Σε ό,τι αφορά την εκκλησία των Μαρωνιτών στη Βηθλεέμ αυτή είναι η έκτη φορά που έχει υποστεί βανδαλισμούς και κλοπές, συμπεριλαμβανομένης μιας εμπρηστικής επίθεσης το 2015 που προκάλεσε σημαντικές ζημιές και ανάγκασαν την εκκλησία να κλείσει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Και όμως ουδέν αναφέρθηκε στον Παλαιστινιακό τύπο και όπως ισχυρίζεται ο Κοέν, δεν θα γίνει καμιά σύλληψη από την Π.Α. καθόσον το μόνο πράγμα που ενδιαφέρει την ΠΑ είναι ότι τέτοια γεγονότα να μην διαρρέουν στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η Φατάχ ασκεί τακτικά έντονη πίεση στους χριστιανούς να μην αναφέρουν τις πράξεις βίας και βανδαλισμού από τις οποίες συχνά υποφέρουν, καθώς αυτή η δημοσιότητα θα μπορούσε να βλάψει την εικόνα της ΠΑ ως παράγοντα ικανό να προστατεύσει τη ζωή και την ιδιοκτησία της χριστιανικής μειονότητας υπό την κυριαρχία της. Η εικόνα μιας ριζοσπαστικής Π.Α. θα μπορούσε να έχει αρνητικές συνέπειες για τη μαζική διεθνή και ιδιαίτερα ευρωπαϊκή βοήθεια που λαμβάνει η ΠΑ.

Σχέδιο Αφανισμού Χριστιανών

Τι συμβαίνει και κανείς δεν ασχολείται; Ο αντιπρόεδρος του Κοινοβουλίου του Λιβάνου Ιλαΐ Φερζλί, χριστιανός ορθόδοξος ο ίδιος, μιλώντας στην Καθημερινή της 6/1/19, έκανε λόγο για εν εξελίξει «σχέδιο αφανισμού των χριστιανών από τη Μέση Ανατολή ώστε η ιδέα του Ιησού Χριστού να καταστεί σε βάθος χρόνου μύθος».

Ο αντιπρόεδρος του Λιβανικού Κοινοβουλίου επέμεινε, στη σχεδιασμένη στοχοποίηση από «παγκόσμιες δυνάμεις», τις οποίες, ωστόσο, δεν κατονόμασε. «Αν μείνουν οι εκκλησίες άδεια κουφάρια, τότε θα έχουν πετύχει τον σκοπό τους, να απαλείψουν στη συνείδηση των ανθρώπων την Καινή Διαθήκη από τη Μέση Ανατολή και να παραμείνει μόνο η Παλαιά Διαθήκη», υποστήριξε. Ο ίδιος ακόμη

υποστήριξε, αναφερόμενος στις τρομοκρατικές επιθέσεις εναντίον χριστιανών στην Αίγυπτο, ότι «η τρομοκρατία σε αυτή τη μεγάλη χώρα είναι 100% εισαγόμενη από τη Μέση Ανατολή» και πρότεινε τη Βηρυτό ως το κέντρο διαλόγου μεταξύ των θρησκειών της Μέσης Ανατολής, ώστε να βρεθεί τρόπος αρμονικής συνύπαρξης τους

Επίλογος

Είναι γεγονός ότι οι Παλαιστίνιοι Χριστιανοί αποφεύγουν να αναφέρονται λόγω φόβου δημοσίως για τέτοια περιστατικά βίας, εκτιμούν ότι η μουσουλμανική επιθετικότητα εναντίον τους θα κλιμακωθεί. Η συνεχιζόμενη εξαφάνιση της χριστιανικής μειονότητας όχι μόνο από την Π.Α. αλλά και τις ισλαμικές χώρες της περιοχής, σε εντυπωσιακή αντίθεση με την ανάπτυξη, την ευημερία και την αυξανόμενη ένταξη της χριστιανικής κοινότητας μέσα στο Ισραήλ. Και αυτό είναι εμφανές για όποιο επισκέπτεται το Ισραήλ και τα Αγία Προσκυνήματα του Χριστιανισμού. Επικρατεί απόλυτη ασφάλεια και ελευθερία θρησκευτικής έκφρασης. Βέβαια, κάπου κάπου έχουμε και κάποιο ασήμαντο περιστατικό βίας ή παρενόχλησης (σπάσιμο παραθύρου από πέτρα, ή γράψιμο στον τοίχο μιας εκκλησίας), έργο ελαχίστων φανατικών θρησκευτικών αντιλήψεων Εβραίων, που σε αυτή την περίπτωση και δημοσιοποιούνται και συλλαμβάνονται οι υπεύθυνοι. Επιτέλους κάτι πρέπει να γίνει για να σταματήσει αυτή η χριστιανική αιμορραγία στην Μέση Ανατολή και γενικά σε περιοχές που κυριαρχεί ο Ισλαμισμός. Η δημοσιότητα τέτοιων γεγονότων, η σκληρή τιμωρία των υπευθύνων, η λήψη νομοθετικών και άλλων αποτρεπτικών μέτρων θα πρέπει να γίνει μέλημα και προσπάθεια των κυβερνήσεων όλων των κρατών της Μέσης Ανατολής, Βορείου Αφρικής και οπουδήποτε αλλού υπάρχουν θρησκευτικές κοινότητες. Θα πρέπει τόσο ο ΟΗΕ, όσο και ιδιαίτερα τα Χριστιανικά κράτη, να απαιτήσουν με πιέσεις στις ηγεσίες των Ισλαμικών κρατών να λάβουν μέτρα για το δικαίωμα και την ελευθερία εκδήλωσης της θρησκείας ή των πεποιθήσεων στη λατρεία, την τήρηση, την πρακτική εξάσκηση και τη διδασκαλία, όπως προβλέπεται [Οικουμενική Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Άρθρο 18, ΔΣΑΠΔ, Άρθρο 18(1), Διακήρυξη του ΟΗΕ του 1981, Άρθρο 1, Έγγραφο ΟΑΣΕ της Διακήρυξης της Βιέννης, Άρθρο 16(δ) [16.4]. Εκτιμάται ότι, η συνεχιζόμενη διεθνής αδιαφορία της Χριστιανικής Δύσης, περί της κακομεταχείρισης και της δίωξης των χριστιανών στην Μέση Ανατολή θα οδηγήσει σύντομα στην εξαφάνιση του Χριστιανισμού από τον τόπο όπου εμφανίστηκε.

* Ο Ιωάννης Αθαν. Μπαλτζώης είναι αντιστράτηγος ε.α., πρώην Ακόλουθος Άμυνας στο Τελ Αβίβ, πρώην Αξιωματικός επιχειρήσεων της ECMM στον πόλεμο της Βοσνίας, Απόφοιτος Tactical Intelligence School (U.S. Army), κατέχει Μεταπτυχιακό (Μ.Σc.) στην Γεωπολιτική Ανάλυση, Γεωστρατηγική Σύνθεση και Σπουδές Άμυνας και Διεθνούς Δικαίου του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, μέλος του Δ.Σ. του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών.

Ολοκλήρωση και Τεκμηρίωση της Ημερίδας 'Η Ανάπτυξη της Πρωτογενούς και Δευτερογενούς Παραγωγής, της Τεχνολογίας και των Υπηρεσιών σε ένα Περιβάλλον Εθνικής Ασφάλειας', στην Λάρισα στις 30/3/2019.

Του Αναστασίου Μπασαρά, Αντιπροέδρου του ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ

Σε έναν κόσμο που μεταλλάσσεται με πολύ γοργούς ρυθμούς, η ροή πληροφοριών είναι καταιγιστική και αποκτά ιδιαίτερη αξία και σημασία. Η μεταβατική περίοδος που διανύουμε και η αλλαγή ισορροπιών στη διεθνή οικονομία συμπαρασύρει τις πολιτικές και στρατηγικές μεγάλων και μικρών κρατών.

Η Αμυντική Οικονομία, η Τεχνολογία και τα Logistics αποτελούν κεντρικό πυλώνα Ανάπτυξης. Σε παγκόσμια κλίμακα η πίτα των Logistics είναι ~14% του παγκόσμιου ΑΕΠ. Στην Ελλάδα η ίδια πίτα είναι ~10% και υπάρχουν περιθώρια, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, να ξεπεράσει το 15%.

Στα πλαίσια αυτά το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. και ο Σ.Α.Σ.Ι., αξιοποιώντας την σωρευμένη γνώση, δεξιότητες, καθώς και την πολυετή διεθνή και εσωτερική εμπειρία τους, έχουν συνδιοργανώσει σεμινάρια, ημερίδες και συνέδρια, για την κατάρτιση και επιμόρφωση στελεχών, με εξαιρετική επιτυχία (τα σχόλια των συμμετασχόντων είναι ιδιαίτερα κολακευτικά)-δημιουργώντας ένα 'Defence Economics and Logistics Reference Point' -τόσο στον Ελληνικό όσο και στον Διεθνή Χώρο.

Ετσι, συνεχίσαμε και συνδιοργανώσαμε, στη Λάρισα, την 30/03/2019, με τη φιλοξενία του Δήμου Λαρισαίων, υπό την Αιγίδα του Επιμελητηρίου της Λάρισας και τη στήριξη της Λαρισαϊκής Λέσχης την Ημερίδα 'Η Ανάπτυξη της Πρωτογενούς και Δευτερογενούς Παραγωγής, της Τεχνολογίας & των Υπηρεσιών, σε ένα Περιβάλλον Εθνικής Ασφάλειας.' κλείνοντας τη δράση του θέματος με εξαιρετική επιτυχία, επαγγελματισμό και τεκμηρίωση (η οποία θα αναρτηθεί και διατεθεί στο διαδίκτυο τις επόμενες μέρες) δημιουργώντας ένα 'Defence Reference Point'.

Ανεβάσαμε τον πήχη ψηλά, ακόμη και σε διεθνές επίπεδο, με πρωταρχική επιδίωξη την συμβολή μας στην δημιουργία μιας Ελλάδας δημι-

ουργικής, παραγωγικής, θετικά μεταλλαγμένης, με αξιοσημείωτη ανάπτυξη στους τομείς της Βιομηχανίας, Αμυνας, Τεχνολογίας, Logistics και δια Βίου Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης.

Δώσαμε έμφαση στους θεματικούς άξονες:

- Η Εθνική μας Αμυνα & Ασφάλεια στο Πλαίσιο των Περιοχικών Εξελίξεων

- Η Στρατηγική των Εξοπλισμών με Οικονομικούς Όρους

- Η ελληνική ευρωπαϊκή και εξωτερική πολιτική από τον 20ό στον 21ο αιώνα

- Η Επισκόπηση της οικονομικής κρίσης και η γυμνή αλήθεια

- Η διαφθορά και η αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης

- Η Αμυνα, Ναυτιλία, Γεωργία και Πολιτισμός στη Θεσσαλία: Βίοι παράλληλοι

- Παρόν, Μέλλον και Προοπτικές της Αμυντικής Βιομηχανίας

- Επενδύσεις στη Θεσσαλία

- Το μέλλον της εφοδιαστικής αλυσίδας logistics σε συνδυασμό με την εξέλιξη της τεχνολογίας

- Η Ανάπτυξη δεξιοτήτων στην πρόσληψη εφοδιαστική στον κλάδο της αγροδιατροφής

- Τα Μη Επανδρωμένα Οχήματα (Γεωργία, Δασολογία, Προστασία Πολίτη ...)

- Η Οινοποιία στη Θεσσαλία και η συμβολή της στον Τουρισμό και Οικονομία

- Το Στρατηγικό Μάνατζμεντ & Αντιμετώπιση Κρίσιμων Καταστάσεων

Όλες οι εισηγήσεις άρχιζαν με το γράμμα Α -ΑΡΙΣΤΕΣ-! Η μια καλύτερη από την άλλη από όπου και αν αρχίστε τον κύκλο!

Φέραμε κοντά: (1) την θεσμική, ακαδημαϊκή, στρατιωτική, τοπική ηγεσία και την αγορά, και, (2) μια πλειάδα έγκριτων καθηγητών, διακεκριμένων και εξειδικευμένων αξιωματούχων των ΕΔ, διδακτόρων, αναλυτών και εμπειρών μεγάλων στελεχών της Βιομηχανίας και της Οικονομίας, οι οποίοι θα παρουσιάσουν/ απαντή-

σουν/ συζητήσουν γύρω από τους παραπάνω θεματικούς άξονες, με : τα Στελέχη του Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα, τα Στελέχη των ΕΔ/ΣΑ, αλλά και φοιτητές και σπουδαστές, καθώς και κάθε ενεργό πολίτη.

Την παραμονή της ημερίδας έγινε μια δεξίωση γνωριμίας των εισηγητών, συντονιστριών, χορηγών και των πολιτικών αρχών της Λάρισας, στη θαυμάσια και ιστορική λέσχη της 110 ΜΠ. Πολλές ευχαριστίες στον Διοικητή της 110 ΠΜ.

Στην ημερίδα μας στη Λάρισα, Οι Εισηγητές μας και άλλοι παίκτες μας!!!

Στην ημερίδα ο Γενικός Συντονιστής και Project Manager, Αναστάσιος Μπασαράς, εργάστηκε σκληρά, προετοίμασε το όλο συνέδριο και συντόνισε και οργάνωσε άψογα όλες τις απαραίτητες δράσεις της ημερίδας. Θα ήταν μεγάλη παράλειψη να μη τονισθεί η μεγάλη στήριξη και συνεισφορά του ΓΓ του ΣΑΣΙ, αντιπεράρχου ε.α. Κοσμά Βούρη.

Θα ήταν μεγάλη παράλειψη, επίσης, να μην ευχαριστήσουμε τις κυρίες της Λέσχης Κυριών Αποφοίτων της Σχολής Ικάρων για τη μεγάλη και ανιδιοτελή συνεισφορά στην ημερίδα!

Η Ημερίδα έκλεισε με μια θαυμάσια εκδρομή των εισηγητών μετά των συζύγων του ΣΑΣΙ και των συντονιστριών στα Μετέωρα και μετά από μια θαυμάσια ξενάγηση στη Μονή Ροσσάνου, ήταν φυσικό να καταλήξει σε ένα ταβερνάκι στα ριζά του Κόζιακα, στο χωριουδάκι του Βυτουμά για τα σχετικά τσιπουράκια και κρασοκατάλυση.

Κατεβάστε Εδώ:

<http://www.abc10.gr/images/Seminars-Conferences/VIDEO/LarisaPDF-praktikaImerida.pdf>

ολόκληρη την τεκμηρίωση της Ημερίδας (PPT και κείμενα εισηγήσεων, Φωτογραφική κάλυψη, Όλα τα Βίντεο κλπ).

Σερβία και Ελλάδα στη σκακιέρα της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης. Εμπειρίες, Προκλήσεις, Προοπτικές

Της Αλεξάνδρας Πέτσιναρ

Ιστορικού – Φιλολόγου –

Δρος Διπλωματικής Ιστορίας Πανεπιστημίου Βελιγραδίου

Εμπειρίες

Οι ιδεολογίες και η ιστορία συνήθως επιστρατεύονται από τους πολιτικούς όταν αποτυγχάνουν να λύσουν τα προβλήματα των λαών τους. Η συζήτηση όμως για το παρελθόν, χωρίς να είναι ένα βολικό άλλοθι που δημιουργεί προβλήματα και καλύπτει τις ευθύνες για το παρόν και το μέλλον, αποτελεί μια προσπάθεια να προσφέρουμε πεδίο σκέψης στην γεωπολιτική επικαιρότητα (όπου αναμφισβήτητα αισθανόμαστε τις επιπτώσεις του Α' Παγκοσμίου Πολέμου γύρω μας) που αναγκαστικά εστιάζει στην αστάθεια τόσο στη Μέση Ανατολή όσο και στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, που ορίζονται ως δυνητικά "εύφλεκτες" πολεμικές ζώνες. Ωστόσο, ακολουθώντας τις σύγχρονες τάσεις της ιστορίας, ο αναζητητής δεν μπορεί να αγνοήσει τη σταδιακή μετατόπιση αυτής της κατάστασης στα Βαλκάνια, τα οποία, βλέποντας τα μέσα από το πρίσμα της Γεω-στρατηγικής και της Γεωγραφίας των φυσικών πόρων, αποτελούν έναν σημαντικό συνδετικό κρίκο μεταξύ Ευρώπης και Ανατολής. Σε συνθήκες αυξανόμενων εντάσεων μεταξύ των γεωπολιτικών πυλώνων ισχύος στο παιχνίδι της όλο και πιο σκληρής σύγκρουσης μεταξύ της Ανατολής και Δύσης, τα Βαλκάνια είναι και πάλι στο επίκεντρο του διεθνούς ενδιαφέροντος. Η σημερινή κατάσταση στην Ευρώπη και τον κόσμο δημιουργεί νέες προϋποθέσεις για νέες εκδηλώσεις σε αυτόν τον χώρο της αντιπαράθεσης μεταξύ των παγκόσμιων δυνάμεων που δημιουργούν νέες σφαίρες επιρροής σε έναν νέο γεωπολιτικό χάρτη του 21ου αιώνα.

Η αμείωτη αυτή για δεκαετίες έκρυθμη και εμπόλεμη κατάσταση όπως και η συνεχόμενη γεωπολιτική αστάθεια ωθούν κάποιον να αναρωτηθεί από που πηγάζουν τα αίτια της κατάστασης αυτής. Το ερώτημα που τίθεται είναι ποιες ήταν οι πραγματικές προϋποθέσεις για να προκληθούν τέτοιες εξελίξεις. Αδράχοντας λοιπόν το μακρύ νήμα της Ιστορίας και τυλίγοντάς το προς τα πίσω, ο αναζητητής θα φτάσει στο κουβάρι από το οποίο ξετυλίχθηκαν τα γεγονότα εκείνα, που στιγμάτισαν ολόκληρη την εκατονταετηρίδα. Το κουβάρι αυτό φέρει τη σφραγίδα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου (1914-1918). Ο τρομακτικός εκείνος πόλεμος αποτελεί σήμερα ύστερα από έναν αιώνα ένα ξεθωριασμένο συμβάν της σύγχρονης ιστορίας. Αποτέλεσε όμως, ιστορικό ορόσημο που επέφερε τη διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και δημιούργησε της συνθήκες μέσα από τις οποίες εκκολάφθηκαν τα σύγχρονα αραβικά κράτη της Μέσης Ανατολής, καθώς και το τουρκικό και ισραηλινό κράτος, επηρεάζοντας ταυτόχρονα τη γεωπολιτική μεταμόρφωση ολόκληρης της Ευρώπης.

Η σημασία των στρατηγικών επιλογών και των στόχων των Βαλκανικών χωρών και ιδιαίτερα της διαιρεμένης ελληνικής πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας καθίσταται ακόμα πιο αξιοσημείωτη εάν επιχειρήσουμε να αποσαφηνίσουμε περαιτέρω την έκρηξη των πολεμικών συγκρούσεων σε αυτόν τον χώρο «εφοδιασμού και διαμετακόμισης» εξετάζοντας τη σημασία αυτού του εδάφους αυτού υπό το πρίσμα των γεω-στρατηγικών επιδιώξεων των Μεγάλων Δυνάμεων. Παρά το γεγονός ότι σε μια εποχή πολέμου είναι δύσκολο να μιλήσουμε για τη διπλωματία *stricto sensu*, με την έννοια ότι η χώρα χρησιμοποιεί την επιρροή της για πολιτική διεύρυνση που ενισχύει το

κύρος της στο διεθνές, εδαφικό, πολιτικό, οικονομικό ή οποιοδήποτε άλλο καθεστώς, η συσχέτιση των πυλώνων της στρατιωτικής στρατηγικής με διπλωματικές εξελίξεις στα Βαλκάνια κατά τη διάρκεια του Μεγάλου Πολέμου (γνωρίζοντας τα μεγέθη και τον πολυεθνικό χαρακτήρα των στρατευμάτων που ενεπλάκησαν σε σύγκρουση αυτή) αναπόφευκτα μας καθοδηγεί να την χαρακτηρίσουμε ως ένα "Μικροπαγκόσμιο" πόλεμο στα Βαλκάνια. Λαμβάνοντας τα υπόψη δεν ήταν δυνατόν να παραβλεφθεί η στρατηγική σημασία των Βαλκανίων. Ειδικά στην περίπτωση της Σερβίας και της Ελλάδας και των μεταξύ τους σχέσεων στα πλαίσια της γερμανικής επεκτατικής πολιτικής "Η Ώθηση προς Ανατολή". Όπως και στα σχέδια της Δυαδικής Μοναρχίας που εποφθαλμιούσε την κατάρρευση της Σερβίας με σκοπό να διασφαλίσει την εδαφική της ακεραιότητα και τις καινούργιες πηγές πρώτων υλών στη Μικρά Ασία, έτσι ώστε να καταλάβει τον κυρίαρχο ρόλο στα Βαλκάνια. Οι δύο γειτονικές χώρες αποτελούσαν ουσιαστικά μια γέφυρα των Συμμάχων προς τα πετρέλαια της Ανατολής και ιδιαίτερα προς τον Περσικό κόλπο. Συμπεραίνουμε ότι το ζήτημα των ελληνοσερβικών σχέσεων κατά τη διάρκεια του Μεγάλου πολέμου εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο της πολιτικής των Μεγάλων δυνάμεων στην Ανατολική Μεσόγειο και την Εγγύς Ανατολή. Η διαπλοκή των στρατηγικών επιλογών, οικονομικών δυνατοτήτων και διπλωματικών ελιγμών που καθόριζε τη διεθνή θέση και την ασφάλεια και των δύο χωρών, κατέληξε να εξαρτάται εξ ολοκλήρου από τα γεωπολιτικά ιμπεριαλιστικά συμφέροντα των δύο αντίπαλων συνασπισμών.

Ο άξονας Αθήνας Βελιγραδίου, όμως, συνιστούσε θεμέλιο λίθο της εξωτερικής πολιτικής των δύο χωρών. Η επίτευξη της εθνικής ολοκλήρωσης της Ελλάδας και της Σερβίας, όπως αυτή εννοείτο μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου πολέμου μετέτρεψε τα δύο μικρά βαλκανικά κράτη σε ρυθμιστές του ευρύτερου γεωπολιτικού σκηνικού στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, χωρίς ωστόσο να αμφισβητείται ο ρόλος των Μεγάλων Δυνάμεων.

Προκλήσεις

Η ιστορική κληρονομιά ρίχνει και σήμερα την σκιά της και προκαλεί αμοιβαίες καχυποψίες, διαμορφώνει ρεβανσιστικές εθνικές και κοινωνικές συμπεριφορές, συνθέτει συμμαχίες και εμποδίζει την ρεαλιστική προσέγγιση του κοινού συμφέροντος, μέσω της συνεργασίας και καλής γειτονίας, εδραιωμένης στις ισχυρές δημοκρατικές βάσεις του Ευρωπαϊκού κεκτημένου. Επιπροσθέτως, υπάρχουν σήμερα και μερικά βασικά νέα δεδομένα που συνδέονται άμεσα με τις ακόλουθες τρεις περιστάσεις: α) την τέταρτη βιομηχανική επανάσταση με όλες τις συνοδευτικές της κοινωνικές και οικονομικές, πολιτικές και εθνο-πολιτισμικές αλλαγές, β) την κατάρρευση του "Yalta Universe" και την όλο και πιο ανησυχητική έλλειψη ενός συστήματος περιφερειακής και παγκόσμιας ασφάλειας, γ) την αντικειμενική εντατικοποίηση των διαδικασιών της παγκοσμιοποίησης. Όλα αυτά έγιναν ιδιαίτερα εμφανείς στα Βαλκάνια. Τα χαρακτηριστικά αυτά υποδεικνύουν ότι το προσεχές μέλλον προνοεί πολύ σημαντικές αλλαγές, όπου η γεωγραφία αλλά και η ιστορία εμφανίζονται ως σημαντικότεροι γεωπολιτικοί παράγοντες.

Είναι φανερό ότι υπάρχει μια βαθιά κρίση στις διε-

θνείς σχέσεις που έχει δημιουργήσει προϋποθέσεις για μια καινούργια γεωπολιτική τάση- την παγκόσμια Βαλκανιοποίηση. Τα Βαλκάνια στη διαδικασία αυτή αντιπροσωπεύουν (1) τη συνοριακή γραμμή των ΗΠΑ όχι μόνο προς τη Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική, αλλά και προς τη μετασοβιετική περιοχή (2) τη μόνη μη αφομοιωμένη περιοχή εκτός του μετασοβιετικού χώρου που είναι ιδανική για την επιρροή της Ρωσίας (3) το κέντρο διανομής υδρογονανθράκων στην Ευρώπη. Εκτός των προδιαγραφών αυτών η γεωγραφία διαμετακόμισης εμφανίζεται ως ένας καινούργιος και σημαντικός όρος. Η σημασία του όρου αυτού ξεπερνάει απλή γεωγραφία ή τη στρατιωτική γεωγραφία, διότι οι γεωπολιτικές επιλογές θα συνδέονται όλο και περισσότερο με την επιλογή αυτή που ουσιαστικά αποτελεί την τελευταία φάση μιας καινούργιας ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, προκαλώντας ταυτόχρονα την μεγαλύτερη κατανομή ισχύος από τον Ψυχρό πόλεμο.

Για άλλη μια φορά, τα Βαλκάνια γίνονται η πυριτιδαποθήκη που απειλεί να τινάξει στον αέρα την ειρήνη της Ευρώπης. Αποτελούν το επίκεντρο του ενδιαφέροντος πολλών παγκόσμιων δυνάμεων, κυρίως των ΗΠΑ και της Ρωσίας, αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τουρκίας.

Είναι δεδομένο πως η Τουρκία χρησιμοποιεί το Ισλάμ για να μεγεθύνει την επιρροή της στα Βαλκάνια. Δεν υπάρχει αλβανική ή βοσνιακή πόλη χωρίς ένα τουρκικό τζαμί ή υποκατάστημα μιας τουρκικής φιλανθρωπικής οργάνωσης. Η Τουρκία δίνει οικονομική βοήθεια σε πολλές βαλκανικές χώρες μέσω των ισλαμικών-φιλανθρωπικών οργανώσεων ακόμα και για την κατασκευή έργων υποδομής, όπως τα νοσοκομεία. Παράλληλα, έχει ενισχύσει τις διπλωματικές σχέσεις με τα Σκόπια, ακόμα και με το Βελιγράδι, σε μία νέο-οθωμανική λογική, δηλαδή τα Βαλκάνια είναι τουρκικός «ζωτικός χώρος».

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μετά τον γιουγκοσλαβικό εμφύλιο, έμεινε εκτός παιχνιδιού. Κι αν στην αρχή δεν ήθελε, γρήγορα άλλαξε γνώμη, καθώς είδε τη Ρωσία να «κατεβαίνει» στα Βαλκάνια (ξύπνησαν τα αντανάκλαστα των Ευρωπαίων από την εποχή του Ψυχρού Πολέμου) κι επειδή οι μουσουλμάνοι των Βαλκανίων (Βοσνία κυρίως) θα μπορούσαν να ριζοσπαστικοποιηθούν γρήγορα. Γνώρισαν πόλεμο, φτώχεια κι αν δεν υπήρχε γρήγορη αλλαγή σκηνικού, τότε ένα μουσουλμανικό κράτος δεν θα ήταν επιστημονική φαντασία. Τέλος, μην ξεχνάμε τους μεγάλους παίκτες. Η αμερικανο-ρωσική σύγκρουση επιρροής είναι μία πραγματικότητα και τη ζούμε καθημερινά. Μετά την παρακμή του ρόλου των ΗΠΑ διεθνώς, η Μόσχα έβαλε στο μάτι τα Βαλκάνια. Ένας διακαής πόθος, άλλωστε, για έξοδο στη Μεσόγειο κι έλεγχο της Βαλκανικής οδού. Φυσικά, η αυξημένη ρωσική επιρροή στα Βαλκάνια (βλ. σύσφιξη σχέσεων με τη Σερβία) δεν θα μπορούσε να μείνει αναπάντητη από την Ουάσινγκτον. Τι έκαναν οι ΗΠΑ; Πίεσαν να λυθεί το Σκοπιανό για να μπει το κρατίδιο στο ΝΑΤΟ. Η Ρωσία απαντά, με τη σειρά της, με αύξηση επιρροής σε Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Όπως βλέπουμε, ζούμε τα προεόρτια ενός νέου Βαλκανικού πολέμου, που ελπίζουμε να μη γίνει, από Ψυχρός Θερμός και φυσικά να μη γίνει Παγκόσμιος.

Συνεπώς, τα Βαλκάνια θα συνεχίσουν και το 2019 να είναι επίκεντρο γεωπολιτικών εξελίξεων, καθώς οι έως τώρα προσεγγίσεις γεω-στρατηγικού χαρακτήρα, έχουν αποτύχει παταγωδώς να εδραιώσουν συνθήκες ασφαλείας και σταθερότητας και αναβάθμιση της περιοχής. Ο γεωπολιτικός ανταγωνισμός ΝΑΤΟ- Ρωσίας, μεταβάλλεται επίσης, καθώς η ΕΕ χειραφετείται επιδιώκοντας αυτόνομα στόχους, τόσο στον οικονομικό τομέα, όσο και στην ασφαλεία, περιπλέκοντας την ήδη δυσεπίλυτη εξίσωση και εισάγοντας νέες δυνάμεις σε μια προκαθορισμένη από καιρό

σκακιέρα.

Σερβία μεταξύ Δύσης και Ανατολής

Πέρα των βασικών κινδύνων τους οποίους διανύουν τα Βαλκάνια τη στιγμή αυτή- οι αλτρωτισμοί των Σκοπιών και των Τιράνων, η επιχειρούμενη στρατηγική περικύκλωση από την Τουρκία (μέσω Βαλκανίων) το ακραίο Ισλάμ, το οργανωμένο έγκλημα, σε συνδυασμό με το δημογραφικό και το μεταναστευτικό ζήτημα, καθώς και η ολοένα μειούμενη και από την άλλη αυξημένη στρατιωτική ισχύ, που αποτελούν μείζονα θέματα, το Κόσσοβο και η Βοσνία και Ερζεγοβίνη εμφανίζονται ως ενδεχόμενη αποσταθεροποιητικοί παράγοντες στην περιοχή. Παρά την βούληση της Σερβίας να ενταχθεί στην ΕΕ οι Δυτικές πιέσεις για σημαντικές υποχωρήσεις στο θέμα Κοσόβου προκαλούν την ενίσχυση των παραδοσιακών σχέσεων Σερβίας και Ρωσίας. Η Σερβία επιδιώκει τη σταθερότητα και ανάπτυξη που υπόσχεται η ένταξη της στην ΕΕ, αλλά δεν εγκαταλείπει την παραδοσιακή της σχέση με τη Ρωσία, ενώ η ένταξη στο ΝΑΤΟ είναι αμφίβολη για ευνότητος λόγους. Το σημερινό δίλλημα της Σερβίας είναι το τίμημα της ένταξης στη ΕΕ, που είναι η αποδοχή της σημερινής πραγματικότητας στο Κόσσοβο. Η κατάσταση στο Κόσσοβο χαρακτηρίζεται από αστάθεια σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο με επίκεντρο την εθνική αντιπαλότητα και το συσσωρευμένο μίσος μεταξύ Σέρβων και Αλβανών, η οποία προκαλεί ευρύτερη αντιπαράθεση μεταξύ Σερβίας και Αλβανίας. Το σχέδιο δημιουργίας ημιавтоνόμων σερβικών θυλάκων συναντά προβλήματα εφαρμογής. Το λίαν ασταθές τοπίο στο Κόσσοβο συμπληρώνεται από την εκτεταμένη ανομία και διαφθορά, την ύπαρξη μαχητικών στοιχείων του ακραίου Ισλάμ και την μεγάλη μεταναστευτική διαρροή κυρίως στη Γερμανία.

Στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη υφίστανται λεπτές και εύθραυστες ισορροπίες μεταξύ Μουσουλμάνων, Σέρβων και Κροατών. Οι Σερβοβόσνιοι αντιτίθενται στην αναθεώρηση της Συμφωνίας του Ντεϊτον προς ένα συγκεντρωτικό κράτος με κεντρική κυβέρνηση και τις θέσεις της στηρίζουν τόσο η Σερβία όσο και η Ρωσία. Παρά την παρουσία και τις συνεχείς παρεμβάσεις Διεθνών Οργανισμών, όπως το ΝΑΤΟ, η ΕΕ και ΟΗΕ, μεταξύ των τριών κοινοτήτων επικρατεί συγκρουσιακό κλίμα. Επιπλέον στη χώρα αυτή εκκολάπτεται το ακραίο Ισλάμ από το 1992 έως σήμερα.

Η Ελλάδα στη μέση του ολέθρου

Επί των ημερών μας παριστάμεθα μάρτυρες μιας δραματικής επιδείνωσης της γεω-στρατηγικής θέσεως της Ελλάδος εξ αιτίας συνδυασμού ατέγκτων αντικειμενικών και υποκειμενικών λόγων, ο πρώτιστος των οποίων είναι η από μακρού σοβούσα αξιακή, πολιτική, δημογραφική / εθνοπολιτική και (δευτερευόντως) οικονομική κρίση. Η Ελλάδα βρίσκεται στη μέση της ολέθρου, στην πολιορκία δηλαδή όλα με αυτά που συμβαίνουν. Και πάλι όμως, ως κρίσιμη τίθεται η ερώτηση - το ποιος θα έχει τα κλειδιά στις ζεστές θάλασσες.

Πριν επιχειρήσουμε την ανάλυση των συγχρόνων προκλήσεων ας αναφερθούμε στο, βασικό παράγοντα που τους προσδιορίζει και που αναπόσπαστα συνδέει το παρελθόν με το μέλλον. Είναι η θεωρία του Sir Halford John Mackinder «Η κατάκτηση της Ελλάδος υπό μιας Μεγάλης Χερσαίας Δυνάμεως θα δώσει πιθανότατα εις αυτήν την Δύναμιν την δυνατότητα ελέγχου ολοκλήρου της Παγκοσμίου Νήσου». Βασίζεται στο θέμα της ασφάλειας. Εφαρμόζει γεωγραφική διαίρεση της υδρογείου. Η "περιοχή της καρδιάς" (Heartland) είναι η κεντρική και πιο σημαντική περιοχή της Ευρασίας, όποιος την κατέχει μπορεί να ελέγξει τον κόσμο. Καταλήγει προτείνοντας την πολιτική της ανάσχεσης (Containment), ώστε να εμποδιστεί η απρόσκο-

πτη πρόσβαση στη θάλασσα. Εφαρμόστηκε σε εξελεγχόμενη μορφή κατά τη ψυχροπολεμική περίοδο (όπου είχαμε περιορισμό της Σοβιετικής Ένωσης) και ισχύει σε αρκετό βαθμό μέχρι και σήμερα.

Παρά το γεγονός που την εφαρμογή την βρήκε στον Α' πόλεμο είναι μια θεωρεία που είναι ουσιαστική για να καταλάβει κανείς τις σημερινές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ελλάδα και που αφορούν στην Γεωστρατηγική Αξία του Ελληνικού Χώρου. Υπενθυμίζεται εν προκειμένω, λίαν ενδεικτικώς το ζωηρό ενδιαφέρον των Ναυτικών Δυνάμεων στη διάνοιξη «Τρίτου Μετώπου» στην Ελληνική Χερσόνησο (Μέτωπον Θεσσαλονίκης), μεσούντος του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου – ακόμη και με εκτεταμένη παραβίαση (τον Νοέμβριο του 1916) και, εν τέλει, τυπική κατάλυση (τον Μάιο - Ιούνιο του 1917) της Ελληνικής Εθνικής Κυριαρχίας, τη επικλήσει ρήτρας του Δευτέρου Πρωτοκόλλου του Λονδίνου (1832) περί του δικαιώματος επεμβάσεως των ούτω καλουμένων «Προστατιδών Δυνάμεων» στην Ελλάδα – καθώς και η σημασία, την οποία είχε το «Μέτωπον Θεσσαλονίκης» για τη διάρρηξη της αμύνης των Ηπειρωτικών / Κεντρικών Δυνάμεων.

Η γεω-στρατηγική αξία του Ελληνικού Χώρου είναι δε όχι απλώς πολύτιμη αλλ' αναντικατάστατη, ιδιαιτέρως, για την άμυνα των Στενών, τα οποία αποτελούν μία ενιαία και αδιαίρετη ζωτική περιοχή υπό τη στενή γεωγραφική έννοια και των οποίων η άμυνα έναντι εχθρικής Ηπειρωτικής Δυνάμεως στηρίζεται δυτικώς και νοτιοδυτικώς επί του Ελληνικού Χώρου (προγεφύρωμα Δράμας - Καβάλας, Αλεξανδρουπόλεως και συμπλέγματος Ελληνικών Νήσων Αιγαίου).

Περαιτέρω, συνεκτιμημένης της διαπιστώσεως του Φαίργκρηβ, ότι «η υλική πλευρά της Ιστορίας εν τελευταία αναλύσει δύναται να θεωρηθεί ως η ιστορία της αυξούσης ικανότητας του ανθρώπου να κυριαρχεί της ενεργείας», είναι πολλαπλώς σημαντικό το ότι και οι τρεις μείζονες ελληνικές θάλασσες είναι πλουσιώτατες σε κοιτάσματα υδρογονανθράκων και δύνανται, επομένως, να προσθέσουν ανεκτίμητη γεωστρατηγική αξία στην Ελλάδα, εάν, εφ' όσον και όταν υπάρξει Πολιτική Βούλησις προς εκμετάλλευσίν των. Σε συνδυασμό δε με τους ενεργειακούς αγωγούς τους εκκινούντες ή διερχομένους από τους Θαλασσίους ή/και Χερσαίους Χώρους της Κύπρου, του Ισραήλ και της Ρωσίας, οι ελληνικές θάλασσες δύνανται να καταστούν τεραστίως γεω-στρατηγικής και γεωοικονομικής σημασίας ενεργειακές αρτηρίες του 21ου αι., με συνέπεια την αλματώδη αναβάθμιση της γεω-στρατηγικής θέσεως της Ελλάδος. Επιπρόσθετα, η Κύπρος, εξ άλλου – αναπόσπαστον μέρος του Ελληνικού Γεωϊστορικού και Ζωτικού Χώρου και του Ελληνικού Θαλασσιού Χώρου, ακόμη και ως διακριτός (κρατικώς συντεταγμένος) γεω-στρατηγικός Δρών – προσφέρει στο Ελληνικό Κράτος τεράστιες γεω-στρατηγικές δυνατότητες, εάν και εφ' όσον το τελευταίο αποφασίσει να ανακτήσει πλήρη Κυριαρχία και να δράσει ως υπολογίσιμος γεω-στρατηγικός δρών στο γεωπολιτικό υποσύστημα της Ανατολικής Μεσογείου – πέραν των αυτονοήτων γεωοικονομικών ωφελημάτων, που απορρέουν από την εκμετάλλευση των πλουσίων ενεργειακών κοιτασμάτων του υποθαλασσιού χώρου.

Αναμφίβολα η Ελλάδα βρίσκεται στο κέντρο μιας περιοχής που εμφανίζει προκλήσεις, αλλά και εξελίξεις που δημιουργούν νέες ευκαιρίες. Η ενίσχυση της γεωοικονομικής διπλωματίας ως προς την ανάπτυξη και εκμετάλλευση ενεργειακών κοιτασμάτων σε θαλάσσια οικόπεδα της Ανατολικής Μεσογείου αποκτά ιδιαίτερη σημασία. Δύναται να μετουσιωθεί με την προώθηση περιφερειακών συνεργασιών, στις οποίες πρόδωλε η Ελλάδα, το Ισραήλ, η Κύπρος και η Αίγυπτος κατέχουν σημαντική θέση. Ο διαμετακομι-

στικός ρόλος της Ελλάδας δύναται να αναδειχθεί, στηρίζοντας στοχευμένα προγράμματα περιφερειακού και ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, όπως η κατασκευή υποθαλασσιού αγωγού EAST MED που θα διέρχεται από την Ελλάδα και θα μεταφέρει το φυσικό αέριο των παράκτιων χωρών της Ανατολικής Μεσογείου. Εξίσου σημαντική προς την κατεύθυνση της ανάδειξης του ελληνικού διαμετακομιστικού ρόλου είναι η μεταφορά υδροποιημένου φυσικού αερίου στον τερματικό σταθμό της νήσου Ρεβυθούσας με σκοπό την επανεξαγωγή προς τα Βαλκάνια και την Ευρώπη.

Προοπτικές

Τα Βαλκάνια έχουν χαρακτηριστεί πρόσφατα ως ένα μη τελειωμένο έργο, εφόσον οι διαδικασίες ρύθμισης των γεωπολιτικών ζητημάτων της περιοχής βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη και τα προβλήματα που αναζητούν ακόμη λύσεις είναι πολλά σύνθετα και ως εκ τούτου δύσκολα.

Ως προς τον ρόλο τους τα Βαλκάνια βρίσκονται σε διαδικασία να αποφασίσουν σε στρατηγικό επίπεδο εάν θα ενταχθούν στους Δυτικούς θεσμούς ή αν θα αποτελέσουν την ουδέτερη ζώνη (Bufferzone) μεταξύ Δύσεως και Ρωσίας. Μεταξύ των εναλλακτικών αυτών προοπτικών φαίνεται να επικρατεί η πρώτη, δίχως όμως να εγκαταλείπεται προς το παρόν η ρωσική εξισορροπητική παρουσία, τουλάχιστον για όσο διάστημα η Δύση ευνοεί περισσότερο τους Μουσουλμάνους και αλβανόφωνους των Βαλκανίων, σε ευθυγράμμιση με τα τουρκικά σχέδια διεισδύσεως στην περιοχή αυτή.

Κύριος λόγος που τα Βαλκάνια παραμένουν σε κατάσταση αυτή είναι καταρχάς η αδυναμία των Μεγάλων Δυνάμεων να κατανοήσουν τι σημαίνει ιστορική μνήμη στα Βαλκάνια, αγνοώντας τις βαθιές πτυχές της ιστορίας της περιοχής και τις συναφείς επιπτώσεις τόσο σε πολιτικές ιδεολογίες, όσο και σε αντιμετώπιση της καθημερινότητας. Συνεπώς, οι βαλκανικές προοπτικές γίνονται σήμερα πιο αισιόδοξες μόνο όταν συνδέονται με λύσεις που μπορούν να εκπληγάσουν από τις ίδιες τις βαλκανικές χώρες. Απόπειρες για μια κοινή βαλκανική προοπτική έχουν γίνει και στο παρελθόν και μάλιστα σε πολύ δύσκολες εποχές. Σήμερα τα δεδομένα στα Βαλκάνια είναι σαφώς διαφορετικά σε σχέση με τα δεδομένα του παρελθόντος και κάθε βαλκανική χώρα έχει συμφέρον να υφίστανται διευρυμένα βαλκανικά συμφέροντα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα τις επιτρέπουν να υπολογίζουν σε μια πιο αλληλέγγυα Δυτική Ευρώπη, αλλά και σε μια ουσιαστικότερη βαλκανική αλληλεγγύη. Άρα οι βαλκανικές χώρες οφείλουν να εντοπίσουν τον κοινό παρανομαστή, δηλαδή τα κοινά τους συμφέροντα, αφήνοντας στην άκρη για μελλοντική ρύθμιση ακόμη και μεγάλες εκκρεμότητες της περιοχής. Όσο οι κοινοί βαλκανικοί θεσμοί παραμένουν όραμα θα πρέπει να επιδιωχθεί σύναψη διμερών και τριμερών συμμαχιών. Εδώ τίθεται η ερώτηση εάν η Σερβία και η Ελλάδα θα μπορούσαν να αποτελέσουν τους σταθεροποιητικούς παράγοντες στα Βαλκάνια, τους πυλώνες συνεργασίας σε μια βαλκανική προοπτική δηλαδή, με σκοπό να αποτελέσουν τον προπομπό μιας ευρύτερης βαλκανικής συμμαχίας στο μέλλον, όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν, δεδομένου ότι η επιβίωση της ΕΕ είναι τουλάχιστον θολή.

Το όραμα της ειρηνικής συνυπάρξεως και της περιφερειακής στρατηγικής βαλκανικής συνεργασίας θα πρέπει να εμπνέει τα πολιτικά βήματα αλλά δεν πρέπει να αποπροσανατολίζει και να οδηγεί σε ουτοπικές επιδιώξεις στρεφόμενες κατά των εκάστοτε Εθνικών Συμφερόντων. Διότι το βαλκανικό γεωπολιτικό τοπίο απαιτεί λεπτούς, ειλικρινείς και αποφασιστικούς πολιτικούς χειρισμούς, είναι σύνθετο και ενώ παρέχει εθνικές ευκαιρίες, ταυτόχρονα κρύβει παγίδες.

Ο Ρόλος της Γυναίκας στην Αρχαία Σπάρτη

Της κ. Μαρίας Χριστίνας Παπαγιαννοπούλου

Ιστορικού-Διεθνολόγου

Συνέχεια από το προηγούμενο Τεύχος 95

2ο ΜΕΡΟΣ

α) Η γυναίκα ως πολιτική, οικονομική και κοινωνική δύναμη.

Ο Πλούταρχος στο έργο του «Λυκούργου και Νουμά Σύγκρισις» υποστηρίζει πως οι γυναίκες στη Σπάρτη εξέφραζαν τη δική τους γνώμη για τα δημόσια πράγματα και μάλιστα με μεγάλη παρρησία, θάρρος και ελευθερία, κάτι για το οποίο ο Αριστοτέλης στο έργο του «Πολιτικά» είναι επικριτικός. Ωστόσο, είναι αλήθεια πως στη Σπάρτη οι γυναίκες δεν ήταν τόσο ενεργοί πολίτες όσο ήταν οι άνδρες, δηλαδή δεν συμμετείχαν στην υπεράσπιση της πόλης τους, δεν ψήφισαν και δεν έπρατταν κάτι που θα τους έδινε κυριαρχία στα δημόσια πράγματα, με την πολιτική να αποτελεί για εκείνες ένα κλειστό, ανδροκρατούμενο χώρο. Αναφορικά με τα θέματα κληρονομιάς, ιδιοκτησίας και γης στην αρχαία Σπάρτη, σε διάφορα κείμενα δηλώνεται ότι σε μια πρώιμη εποχή, ίσως τον 5ο π.Χ. αιώνα, η γη της Σπάρτης ήταν μοιρασμένη εξίσου ανάμεσα στους πολίτες (ίσοι κλήροι). Συνήθως, οι κλήροι περνούσαν από πατέρα σε παιδί. Όμως ο αριθμός των Σπαρτιατών πολιτών άρχισε να μειώνεται κατά το τέλος του 5ου π.Χ. αιώνα και αυτό, σύμφωνα με πολλούς αναλυτές, οδήγησε κυρίως τον 4ο π.Χ. αιώνα, στην εμφάνιση της πρακτικής των μη ίσων κλήρων γης, δηλαδή πλέον επιτρεπόταν να δίνει κανείς και το σπίτι του και τον κλήρο του σε οποιονδήποτε επιθυμούσε. Μετά από αυτό οι Σπαρτιάτες άρχισαν να αποκτούν περιουσία χωρίς φειδώ, αποδιώχνοντας τους συγγενείς από τη κληρονομιά: έτσι, γρήγορα ο πλούτος συγκεντρώθηκε σε λίγους.¹¹

Μια Σπαρτιάτισσα αν δεν είχε φυσικό ή υιοθετημένο αδελφό, κληρονομούσε όλη την ακίνητη περιουσία, ενώ ακόμα κι αν είχε αδελφούς, ήταν ικανή να κληρονομήσει μέρος της οικογενειακής ακίνητης περιουσίας. Η πατρούχος κατά τον 5ο π.Χ. αιώνα, είναι μια γυναίκα της οποίας πεθαίνει ο πατέρας και η περιουσία του αφήνεται σε εκείνη, διότι δεν υπάρχει αρσενικός κληρονόμος. Η ίδια μπορούσε να μεταβιβάσει τη περιουσία που κληρονόμησε από τον πατέρα της στο γιο της, ενώ μπορούσε να παντρευτεί μόνο κάποιον που δεν ήταν κάτοχος κλήρου γης, όπως όριζαν οι βασιλείς, οι οποίοι ήταν επιφορτισμένοι με τα ζητήματα του γάμου της. Επίσης, δεν υπάρχει άμεση μαρτυρία ότι η πατρούχος ήταν υποχρεωμένη να παντρευτεί με συγγενείς, σε αντίθεση με την Αθήνα, αν και πολλές φορές για ηθικούς λόγους το έπραττε, προκειμένου να μη χαθεί η περιουσία. Από τον 4ο π.Χ. αιώνα και εξής και σε αντίθεση με την πατρούχο του 5ου π.Χ. αιώνα, ένα πατέρας μπορούσε να αναζητήσει τον καλύτερο σύζυγο για την κόρη του, χωρίς να περιορίζει την εκλογή του στους Σπαρτιάτες που δεν είχαν κλήρο. Για τον Αριστοτέλη, τα ιδιοκτησιακά ζητήματα δεν είχαν τακτοποιηθεί σωστά στη Σπάρτη και αυτό θεωρούσε πως ήταν ένα από τα αίτια της καταστροφής της.¹²

Κύριο καθήκον των Σπαρτιατισσών ήταν η διοίκηση του οίκου. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Ξενοφώντα, οι Σπαρτιάτισσες περνούσαν την ημέρα τους περισσότερο έξω από το σπίτι και συζητούσαν ελεύθερα με τους άνδρες, γι' αυτό και η γυναίκα στη Σπάρτη θεωρείτο χειραφετημένη και ανεξάρτητη σε βαθμό αδιανόητο για την υπόλοιπη Ελλάδα. Υπήρχε η παράδοση στη Σπάρτη να μην φορούν οι Σπαρτιάτισσες αρώματα και κοσμήματα -λόγω της λιτότητας της σπαρτιατικής ζωής- σε αντίθεση με τις υπόλοιπες Ελληνίδες και να αποθαρρύνονται από την πολιτεία να ασχολούνται αποκλειστικά με το γνέσιμο και την παραγωγή υφάσματος.¹³ Επίσης, οι Σπαρτιάτισσες διατηρούσαν

μια υψηλή κοινωνική θέση και δεν ήταν υποχρεωμένες να εργάζονται, αφού όλες οι εργασίες στην πόλη γίνονταν από τους έιλωτες και στο σπίτι από τις δούλες. Ο γυναικείος πληθυσμός της Σπάρτης αποκλειόταν από το στρατιωτικό λειτουργήμα, εφόσον, όπως προαναφέρθηκε, καθήκον τους ήταν η γέννηση και η ανατροφή υγιών τέκνων, με το γάμο να είναι υποχρεωτικός θεσμός για όλο τον ελεύθερο και υγιή πληθυσμό. Για τη Σπαρτιάτισσα ο γάμος ήταν ότι και ο πόλεμος για έναν Σπαρτιάτη: αντιπροσώπευε δηλαδή, τον στόχο της ενηλικίωσης και την ευκαιρία να πραγματώσουν τον ρόλο για τον οποίο τους προόριζε η κοινότητα. Ωστόσο, από τον 4ο π.Χ. αιώνα και στο εξής, πολλές Σπαρτιάτισσες ήταν εξαιρετικά πλούσιες και φημισμένες καταναλώτριες υλικών αγαθών, γι' αυτό ο Αριστοτέλης στα «Πολιτικά» του είναι ιδιαίτερα επικριτικός πάνω σ' αυτό το θέμα και θεωρεί τον αυξανόμενο πλούτο των γυναικών μερικώς υπεύθυνο για την παρακμή της Σπάρτης εκείνη την εποχή.¹⁴

β) Η γυναίκα ως σύζυγος

Είναι φανερό πως η κυρίαρχη θέση των Σπαρτιατισσών στα οικογενειακά θέματα ήταν πλήρως θεσμοθετημένη. Οι Σπαρτιάτισσες κυριαρχούσαν στον οίκο τους ως σύζυγοι, λόγω της απουσίας των ανδρών τους στις εκστρατείες και στους πολέμους, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Πλούταρχος στον «Λυκούργο». Η γνησιότητα της καταγωγής των Σπαρτιατών επιτυγχάνετο μέσω του γάμου. Η σπαρτιατική οικογένεια διέθετε λειτουργικό χαρακτήρα και θεωρείτο σημαντικό εργαλείο στη λειτουργία του σπαρτιατικού πολιτεύματος. Στη Σπάρτη, η γυναίκα παντρευόταν μετά την ενηλικίωση της και το ζευγάρι είχε ιδωθεί στις γιορτές και κατά τη διάρκεια άλλων δραστηριοτήτων κατά τη παιδική του ηλικία.¹⁵

Υπάρχουν ελάχιστες μαρτυρίες για τους απαγορευμένους βαθμούς συγγένειας για τη σύναψη γάμου στη Σπάρτη. Είναι αλήθεια πως κυρίως στην ανώτερη τάξη, γίνονταν γάμοι ανάμεσα σε ανιψιές και θείους, σε ξαδέρφια και σε άλλους συγγενείς, ενώ γάμοι ανάμεσα σε πλούσιους οδηγούσαν στη συγκέντρωση της περιουσίας και του πλούτου στα χέρια λίγων οικογενειών.¹⁶

Οι Σπαρτιάτισσες έφταναν σε ηλικία γάμου στα είκοσι χρόνια και όχι στα δεκαπέντε που ήταν το συνηθισμένο στην αρχαία Ελλάδα. Νυμφεύονταν όταν οι ίδιες επιθυμούσαν να παντρευτούν, έτσι ώστε οι δύο σύζυγοι να μοιράζονται μια σχέση έρωτα και φιλίας, παρά να διακατέχονται από μίσος και φόβο. Εκτός όμως από αυτό, ο γάμος σε ώριμη ηλικία και στην περίοδο της σωματικής ακμής προσέφερε το επιπλέον όφελος της αντοχής των γυναικών στις εγκυμοσύνες και στους πόνους, μιας και ο μοναδικός σκοπός του γάμου στη Σπάρτη ήταν η γέννηση καλών τέκνων, όπως αναφέρουν ο Πλούταρχος στο έργο του «Λυκούργου και Νουμά Σύγκρισις» και ο Ξενοφώντας στη «Λακεδαιμονίων Πολιτεία» του. Είναι αλήθεια πως στη Σπάρτη δεν ακολουθείται συγκεκριμένο μοτίβο σύναψης γάμων, ωστόσο υπάρχουν δύο είδη γάμου, τα οποία είναι πιο συνηθισμένα από άλλα και φυσικά, οδηγούν σε ένα νόμιμο γάμο: ο αρραβώνας και η αρπαγή. Με τη μέθοδο του αρραβώνα, ο γάμος διευθετείται μεταξύ του πατέρα της γυναίκας και του υποψηφίου συζύγου. Ο πατέρας και ο γαμπρός συμφωνούσαν ότι ο γαμπρός θα έπαιρνε τη νύφη από το σπίτι του πατέρα της κάποια νύχτα. Όμως, στη Σπάρτη, αντίθετα από την Αθήνα, ο επίσημος αρραβώνας από τον πατέρα της νύφης δεν ήταν αναγκαίος για ένα νόμιμο γάμο, καθώς ακόμα και ένας γάμος χωρίς τη συγκατάθεση του πατέρα

θεωρείτο και αυτός έγκυρος.¹⁷

Σύμφωνα με τον Πλούταρχο («Λυκούργος»), στην αρχαία Σπάρτη υπήρχε επίσης και η πρακτική της αρπαγής στο θέμα του γάμου, κατά την οποία οι Σπαρτιάτες «άρπαζαν» τις γυναίκες που επρόκειτο να νυμφευθούν, δηλαδή τις μετέφεραν από το παλιό στο καινούργιο τους σπίτι. Την αρπασθείσα γυναίκα την παραλάμβανε η λεγόμενη προξενήτρα-νυμφεύτρια, η οποία, αφού τη κούρευε τελείως μέχρι το δέρμα της, την έντυνε με ανδρικά ρούχα και υποδήματα και έπειτα την ξάπλωνε μόνη σε ένα στρώμα από άχυρα σε σκοτεινό δωμάτιο, μέχρι να έρθει ο σύζυγός της και να συνευρεθεί ερωτικά μαζί της. Η καλούμενη νυμφεύτρια ήταν πιθανότατα, μια γυναίκα από την οικογένεια του γαμπρού, με την οποία συγκατοικούσε η νύφη από τη στιγμή της αρπαγής της. Η λέξη αρπαγή είχε περισσότερο συμβολική σημασία, καθώς υπαινισσόταν το ασυνήθιστο σύνολο τελετών που συνόδευαν το γάμο και τη βιαιότητα της μεταβολής την οποία υφίστατο η γυναίκα, και όχι την έλλειψη συναίνεσης του πατέρα της νύφης.¹⁸

Στη συνέχεια, ο Πλούταρχος αναφέρει ότι οι άνδρες, οι οποίοι δεν είχαν φτάσει ακόμη στην ηλικία των τριάντα ετών συνέχιζαν ακόμη και μετά το γάμο τους να ζουν σε στρατιωτικό κατὰυλισμό και όχι μαζί με τη σύζυγό τους, την οποία συναντούσαν κρυφά. Την ημέρα συναναστρέφονταν με τους συνομιλήκους τους, ενώ το βράδυ έβλεπαν κρυφά τη γυναίκα τους, από ντροπή και φόβο μήπως γίνουν αντιληπτοί. Μόνο όταν γίνονταν τριάντα χρονών, δηλαδή όταν γίνονταν πολίτες, μπορούσαν να ζουν ελεύθερα στο σπίτι με τη σύζυγό τους.¹⁹

Ένας κανόνας αναμφισβήτητος στη Σπάρτη ήταν η μονογαμία. Όποιος ήθελε να παντρευτεί άλλη γυναίκα, έπρεπε να χωρίσει τη προηγούμενη. Το έκανε απλώς με την αποκοπή της πίσω στο σπίτι του πατέρα της. Δεν υπήρχε νομική ένσταση στο να έχει ένας άνδρας ερωτική σχέση με δύο γυναίκες, ωστόσο εκείνο που ήταν παράνομο ήταν να έχει στο σπίτι του παραπάνω από μία γυναίκα.²⁰

Κατά τον Ξενοφώντα στο έργο του «Λακεδαιμονίων Πολιτεία» και κατά τον Πλούταρχο στο έργο του «Λυκούργος», ο Λυκούργος επέτρεπε σε έναν άνδρα πολύ μεγάλο σε ηλικία, ο οποίος όμως είχε παντρευτεί νέα γυναίκα, εάν συμπαθούσε κάποιον ωραίο ή ευγενή νέο και τον ενέκρινε, να τον φέρει σε ερωτική επαφή με τη γυναίκα του. Όταν εκείνη γεννούσε παιδιά από τη συνεύρεση αυτή, ο σύζυγος μπορούσε να τα υιοθετήσει. Επίσης, ο Λυκούργος έδινε το δικαίωμα σε κάποιον σωστό και καλό άνδρα, ο οποίος θαύμαζε μια γυναίκα που είχε ωραία παιδιά και ήταν σώφρων, αλλά ήταν και νυμφευμένη με άλλον άνδρα, να ζητήσει από το σύζυγό της να συνευρεθεί μαζί της για να αποκτήσει ευγενή παιδιά. Η παραπάνω πρακτική της ανταλλαγής συζύγων στη Σπάρτη εξυπηρετούσε στην ουσία, προσωπικές, πολιτικές και οικονομικές επιδιώξεις και στόχευε στην αύξηση του πληθυσμού και στη γέννηση νέων στρατιωτών από τους άριστους πολίτες. Φαίνεται επίσης από τα παραπάνω πως η γυναίκα λειτουργούσε πολλές φορές σαν αντικείμενο για αναπαραγωγή και τεκνοποιία, ενώ είναι αδιαμφισβήτητη η κοινοκτημοσύνη των γυναικών, αλλά και μια συγκάλυψη και αποδοχή της μοιχείας.²¹

Τέλος, οι ανύπαντρες και οι άτεκνες γυναίκες στη Σπάρτη ανήκαν στις εξής κατηγορίες: α) στις αδελφές δειλών ανδρών, τις οποίες κανείς δεν ήθελε να παντρευτεί, β) στις συζύγους, των οποίων οι άνδρες προτιμούσαν να αποκτήσουν παιδιά με γυναίκες άλλων ανδρών, γ) σε εκείνες, στις οποίες η πολιτεία απαγόρευε να παντρεύονται, δ) σε εκείνες, των οποίων ο μικρός πλούτος δεν τις καθιστούσε επιθυμητές συντρόφους, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής αστάθειας για τους άνδρες και ε) σε εκείνες, οι οποίες αρνούσαν να γεννήσουν παιδιά.²²

γ.) Η γυναίκα ως μητέρα

Η μητρότητα μπορούσε να είναι μια εμπειρία πληρότητας και ολοκλήρωσης για τις γυναίκες. Είναι αλήθεια ότι οι Σπαρτιάτισσες ως μητέρες θεωρούνταν εξαιρετικές. Μια μητέρα στη Σπάρτη, έπρεπε να είναι υγιής, κατάλληλα εκπαιδευμένη και μορφωμένη και προσηλωμένη στις αξίες της πόλης της. Μέσα από τα «Λακωνικά Αποφθέγματα» που σώζονται στα «Ηθικά» του Πλουτάρχου, γίνεται κατανοητό ότι οι Σπαρτιάτισσες γυναίκες αγαπούσαν την πατρίδα πάνω από τα παιδιά τους και πρέσβευαν πως οι γιοι που θα γεννούσαν ήταν πρώτα πολεμιστές και μετά παιδιά τους.²³ Καθήκον τους, το οποίο ενστερνίζονταν και οι ίδιες αλλά και όλη η σπαρτιατική πολιτεία, ήταν να γεννούν καλά, αγαθά, γενναία και ανδρεία τέκνα, τα οποία θα σκληραγωγούνταν και θα εκπαιδευόνταν ανάλογα με τα ήθη, τα έθιμα και τις προσδοκίες της πολιτείας και της κοινωνίας, ώστε μια μέρα να θυσιάσουν τη ζωή τους για την πατρίδα.

Προκειμένου να εμψυχήσει στο γιο της τον πατριωτισμό, μια μητέρα έπρεπε να είχε διαμορφώσει η ίδια πρώτα μια σωστή συμπεριφορά. Ακόμα και μια βασίλισσα στη Σπάρτη φρόντιζε η ίδια τα παιδιά της και τα μεγάλωνε ή τουλάχιστον ήταν σε θέση να επιβλέπει τους υπηρέτες που ήταν επιφορτισμένοι με το έργο αυτό. Οι Σπαρτιάτισσες γυναίκες ήταν πασίγνωστες για το ότι ενθουσιωδώς θυσίαζαν τους γιους τους για το καλό της πατρίδας τους. Αντί να θρηγούν για το θάνατό τους, ήταν υπερήφανες για την ανδρεία των παιδιών τους που τους είχε οδηγήσει σ' αυτή τη μοίρα του άξιου θανάτου. Αφού το υπέρτατο αγαθό ήταν η πατρίδα, οτιδήποτε σχετικό με τη δειλία και τη λιποταξία στη μάχη ήταν απαράδεκτα και ασυγχώρητα και γέμιζαν με ντροπή και ατιμία όχι μόνο το δειλό στρατιώτη, αλλά και όλα τα θηλυκά μέλη της οικογένειάς του.²⁴

Τα «Λακωνικά Αποφθέγματα» που αποδίδονται σε διάσημες γυναίκες της Σπάρτης, που έζησαν την κλασική και την ελληνιστική περίοδο, αλλά και σε ανώνυμες και άγνωστες Σπαρτιάτισσες, αντανakλούν τη γυναικεία σπαρτιατική φύση, υποδηλώνουν ότι οι γυναίκες στη Σπάρτη είχαν τέλεια κατ'ηχηθεί και αποτελούσαν ένα αποτελεσματικό κομμάτι της κρατικής μηχανής, αποκαλύπτουν τον υψηλό βαθμό έντασης του συναισθηματικού δεσμού μεταξύ manάδων και γιων και προωθούν το ιδανικό της σπαρτιατικής μητρότητας. Ωστόσο, πολλά από αυτά τα αποφθέγματα δεν μπορούν να χρονολογηθούν με ακρίβεια, η αυθεντικότητά τους είναι συζητήσιμη και θεωρούνται προϊόν υπερβολής του Πλουτάρχου, ο οποίος ήθελε να αποδείξει ότι η Σπάρτη ήταν πολύ διαφορετική από τις άλλες ελληνικές πόλεις, όπου οι μητέρες είχαν ελάχιστη σχέση με την ανατροφή των γιων τους. Το πιο γνωστό ίσως απόφθεγμα είναι το εξής: «Μια Σπαρτιάτισσα που έδινε στο παιδί της την ασπίδα, του είπε: παιδί μου ή αυτήν και νικητής ή πάνω σε αυτήν και νεκρός («ή τὰν ἢ ἐπὶ τᾷς»)).²⁵

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η θέση της γυναίκας στη Σπάρτη, όπως προκύπτει από τις αρχαίες πηγές και από όσα ειπώθηκαν παραπάνω, ήταν πολύπλευρη. Οι Σπαρτιάτισσες ήταν ανεξάρτητες, ισχυρές και ταυτόχρονα καταλάμβαναν έναν ζωτικό χώρο στην σπαρτιατική κοινωνία.

Ήταν όμως η Σπάρτη τελικά, μια γυναικοκρατούμενη πόλη, όπου οι γυναίκες εξουσίαζαν τους άνδρες; Όχι, σε καμία περίπτωση. Η πεμπτουσία των δημοσίων αξιών ήταν ανδροκρατούμενη. Οι γυναίκες ενθαρρύνονταν να μοιάσουν, όσο το δυνατόν περισσότερο, στους άνδρες και όχι το αντίστροφο.²⁶ Από την άλλη μεριά όμως δεν μπορεί να υποβαθμισθεί το ξεχωριστό καθεστώς που είχε παραχωρηθεί στις Σπαρτιάτισσες. Όπως έχει προαναφερθεί, τα κορίτσια της Σπάρτης είχαν πρόσβαση σε ένα

είδος δημόσιας εκπαίδευσης που περιελάμβανε σκληρή άθληση, για την απόκτηση δυνατών και υγιών απογόνων, αλλά και πνευματική καλλιέργεια, γεγονότα που καθιστούσαν τις Σπαρτιάτισσες μοναδικές και περισσότερο ανεπτυγμένες σε σύγκριση με τις γυναίκες στην υπόλοιπη Ελλάδα. Η θρησκεία αποτελούσε άλλο ένα πεδίο έντονης δραστηριότητας των Σπαρτιατισσών. Επιπροσθέτως, η Σπαρτιάτισσα ήταν η μοναδική Ελληνίδα ιδιοκτήτρια γης που διέθετε και διαχειριζόταν την περιουσία της όπως επιθυμούσε, έλεγε δημόσια τη γνώμη της, χωρίς όμως να λαμβάνει μέρος στις πολιτικές αποφάσεις που καθόριζαν την τύχη της πόλης της. Επίσης, κύριο καθήκον της ήταν η διοίκηση του οίκου, ενώ δεν ήταν υποχρεωμένη να εργάζεται, αφού κατείχε μια υψηλή κοινωνική θέση.

Σε αντάλλαγμα βέβαια όλων των παραπάνω παραχωρήσεων, οι Σπαρτιάτισσες με αίσθηση καθήκοντος προσέφεραν στους άνδρες τους την αδιαμφισβήτητη αφοσίωσή τους, υπό την προϋπόθεση βεβαίως, ότι αυτοί πραγμάτωναν τα ρωμαλέα, υψηλά, άξια και φιλοπόλεμα ιδεώδη που οι ίδιοι είχαν καθορίσει.²⁷

Αναφορικά με το ρόλο της Σπαρτιάτισσας ως μητέρας, πρέπει να ειπωθεί πως η Σπαρτιάτισσα μητέρα ήταν σκληρά εκπαιδευμένη για να γεννήσει πρώτα πολεμιστές και μετά παιδιά. Επιπροσθέτως, ήταν προσηλωμένη στις αξίες της Σπάρτης και αγαπούσε πάνω απ' όλα την πατρίδα της και μετά τους γιους της, τους οποίους εκπαιδευε, ώστε να θυσιάζονται για την πατρίδα τους που ήταν το υπέρτατο αγαθό. Αναφορικά με το ρόλο της ως συζύγου, οι γυναίκες παντρεύονταν σχετικά αργά, συγκριτικά με τα ελληνικά δεδομένα, δηλαδή στην περίοδο της σωματικής τους ακμής. Οι γάμοι γίνονταν είτε με αρραβώνα, ο οποίος αποτελούσε τον συνηθέστερο τρόπο, είτε με αρπαγή. Ακόμα, επικρατούσε η πρακτική της ανταλλαγής της συζύγου που συνίστατο στην ερωτική συνένδωση της Σπαρτιάτισσας με έναν άλλον άνδρα, με σκοπό την γέννηση περισσότερων υγιών παιδιών, πάντοτε όμως με την συγκατάθεση του συζύγου της.

Συμπερασματικά, δεν χρειάζεται να υπάρξει τελική απάντηση για το αν το σπαρτιατικό σύστημα ήταν «καλό» ή «κακό» για τις γυναίκες, οι οποίες φαίνεται ότι δεν καταπιέζονταν από την έμφαση που δινόταν στην αναπαραγωγική λειτουργία. Αντιθέτως, εκτιμούσαν το γεγονός πως οι ιδιαιτερότητες της σπαρτιατικής κοινωνίας είχαν εξασφαλίσει ότι ο αναπαραγωγικός ρόλος ήταν εκείνος που απέφερε ανώτερη κοινωνική θέση και μεγάλο βαθμό αναγνωρισμένης οικογενειακής δύναμης. Λόγω της επιρροής τους και της εξέχουσας θέσης τους στη σπαρτιατική κοινωνία, το να μελετά κανείς τις γυναίκες της Σπάρτης, δεν σημαίνει ότι έρχεται σε επαφή με την ιστορία των γυναικών μόνο, αλλά, πιο πολύ, ότι αποκτά μια πιο ολοκληρωμένη γνώση της σπαρτιατικής ιστορίας.²⁸

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1 Claude Mossé, *La Femme dans la Grece antique* (Paris: Albin Michel S.A., 1983), (ελληνική μετάφραση Α. Δ. Στεφανής, *Η Γυναίκα στην Αρχαία Ελλάδα*, Αθήνα: Δ.Ν. Παπαδήμα, 2008), 155-156.

2 Sue Blundell, *Women in Ancient Greece* (London: British Museum Press, 1995), (ελληνική μετάφραση Λίτσα Ι. Χατζηφώτη, *Γυναίκα στην Αρχαία Ελλάδα*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2004), 102 και 155.

3 Blundell, *Women in Ancient Greece*, 231-232.

4 Douglas M. MacDowell, *Spartan Law* (Edinburgh: Scottish Academic Press, 1986), (ελληνική μετάφραση Νικ. Κονομή, *Σπαρτιατικό Δίκαιο*, Αθήνα: Παπαδήμα, 2005), 17-19 και 37 και Sarah B. Pomeroy, *Spartan Women* (New York: Oxford University Press, 2002), 148-149 και 153-155.

5 Ξενοφώντας, *Λακεδαιμονίων Πολιτεία* (μετάφραση ΑΔ. Ν. Διαμαντόπουλου, Αθήνα: Πάπυρος, 1938), 25-33 και 43-45, Pomeroy, *Spartan Women*, 4, 7 και 18 και Paul Cartledge, *The Cambridge Illustrated History of Ancient Greece* (London: Cambridge University Press, 1998), (ελληνική μετάφραση Βίκυ Κυριαζή, *Η Εικονογραφημένη Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας του Κέμπριτζ*, Αθήνα: Ζαχαρόπουλος Σ. Ι., 2004), 129.

6 Pomeroy, *Spartan Women*, 25 και Elaine Fantham, Helen Peet Foley, Natalie Boymel Kampen, Sarah B. Pomeroy, H. Alan Shapiro, *Women in the Classical World. Image and Text* (New York: Oxford University Press, 1994), (ελληνική μετάφραση Κωνσταντίνος Μπούρας, *Οι Γυναίκες στον Αρχαίο Κόσμο*, Αθήνα: Πατάκη, 2004), 85-86.

7 Πλούταρχος, *Λυκούργος* στους Βίους Παράλληλους (μετάφραση Σπυριδώνος Χ. Μαγγίνα, Αθήνα: Ελληνικός Εκδοτικός Οργανισμός, 1938), 19, 27-33, 36 και 43-46, Blundell, *Women in Ancient Greece*, 233 και Pomeroy, *Spartan Women*, 18-19 και 21.

8 Pomeroy, *Spartan Women*, 132-133 και 136 και Fantham, Foley, Kampen, Pomeroy, Shapiro, *Women in the Classical World. Image and Text*, 83.

9 Πλούταρχος, *Λυκούργος*, 19, 27-33, 36 και 43-46, Blundell, *Women in Ancient Greece*, 163 και 235, Eva Cantarella, *L' ambiguo Malanno. Condizione e immagine della donna nell' antichita greca e romana* (Milano: Feltrinelli, 1985), (ελληνική μετάφραση Παναγιώτης Δημάκης, *Οι Γυναίκες της Αρχαίας Ελλάδας*, Αθήνα: Παπαδήμα, 1998), 164-170 και Mossé, *La Femme dans la Grece antique*, 176.

10 Pomeroy, *Spartan Women*, 105-107, 111, 113-115 και 118-119.

11 Αριστοτέλης, *Πολιτικά* (μετάφραση Σπυριδώνος Χ. Μαγγίνα, Αθήνα: Ελληνικός Εκδοτικός Οργανισμός, 1938), «Βιβλίο Πρώτο, Κεφάλαιο Πρώτο»: 38-39, 43, 45-48 και 52, «Κεφάλαιο Πέμπτο»: 69 και 71-74, «Βιβλίο Δεύτερο, Κεφάλαιο Πρώτο»: 76 και 80-82, «Κεφάλαιο Δεύτερο»: 85 και 88-89, «Κεφάλαιο Έκτο»: 9-14, «Βιβλίο Τρίτο, Κεφάλαιο Πρώτο»: 31 και 33-34, «Κεφάλαιο Δεύτερο»: 41, «Κεφάλαιο Τέταρτο»: 46, «Κεφάλαιο Πέμπτο»: 49-50 και «Βιβλίο Έβδομο, Κεφάλαιο Δέκατο Τέταρτο»: 108-111, Πλούταρχος, *Λυκούργου και Νουμά Σύγκρισις* στους Βίους Παράλληλους (μετάφραση Σπυριδώνος Χ. Μαγγίνα, Αθήνα: Ελληνικός Εκδοτικός Οργανισμός, 1938), 85, 87, 89 και 91 και MacDowell, *Spartan Law*, 133, 137-140 και 142-144.

12 Αριστοτέλης, *Πολιτικά*, «Βιβλίο Πρώτο, Κεφάλαιο Πρώτο»: 38-39, 43, 45-48 και 52, «Κεφάλαιο Πέμπτο»: 69 και 71-74, «Βιβλίο Δεύτερο, Κεφάλαιο Πρώτο»: 76 και 80-82, «Κεφάλαιο Δεύτερο»: 85 και 88-89, «Κεφάλαιο Έκτο»: 9-14, «Βιβλίο Τρίτο, Κεφάλαιο Πρώτο»: 31 και 33-34, «Κεφάλαιο Δεύτερο»: 41, «Κεφάλαιο Τέταρτο»: 46, «Κεφάλαιο Πέμπτο»: 49-50 και «Βιβλίο Έβδομο, Κεφάλαιο Δέκατο Τέταρτο»: 108-111, Blundell, *Women in Ancient Greece*, 240-241 και MacDowell, *Spartan Law*, 147-149, 151, 157-158 και 219.

13 Ξενοφώντας, *Λακεδαιμονίων Πολιτεία*, 25-33 και 43-45, MacDowell, *Spartan Law*, 166-167, Pomeroy, *Spartan Women*, 28 και 30 και Fantham, Foley, Kampen, Pomeroy, Shapiro, *Women in the Classical World. Image and Text*, 87 και 90.

14 Αριστοτέλης, *Πολιτικά*, «Βιβλίο Πρώτο, Κεφάλαιο Πρώτο»: 38-39, 43, 45-48 και 52, «Κεφάλαιο Πέμπτο»: 69 και 71-74, «Βιβλίο Δεύτερο, Κεφάλαιο Πρώτο»: 76 και 80-82, «Κεφάλαιο Δεύτερο»: 85 και 88-89, «Κεφάλαιο Έκτο»: 9-14, «Βιβλίο Τρίτο, Κεφάλαιο Πρώτο»: 31 και 33-34, «Κεφάλαιο Δεύτερο»: 41, «Κεφάλαιο Τέταρτο»: 46, «Κεφάλαιο Πέμπτο»: 49-50 και «Βιβλίο Έβδομο, Κεφάλαιο Δέκατο Τέταρτο»: 108-111, Fantham, Foley, Kampen, Pomeroy, Shapiro, *Women in the Classical World. Image and Text*, 92 και Cartledge, *Γυναίκες και Γάμος* (<http://www.ekivolos.gr>).

15 Πλούταρχος, *Λυκούργος*, 19, 27-33, 36 και 43-46, MacDowell, *Spartan Law*, 216-217 και Pomeroy, *Spartan Women*, 44-45.

16 MacDowell, *Spartan Law*, 125 και Pomeroy, *Spartan Women*, 73-74.

17 Ξενοφώντας, *Λακεδαιμονίων Πολιτεία*, 25-33 και 43-45, Πλούταρχος, *Λυκούργου και Νουμά Σύγκρισις*, 85, 87, 89 και 91 και MacDowell, *Spartan Law*, 119 και 123.

18 Πλούταρχος, *Λυκούργος*, 19, 27-33, 36 και 43-46, Blundell, *Women in Ancient Greece*, 235-237 και MacDowell, *Spartan Law*, 120-122.

19 Αριστοτέλης, *Πολιτικά*, «Βιβλίο Πρώτο, Κεφάλαιο Πρώτο»: 38-39, 43, 45-48 και 52, «Κεφάλαιο Πέμπτο»: 69 και 71-74, «Βιβλίο Δεύτερο, Κεφάλαιο Πρώτο»: 76 και 80-82, «Κεφάλαιο Δεύτερο»: 85 και 88-89, «Κεφάλαιο Έκτο»: 9-14, «Βιβλίο Τρίτο, Κεφάλαιο Πρώτο»: 31 και 33-34, «Κεφάλαιο Δεύτερο»: 41, «Κεφάλαιο Τέταρτο»: 46, «Κεφάλαιο Πέμπτο»: 49-50 και «Βιβλίο Έβδομο, Κεφάλαιο Δέκατο Τέταρτο»: 108-111, Πλούταρχος, *Λακωνικά Αποφθέγματα στα Ηθικά* (μετάφραση Φιλολογική Ομάδα Κάκτου, Αθήνα: Κάκτος, 1995), 13-26, 29-34, 59, 89, 93, 95, 99, 105, 129, 141, 143, 145, 167, 169, 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235 και 242-243, Πλούταρχος, *Λυκούργος*, 19, 27-33, 36 και 43-46, Blundell, *Women in Ancient Greece*, 235-237 και MacDowell, *Spartan Law*, 120-125.

20 MacDowell, *Spartan Law*, 126-127 και 130-131.

21 Ξενοφώντας, *Λακεδαιμονίων Πολιτεία*, 25-33 και 43-45, Πλούταρχος, *Λυκούργος*, 19, 27-33, 36 και 43-46 και MacDowell, *Spartan Law*, 129-131.

22 Pomeroy, *Spartan Women*, 49.

23 Blundell, *Women in Ancient Greece*, 232-233 και Pomeroy, *Spartan Women*, 52 και 60.

24 Blundell, *Women in Ancient Greece*, 238 και Pomeroy, *Spartan Women*, 57.

25 Πλούταρχος, *Λακωνικά Αποφθέγματα*, 13-26, 29-34, 59, 89, 93, 95, 99, 105, 129, 141, 143, 145, 167, 169, 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235 και 242-243, Blundell, *Women in Ancient Greece*, 242 και Pomeroy, *Spartan Women*, 58.

26 Blundell, *Women in Ancient Greece*, 238.

27 Cartledge, *Γυναίκες και Γάμος* (<http://www.ekivolos.gr>).

28 Blundell, *Women in Ancient Greece*, 243 και Pomeroy, *Spartan Women*, 137.

Στην Μνήμη των 800 Μαρτύρων της Στιμάγκας Κορινθίας

Ομιλία

Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

2 Ιουν 2019

Επειδή οι περισσότεροι Έλληνες πιστεύουν, ότι τα ξέρουν όλα, ο σημερινός σας ομιλητής, δηλαδή εγώ για τον εαυτό μου -το αποσαφηνίζω- ότι ανήκω στην κατηγορία εκείνων που συνεχίζουν να είναι δια βίου μαθητές. Δηλαδή, κάθε ημέρα που περνά μου προσθέτει και κάτι σε γνώση και εμπειρία. Και τούτο διότι ξεκινάω με την υπόθεση, ότι ουδέν γνωρίζω. Ουδέν γνωρίζω για το ποιος, πως και γιατί δημιούργησε τον κόσμο.

Έχουμε διδαχθεί, ότι αυτός που δημιούργησε τον κόσμο είναι ο Θεός. Κι εγώ με την σειρά μου ακολουθώ αυτή την ιδέα του Θεού, ως του δημιουργού. Όμως μη με ρωτήσετε περισσότερα για το τι είναι ο Θεός και ποια είναι τα σχέδιά του για εμάς τα δημιουργήματά του. Απλά πιστεύω, ότι ο Θεός, όπως και να τον έχει ο καθένας μας σχηματίζει με την φαντασία του, είναι μία ιδέα πίστεως και αυτή η ιδέα πίστεως είναι αυτή, που ο κάθε άνθρωπος με λογική θέλει να υπάρχει στην ψυχή του για να πορεύεται στην ζωή με μία πνευματική και ψυχική ισορροπία.

Εφόσον λοιπόν συμφωνούμε όλοι με αυτή την συλλογιστική, από κει και πέρα θα πρέπει να λειτουργήσουμε με την κοινή μας λογική. Τι είναι κοινή λογική; Κοινή λογική είναι η λογική που αντικατοπτρίζει την «αίσθηση» που έχει ο κάθε ένας από μας για κάτι, χωρίς πολλή σκέψη, στηριγμένος στην μέση εμπειρία και στην γνώση του καθημερινού ανθρώπου.

Με την κοινή μας λογική λοιπόν θα προχωρήσουμε για να κατανοήσουμε κάποιους ορισμούς και αφορισμούς ώστε να είμαστε σε θέση να τοποθετήσουμε τον εαυτό μας μέσα σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από ακατάσχετη πολιτική σύγχυση.

Και ας αρχίσουμε με τον όρισμό κομμουνιστής. Με λόγια απλά, κομμουνιστής είναι αυτός που ασπάζεται την ιδεολογία του κομμουνισμού. Δηλαδή την μορφή της κοινωνίας, η οποία λειτουργεί με δημοκρατική αμεσότητα σε ένα αποκεντρωμένο πλαίσιο και προσδοκώντας σε ένα κράτος πρόνοιας με την προϋπόθεση της εξάλειψης των διακριτών κοινωνικών τάξεων. Με πιο απλά λόγια ο κομμουνιστής πρεσβεύει την ισότητα μεταξύ των ανθρώπων της κοινωνίας. Εδώ ανακύπτει το βασανιστικό ερώτημα. Σε ποιο μέρος του κόσμου συναντούμε την ισότητα;

Μόνο στα νεκροταφεία. Πουθενά αλλού. Και για να το κάνουμε πιο κατανοητό θα πούμε ένα πολύ εύληπτο παράδειγμα: μοιράζουμε το πρωί σε δέκα άτομα από 100 ευρώ..... κλπ.

Άρα κομμουνιστής είναι ένας απατημένος άνθρωπος, διότι έχει πεισθεί πάνω σε μία θεωρία, που η φύση του ανθρώπου την αρνείται στην πράξη.

Τι είναι αριστερός και τι δεξιός; Είναι μία προκατάληψη. Είναι ένας αυθαίρετος αυτοπροσδιορισμός. Δεν είναι θέση ιδεολογική. Είναι άτομο του οποίου η δεξιά ή η αριστερά πεποίθηση έχει κτισθεί είτε ένεκα της αποδοχής μιας βολικής ρητορικής είτε ένεκα μιας ακολουθίας ταιριαστών συμφερόντων. Συνεπώς και ο δεξιός και ο αριστερός είναι ένας προκατειλημμένος άνθρωπος με απροσδιόριστη ιδεολογία.

Τι είναι κεντρώος; Είναι ο πολιτικά μετριοπαθής. Είναι αυτός που δεν υιοθετεί με θέρμη δεξιές ιδέες, όπως η θρησκεία, το έθνος και ο καπιταλισμός, αλλά και δεν τις εκμηδενίζει, όπως ο μαρξιστής, ο αριστερός και ο θιασώτης της αποσαφην-

νισμένης λειτουργικότητας. Ο κεντρώος με αυτή την τοποθέτηση νομίζει, ότι αποφεύγει τους αρνητικούς χαρακτηρισμούς, από οπουδήποτε και αν προέρχονται. Κατά μία έννοια είναι ένας πολιτικός αναχωρητής. Έλεγαν οι αρχαίοι ημών πρόγονοι για τους πολιτικούς αναχωρητές: «Οστις στασιαζούσης της πόλεως μηδέ μιας των μερίδων τα όπλα στεί άτιμος έστω...». Ωστόσο σήμερα οι πάντες εφευρίσκουν και από ένα αντίλογο και ο κάθε ένας για να δικαιολογήσει την τρωτότητά του αναφέρεται στον οφειλόμενο σεβασμό της κοινωνίας πάνω στην ιδιαιτερότητα των προτιμήσεών του, όπως επί παραδείγματι οι LGBT.

Τι είναι φασίστας; Είναι ο ακολουθών την ακροδεξιά ριζοσπαστική αυταρχική εθνικιστική πολιτική ιδεολογία και μαζικό κίνημα που έχει σαν στόχο να θέσει το έθνος υπεράνω κάθε άλλης αξίας και να δημιουργήσει μία εθνική κοινότητα με την κατάργηση κάθε άλλης πολιτικής εκφράσεως.

Φασισμός σημαίνει την ισχύ εν τη ενώσει. Faschia είναι λατινική λέξη και είναι ένα δεμάτι από πολλές πολύ φιλές βέργες οι οποίες είναι σφιχτά δεμένες μεταξύ τους. Αυτό το δεμάτι όπως καταλαβαίνουμε είναι πολύ ισχυρό στην χρήση του παρά όταν έχουμε μεμονωμένες φιλές βεργούλες. Θυμάστε τον Ανδρέα Παπανδρέου να έχει σύνθημα «Μαζί ενωμένοι ποτέ νικημένοι».

Τι είναι εθνικιστής; Είναι ο προσηλωμένος στα εθνικά ιδεώδη και ο οποίος χαρακτηρίζεται από μία τάση εκμεταλλεύσεως αυτών των ιδεών προς επικράτηση έναντι ξένων εθνών. Το να είναι κάποιος προσηλωμένος στα εθνικά ιδεώδη δεν είναι κακό. Κακό είναι το να αλλοιώνει ένας πολιτικός ή δημοσιογράφος τα νοήματα της γλώσσας και να δίνει στην λέξη την απολύτως αντίθετη ερμηνεία. Δηλαδή για τους σημερινούς πολιτικούς και δημοσιογράφους ο εθνικιστής είναι εχθρός της πολιτείας.

Αλλά εδώ διατελούμε σε σύγχυση, όταν προ δύο μηνών είδαμε τον πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών να αγκαλιάζει την Αμερικανική σημαία με λατρεία και να λέει ότι είναι εθνικιστής. Το ίδιο και ο Σαλβίνι. Το ίδιο και ο Ερντογάν. Το ίδιο και οι Αυστριακοί, οι Γερμανοί, οι Πολωνοί, οι Βρεταννοί, οι Γάλλοι, οι Ούγγροι και οι υπόλοιποι εκτός από τους επιτρόπους της κομισιόν της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, οι οποίοι πιστεύουν σε άλλους κόσμους. Για τι; Διότι είναι ένας άλλος κόσμος με ειδικά συμφέροντα, τα οποία δεν συμπίπτουν με τα συμφέροντα του συνόλου των κρατών μελών.

Και αυτός ο κόσμος της commission είναι ο κόσμος ενός προχωρημένου μέλλοντος, τον οποίο φαντάζονται πολυπολιτισμικό, ειρηνικό και αναμάρτητο. Ωστόσο η Ιστορία μας διδάσκει, ότι όσο υπάρχουν άνθρωποι, θα υπάρχουν και διαφορές. Διαφορές στην οριοθέτηση των γειτονικών χωραφιών, των οικοπέδων, των εμπορευμάτων, των χρωμάτων, των παραδόσεων, της κουλτούρας, των συμφερόντων, των ιδεολογιών.

Όσο υπάρχουν άνθρωποι δεν θα παύσουν οι πόλεμοι. Για εμάς τους Έλληνες, αντίπαλοι είναι όσοι επιβουλεύονται την Ελλάδα. Για εμάς τους Έλληνες βάρβαροι είναι όσοι σχεδιάζουν την απαλοιφή της Ελληνικής Ιστορίας. Ακόμη και όσοι φέρουν Ελληνικό όνομα και εκχωρούν την Ελληνική Ιστορία σε βαρβάρους για λόγους κάποιας δικής τους σκοπιμότητας είναι κι αυτοί βάρβαροι στην συνείδηση των πραγματικών Ελ-

λήνων. Βάρβαροι είναι και όσοι ελληνόφωνοι προσπαθούν να διχάσουν τους Έλληνες, ώστε να επανακάμπτουν σε κάθε ευκαιρία σαν εθνοσωτήρες. Βάρβαροι είναι και οι όσοι επιχώριοι εκμεταλλεύονται την ανεκτικότητα και την πολιτική ορθότητα των μειωμένης επιγνώσεως Ελλήνων για να μεταστρέψουν τους εθνικούς μας προσανατολισμούς. Βάρβαροι είναι όλοι η μη Έλληνες, όταν εκδηλώνουν εχθρότητα κατά της Ελλάδος.

Και τι τέλος πάντων είναι Έλληνας; Τι είναι ο κατ'άπολυτον ουσίαν Έλληνας;

Έλληνας είναι αυτός που διαθέτει τον εαυτόν του στην υπηρεσία της Ελληνικής Πατρίδος. Είναι δηλαδή εκείνος του οποίου η όλη του ύπαρξη περιστρέφεται γύρω από την ιδέα της μητέρας Ελλάδος. Αυτός που συνειδητά και όχι ένεκα τυπικής υποχρεώσεως ορκίζεται να χύσει και την τελευταία ρανίδα του αίματός του για την Ελλάδα.

Και εδώ τίθεται το ερώτημα πόσον Έλληνες είμαστε εμείς οι σημερινοί κάτοικοι της Ελληνικής χερσονήσου; Μήπως κατ'όνομα;

Πάμε τώρα να κάνουμε μία αναδρομή στην Ιστορία και να επιχειρήσουμε να την σπουδάσουμε με μία αστραπιαία ταχύτητα, τόση όση μας επιτρέπει η ικανότητά μας και ο βαθμός αντιλήψεώς μας στην προσπάθεια ερμηνείας των φαινομένων.

Εστιάζουμε το ενδιαφέρον μας στην περίοδο του “εμφυλίου” πολέμου σαν ένα μνημόσυνο για τους αδικοχαμένους και ατυχή θύματα ενός ακόμη εθνικού διχασμού.

Ήταν πριν 70 χρόνια.

Κάπου, την εποχή εκείνη οι μεγάλες δυνάμεις συμφώνησαν να καταναείμουν την ισχύ τους σε σφαίρες επιρροής. Για την Ελλάδα συμφώνησαν να ανήκει στις ναυτικές δυνάμεις. Δηλαδή στον δυτικό κόσμο. Όχι στην τότε Ένωση Σοσιαλιστικών Σοβιετικών Δημοκρατιών.

Κατά συνέπεια, όποια πρόθεση των αδυνάτων κρατών να επιλέξουν αυτά σε τίνος την πλευρά θα ενταχθούν θα αποτελούσε ουτοπική φιλοδοξία. Το σοβιετικό μοντέλο, δηλαδή το κομμουνιστικό, κατ'εκείνη την εποχή αποτελούσε ελκυστική κοινωνική φόρμα η οποία αποκρινόταν στους πολιτικο-κοινωνικούς στοχασμούς του Μαρξ, στο μανιφέστο του Λένιν, στην αποφασιστικότητα του Στάλιν και στις ελπίδες των απανταχού της Γης προλεταρίων.

Σ'αυτό το σκηνικό -ως φυσικών- ευδοκίμουσαν τα στελέχη του κομμουνιστικού κόμματος. Ας πούμε το 10% του συνολικού πληθυσμού των Σοβιέτ. Πιο πολύ από όλους ξεχώριζαν οι πυρήνες του κόμματος. Η νομενκλατούρα. Η κάστα αυτή απολαμβάνουσα των υπερτάτων προνομίων, ουδόλως εσκοτίζετο για το προλεταριάτο. Η μοναδική τους μέριμνα ήταν να διατηρούν τις μάζες σε συνθήκες ψυχολογικής ποδηγετήσεως, ώστε να υπερέχει η πεποίθησις, ότι όλοι είναι ίσοι σε μία κοινωνία προνοίας και ίσων ευκαιριών. Άλλωστε η συντριπτική πλειοψηφία των ίσων, με την μέριμνα των ινστρουχτόρων, παρέμενε σε καθεστώς αμβλείας λογικής, ώστε να μην ανακαλύψουν την πραγματικότητα. Εάν συνέβαινε και κάποιος εξεδήλωνε αντίθεση ή αρνητικά συναισθήματα εναντίον του καθεστώτος τότε ή κατέληγε σε ψυχιατρείο, ως δήθεν ψυχοπαθής ή μετεφερέτο σε γκούλαγκ της Σιβηρίας ως επικίνδυνος. Επικίνδυνος για την λαϊκή δημοκρατία, όπου λαϊκή δημοκρατία στην θεωρία σημαίνει «κυρίαρχος λαός» αλλά στην πραγματικότητα «αποβλακωμένος λαός».

Αν δουλέψουμε την κοινή μας λογική θα διαπιστώσουμε, ότι την ισότητα των ανθρώπων θα την απαντήσουμε μόνον σε ένα μέρος. Που; Ήδη το έχουμε πει. Στα νεκροταφεία!

Στην Ελλάδα, ο τότε κατ'επίφασιν ΕΛΑΣ και κατ'ουσίαν συμμοριτικός στρατός οπλισμένος από τον καιρό της κατοχής υπό την άδηλο συγκατάθεση και των Σοβιέτ και υποστήριξη ανεφοδιασμών σε πολεμικό υλικό εκ μέρους των ομόρων κρατών στον Ελληνικό βορρά άρχισε έναν αγώνα επικρατήσεως στρατιωτικού τύπου προς ανατροπήν της νομίμου πολιτικής καταστάσεως.

Οι επιδιώξεις και η στάση κατ'αντικείμενον ενδιαφέροντος θα λέγαμε είχαν ως εξής:

Η ΕΣΣΔ θα ένιπτε τας χείρας σε περίπτωση νίκης των κομμουνιστών και θα διετείνετο, ότι το αποτέλεσμα αυτό είναι προϊόν της βουλήσεως του Ελληνικού λαού, ανεξαρτήτως των συμφωνηθέντων από τις νικήτριες δυνάμεις. Κατά συνέπεια θα εκαρπούτο το στρατηγικό πλεονέκτημα του ελέγχου εξόδου της στην Μεσόγειο. Δηλαδή ένα πλεονέκτημα διηυρημένης σφαίρας επιρροής και συνάμα ανατροπής της θεωρίας ελέγχου του κόσμου, όπως τον διετύπωσε ο Μακ Κίντερ με την περίσφιξη της παγκόσμιας νήσου, δηλαδή της Ρωσίας, από τις Δυτικές Δυνάμεις.

Αυτές οι λεπτομέρειες βέβαια δεν ήσαν κατανοητές από τους υποκινητές, τούς ιστρούχτορες και τούς ηγήτορες του μικροκόσμου των Ελλήνων κομμουνιστών. Όλοι αυτοί επεδίωκαν την κατάλυση της νομίμου αρχής και την δημιουργία ενός κοινωνικού συστήματος, το οποίον αυτοί θα εξεμεταλλεύοντο σαν οι δήθεν ευαγγελιστές μιας κοινωνίας ισοτίμων πολιτών. Πολιτών όπου στην ουσία θα ήσαν θύματα των πολλαπλών φληναφημάτων της κομμουνιστικής προπαγάνδας. Και αυτά τα θύματα δεν θα ήταν άλλοι από τους αδόλους πολίτες που πίστευαν σε μία καλύτερη ποιοτικά ζωή ή κάποιοι άλλοι κουτοπόνηροι που πίστευαν, ότι θα πάρουν τον πλούτο των πλουσίων για να γίνουν εκείνοι τα αφεντικά.

Όσοι λειτουργούν με την κοινή λογική καταλαβαίνουν, ότι οι Έλληνες γενικά είναι ευκολόπιστοι στις υποσχέσεις εκ μέρους των επιτηδείων, αλλά και χαζόμαγκες και ζαβολιάρηδες και σκευωροί και χαλκευτές και ατομιστές και χωρίς ίχνη μιας Ελληνικής συλλογικής ευαισθησίας. Μάλιστα είναι σε τέτοιο βαθμό ωφελιμιστές, που ακόμη κι αν γνωρίζουν, ότι η πατρίδα τους βουλιάζει εκείνοι μελετούν τρόπους να κερδίσουν εκμεταλλευόμενοι τους προσμετρούντες παράγοντες για την αποκλειστική τους διάσωση. Και επί πλέον εστιάζονται στα υπεσχημένα υλικά οφέλη και αδιαφορούν για τις ιδέες περί πατρίδος, θρησκείας και περί άλλων ηθικών αξιών.

Και τότε, όλοι αυτοί που επεδίωκαν μια νέου πολιτικού συστήματος Ελλάδα είχαν υπογράψει ερήμην του Ελληνικού λαού την αποκόλληση της Μακεδονίας από τον Ελληνικό κορμό. Επίσης την ίδια εποχή ο χριστιανικός κλήρος εδέχετο την βανυσότητα των θειστών κομμουνιστών, η οποία σε τίποτε δεν διέφερε από τις θηριωδίες των Οθωμανών.

Ακόμη και σήμερα, χωρίς όπλα και χωρίς πράξεις βίας, οι καπάτσοι επιβάλλονται στο συνειδητό μας, υποσχόμενοι ένα κόσμο καλύτερο από εκείνον που ο καθένας μας βιώνει μέσα στις τεχνητές κρίσεις και τις κακοδιαχειρίσεις των εκάστοτε κυβερνητών. Αυτοί οι καπάτσοι ανεξαρτήτως κομματικής και ιδεολογικής τάχα παρατάξεως έχουν τον τρόπο τους να αποτελούν την προνομιούχο τάξη. Οι υπόλοιποι εμείς παραμένουμε οι προλετάριοι, διότι δεν λειτουργούμε την κοινή μας λογική, ώστε να τους στείλουμε εκεί που τους πρέπει, εκεί που τους ταιριάζει.

Όμως επειδή εμείς επιμένουμε να μη σκεπτόμαστε παρακολουθώντας με βλακώδη προσήλωση τα ΜΜΕ, δήθεν για να ενημερωθούμε, πέφτουμε στην παγίδα της πολιτικής και οικονομικής elite που αποτελεί μόνον το 3% του πληθυσμού και η οποία elite ασκώντας την πολιτική και οικονομική εξουσία

μάς ποδηγείται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να παίζουμε ρόλους ενεργουμένων, παραμένοντας κοινωνικά ανέλικτοι και πνευματικά τυφλοί.

Ωστόσο και από εμάς τους πολλούς, δηλαδή το 97% υπάρχουν και κάποιοι ανοιχτόμυαλοι, πιο δραστήριοι, με προσόντα, τα οποία μπορεί και να είναι συμβατά με τις ηθικές επιταγές και οι οποίοι προχωρούν ανάλογα με τις δεξιότητές των και σκαρφαλώνουν σε επίπεδα αναδειξέως.

Και όταν μιλάμε για δεξιότητες τις εννοούμε με την καλή έννοια η δε προκοπή των ατόμων αυτών είναι εκτιμητέα από την υγιή κοινωνία. Υπάρχουν όμως και οι άλλοι, οι ανοιχτομάτηδες, με προσόντα οππορτουνιστών, οι οποίοι απολαμβάνουν τις ανάλογες επιτυχίες εκμεταλλευόμενοι τους ελαφρόνοες, τους ανέγνωμους, τους επιπόλαιους, τους αφελείς, τους προβατώδεις, τους καλόπιστους, και τους εν γένει αγαθόπιστους. Και ας μη νομισθεί, ότι όλοι αυτοί ανήκουν στην ιστορία. Όχι! Το ίδιο συμβαίνει και σήμερα. Υπάρχουν ανάμεσά μας. Είμαστε εμείς. Τους μεν ατσίδες τους συναντούμε ανάμεσα στην πλειονότητα των πολιτικών, τους δε μωρόπιστους τους ανευρίσκουμε στους οπαδούς και στους κλακαδόρους των πολιτικών κομμάτων.

Εμείς είμαστε εκείνοι, που μας πείθουν οι πλείστοι των πολιτικών, οι καλά αμοιβόμενοι δημοσιογράφοι και οι διάφοροι πρόθυμοι -με το αζημίωτο- κονδυλοφόροι, ότι ζούμε σε μία κοινωνία με ευνομία, ισοπολιτεία, με χρηστή διοίκηση, με κοινωνική πρόνοια και συναφώς με όλα τα πλεονεκτήματα μιας αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Είμαστε εμείς εκείνοι που καλοδεχόμαστε όλες τις υποσχέσεις, που οι καπάτσοι όλων των εποχών μας χειρίζονται ως ιθαγενείς και ανυπόπευτα κορόιδα.

Εμείς είμαστε εκείνοι που ψηφίζουμε σύμφωνα με το ατομικό συμφέρον αδιαφορώντας ή και αγνοώντας τους εθνικούς κινδύνους. Και το κυριότερο είναι, ότι δεν σκεπτόμεθα, ότι εάν δεν υπάρχει μία ενωμένη, οργανωμένη, ομονοούσα και εθνικόφρων κοινωνία, τότε η πατρίδα αλλάζει προσανατολισμό. Οδεύει προς το χάος. Τον αφανισμό. Και εάν η πατρίδα δεν είναι σε θέση να προστατεύσει την υλική, την πολιτισμική, την ιστορική και την ηθική της περιουσία, τότε δεν θα υπάρχουμε ούτε εμείς, είτε σαν άτομα, είτε σαν οικογένειες, είτε σαν μήματα στα κοιμητήρια που ιστορούν την επί της Γης παρουσίας των πατέρων ημών.

Όλες αυτές οι δικές μας αξίες θα απαξιωθούν. Θα μηδενισθούν και θα αναχθούν σε στοιχεία ύλης, η οποία θα περιέλθει υπό έλεγχο εχθρικό. Και ας μη αυταπατώμεθα, ότι ο πόλεμος είναι μία υπόθεση μακρινή. Το επαναλαμβάνουμε. Όσο υπάρχουν άνθρωποι πάνω στην Γη πόλεμοι θα γίνονται. Και σήμερα ζούμε ένα πόλεμο υβριδικό και τον οποίο πολύ λίγοι τον καταλαβαίνουν. Υπάρχουν εχθροί, που ενεργούν εις βάρος μας με τρόπους, που μόνον όσοι σκέπτονται τον αντιλαμβάνονται.

Ένας εχθρός είναι και η πεποιθήση, που έχει κυριεύσει το λογικό μας, ότι δεν μπορούμε να έχουμε πολυμελείς οικογένειες, διότι τα πολλά μέλη έχουν κόστος. Και το κόστος αυτό το υπολογίζουμε σαν παράγοντα αρνητικό που μειώνει ή απαλείφει τις προσωπικές μας απολαύσεις και την εν γένει άνετο διαβίωσή μας.

Και βέβαια υπάρχουν λύσεις για όλα τα προβλήματα. Γιατί όχι και για το δημογραφικό. Αρκεί να υπάρχει βούληση και όχι αυτή που εισηγούνται οι πολιτικοί σαν την θέσφατη λύση, ότι δηλαδή το δημογραφικό θα το λύσουν οι λαθρομετανάστες μουσουλμάνοι. Η κοινή λογική μας προειδοποιεί. Το δημογραφικό είναι ο εχθρός της Ελλάδος. Όπως πορευόμεθα σε τούτο το περιβάλλον της νεωτερικής συγχύσεως, οσφραινόμεθα τον αφανισμό της πατρίδος μας. Και μάλιστα χωρίς πόλεμο. (Παράδειγμα Οζάλ 1993).

Το Ισλάμ είναι εδώ. Είναι δύο εκατομμύρια με ραγδαίες αυξητικές τάσεις. Το σχέδιο του Ισλάμ είναι η ισλαμοποίηση εκείνων των χωρών της Ευρώπης που επιδεικνύουν υψηλούς βαθμούς ανεκτικότητας στην διαφορετικότητα.

Και η ανεκτικότητα είναι ένα σημείο των καιρών, η οποία στην ουσία εξυπηρετεί κάποιες ομάδες ειδικών συμφερόντων της οικονομικής και της πολιτικής elite και όχι εμάς τον απλό και μωρόπιστο λαό. Και επειδή αυτή η elite ελέγχει όλα τα έντυπα, τα ηχητικά, τα οπτικά και τα ηλεκτρονικά media, τούτο έχει σαν αποτέλεσμα το σύνολο των μη σκεπτομένων ατόμων της κοινωνίας να ευθυγραμμίζεται με την όποια κομματική πλάγια τακτική, η οποία αποπροσανατολίζει τους καλοπροαίρετους ανθρώπους, κτίζοντας αντίθετες με την κοινή λογική και το γενικό συμφέρον πεποιθήσεις. Πεποιθήσεις οι οποίες είναι αιριαστές με τον πολιτικό και οικονομικό φορέα που συντονίζει ή και ρυθμίζει το ατελές της δικής μας αντιληπτικότητας. Μιας αντιληπτικότητας που ο καθένας από μας νομίζει, ότι είναι προικισμένος με την μοναδική. Δηλαδή με την πιο αξιοζήλευτη ικανότητα αντίληψης των πραγμάτων. Με μία ασύγκριτη ευφυΐα.

Αλλά... αλλά! Ο πιο επικίνδυνος από όλους τους εχθρούς είναι ο εαυτός μας. Είναι η ημιμάθειά μας. Και μη νομίζουμε, ότι όσοι ξέρουν να λειτουργούν τα computers και τα smartphones είναι παντογνώστες. Δεν είναι η τεχνολογία ο αποκλειστικός ενδείκτης της ανθρώπινης σοφίας. Οι διαστάσεις της γνώσεως είναι πολύ περισσότερες από ό,τι νομίζει ο κάθε ημιμαθής. Και είμαστε πράγματι ημιμαθείς παρά το γεγονός, ότι ο εγωϊσμός μας δεν μας επιτρέπει να χαρακτηριζόμεθα έτσι από άλλους επίσης ημιμαθείς. Ωστόσο, ας έχουμε και τούτο κατά νου. Ουδείς άνθρωπος, που διακρίνεται για την σοφία του δεν εκδηλώνει οιοδήποτε βαθμού εγωϊσμό.

Από αυτά τα ολίγα, στα οποία σήμερα αναφερθήκαμε θα πρέπει να συγκρατήσουμε στο μυαλό μας, ότι α. τα μίσση που καλλιεργούμε στο υποσυνείδητο αλλά και το συνειδητό μας είναι προϊόντα της πλύσεως του εγκεφάλου μας από ένα μικρό αριθμό καπάτσων πολιτικο-οικονομικών παραγόντων. Φυσικά ουδείς εξ ημών παραδέχεται, ότι είναι θύμα και στόχος ψυχολογικών επιχειρήσεων. Όμως αυτή είναι η πικρή ομολογία της πραγματικότητας. Και μάλιστα σήμερα και μέσα στα πλαίσια ενός υβριδικού πολέμου ακόμη και οι πλέον υποψιασμένοι άνθρωποι μπορεί να εξαπατηθούν ή απλώς να συναινούν. Και να συναινούν, διότι αυτό τους υπαγορεύει το ατομικό τους συμφέρον.

Προς αυτόν τον τύπο ανθρώπου οφείλουμε να συστήσουμε, δηλαδή σε όλους εμάς, ότι αν παραμελήσουμε να υποστηρίξουμε το συλλογικό ... το εθνικό μας συμφέρον, τότε η πατρίδα μας οδεύει προς εξόντωση και ενταφιασμόν.

β. ότι το αριστερός, δεξιός, κεντρώος, συντηρητικός, προοδευτικός κλπ, είναι συνταγές αποβλακώσεως των πολιτών. Το γενικό ...το εθνικό συμφέρον βρίσκεται στην μεριά των όσων αντιμετωπίζουν αυτές τις γελοιότητες με περιφρόνηση.

Όταν η Πατρίδα μας βρίσκεται σε δημογραφική, πολιτική, οικονομική, πολιτισμική και γενικά εθνική κρίση, τότε απαλείφουμε κάθε κομματική προτίμηση και ακολουθούμε την μία και μόνη συνείδηση. Την εθνική! Την Ελληνική!

Προς τους μνημονευομένους πάνω στην αναθηματική πλάκα.

Αδέλφια Έλληνες εμείς οι τωρινοί οφείλουμε να το αποκρυσταλλώσουμε στην ψυχή μας, ότι η δική σας θυσία θα αποτελεί εις τους χρόνους μετά από μας ένα άριστο μάθημα συσπειρώσεως κάτω από την ιδέα του να είμαστε αφιερωμένοι στην γλυκεία μας Πατρίδα!

Με μια ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα από 16 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018 έως 10 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

Του Αντιστρατήγου ε.α. Χ. Μουστάκη
Επιτίμου Διοικητού 1ης Στρατιάς

1. ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

α. Σχέσεις με Τουρκία

(1) Ενδοκυπριακές

Συνομιλίες

Στις 11 Μαΐου το εθνικό Συμβούλιο της Κύπρου με ομόφωνη απόφασή του, ξεκαθάρισε ότι δεν μπορεί να υπάρξουν εξελίξεις στις συνομιλίες χωρίς τον τερματισμό των απειλών της Τουρκίας και των παρανόμων ενεργειών της στην ΑΟΖ της Κύπρου.

Όσο η Τουρκία συνδέει την επίλυση του Κυπριακού με την επίλυση του ενεργειακού, οι συνομιλίες θα παραμένουν σε στασιμότητα.

(2) Ενεργειακό

Στις 21 Ιουνίου το ΥΠΕΞ της Τουρκίας με έγγραφό του προς τους Πρέσβεις στην Άγκυρα γνωστοποίησε ην προώθηση του γεωτρύπανου ΦΑΤΙΧ (ΠΟΡΘΗΤΗΣ) στη θαλάσσια περιοχή 42 ν.μ. ανοικτά της Πάφου, υποστηρίζοντας ότι βρίσκεται εντός της τουρκικής ΑΟΖ, χωρίς να αποκλείει την περίπτωση, η Κύπρος να μην έχει καν ΑΟΖ και να συνιστά περικόλειστη νήσο.

Στις 4 Ιουνίου η Τουρκία, ύστερα από τις απειλές ακόμη και με στρατιωτική επέμβαση για να προστατεύσει τα συμφέροντα της «Γαλάζιας Πατρίδας», που κατά την άποψή της περιλαμ-

βάνει όλη τη θαλάσσια περιοχή από τη δυτική πλευρά της ΑΟΖ της Κύπρου μέχρι την περιοχή νότια της Ρόδου και του Καστελόριζου, ανακοίνωσε την μετατόπιση του «ΜΠΑΡΜΠΑΡΟΣ» νοτίως της Λάρνακας εντός της Κυπριακής ΑΟΖ για έρευνες, καθώς και το σχέδιό της για αποστολή τον Ιούλιο του ερευνητικού σκάφους «ΟΡΟΤΟΥΣ ΡΕΪΣ» για έρευνες στην ελληνική ΑΟΖ μεταξύ Ρόδου και Καστελόριζου.

Στις 11 Μαΐου η Τουρκία αντιδρώντας στην έκδοση subNOTAM της Ελλάδος με την οποία δεσμεύει μεγάλη περιοχή μεταξύ Ρόδου και Καστελόριζου για εκτέλεση ανθυποβρυχιακών ασκήσεων, εξέδωσε πανομοιότυπη subNOTAM, η οποία επικαλύπτει την ελληνική τόσο γεωγραφικά, όσο και ημερολογιακά.

Στις 7 Ιουνίου ο κ. Ερντογάν δήλωσε ότι η Τουρκία θα στείλει και το δεύτερο γεωτρύπανο «Γιαβούζ» με τη συνοδεία φρεγατών για γεωτρήσεις στις περιοχές που το ψευδοκράτος της ΤΔΒΚ έχει παραχωρήσει άδειες στην «Τουρκική Εταιρεία Πετρελαίων» το 2011. Αυτές περιλαμβάνουν το σύνολο της θάλασσας βόρεια και ανατολικά της Κύπρου και μεγάλο μέρος της Κυπριακής ΑΟΖ νότια της νήσου.

Η Τουρκία με τις ενέργειες αυτές αποσκοπεί στην ακύρωση της θέσεως των Αθηνών και της Λευκωσίας περί εφαιπτομένων ορίων της υφαλοκρηπίδας τους στην περιοχή μεταξύ Ρόδου και Καστελόριζου και την αποτύπωση των διεκδικήσεών της.

Τις ενέργειες αυτές της Τουρκίας καταδίκασαν η ΕΕ και οι ΗΠΑ και της απήθηναν αυστηρή προειδοποίηση, να σταματήσει τις προκλήσεις και να σεβαστεί το διεθνές δίκαιο.

Επειδή η υποστήριξη των ξένων θα είναι θεωρητική και όχι έμπρακτη, η Κύπρος, μη έχοντας στρατιωτικές δυνατότητες για να αντιμετωπίσει τις τουρκικές απειλές, θα πρέπει να συνεχίσει το ενεργειακό της πρόγραμμα, επισπεύδοντας την αδειοδότηση και των υπολοίπων οικοπέδων, προκειμένου να εμπλακούν στις διαδικασίες και οι χώρες, των οποίων τα συμφέροντα θα εκπροσωπούν οι εταιρείες που θα αδειοδοτηθούν.

Η Ελλάδα όμως θα πρέπει να καταστήσει σαφές ότι θα αντιδράσει δυναμικά σε περίπτωση ερευνών εντός της ελληνικής ΑΟΖ και να μεριμνήσει για την ενίσχυση των ΕΔ, που έχουν αποδυναμωθεί, προκειμένου η απειλή της να είναι αξιόπιστη. Ταυτόχρονα να

διατηρήσει την ίδια πολιτική ως προς την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας στην ΕΕ, γιατί μία Τουρκία εκτός δυτικής επιρροής θα είναι επικίνδυνη για τη χώρα μας.

(3) Λοιπά

Συνεχίζονται με εντατικούς ρυθμούς οι παραβιάσεις του εναερίου και θαλάσσιου ελληνικού χώρου στο Αιγαίο.

Τριβές έχουν προκληθεί στις συζητήσεις των στρατιωτικών αντιπροσωπειών για τα ΜΟΕ, με τον κ. Ακάρ να ισχυρίζεται ότι «θα συζητηθούν όλα τα θέματα» και την ελληνική να απαντά ότι στο τραπέζι βρίσκονται μόνο «τεχνικά» και όχι «πολιτικά» ζητήματα. Ο δεύτερος γύρος των συνομιλιών θα πραγματοποιηθεί από 19-22 Ιουνίου στην Άγκυρα.

(4) Σχέσεις με ΗΠΑ

Στην τριμερή Ελλάδα-Κύπρου-Ισραήλ, που έγινε στα Ιεροσόλυμα στις 20 Μαρτίου, παρέστη και ο ΥΠΞ των ΗΠΑ κ. Πομπέο, ο οποίος υπογράμμισε τη στήριξη των ΗΠΑ στο συνασπισμό των τριών χωρών.

Στις 10 Απριλίου εισήχθη στο Κογκρέσο νομοσχέδιο για τη στρατιωτική και διπλωματική ενίσχυση της Ελλάδος και της Κύπρου, καθώς και η άρση της απαγορεύσεως της πώλησης οπλισμού στην Κύπρο.

Η Ανατολική Μεσόγειος αποτελεί για τις ΗΠΑ περιοχή μεγάλης προτεραιότητας και έχει επιλέξει ως όχημα για την προώθηση της πολιτικής της την τριμερή Ελλάδα-Κύπρου-Ισραήλ, εξ αιτίας των κακών σχέσεών της με την Τουρκία.

(5) Σκοπιανό

Στις 2 Απριλίου ο κ. Τσίπρας επισκέφθηκε τα Σκόπια, όπου υπέγραψε με τον κ. Ζάεφ συμφωνία για την επιτήρηση του εναερίου χώρου τους από την ελληνική πολεμική αεροπορία.

Στη Διεθνή Έκθεση Οίνου, που πραγματοποιήθηκε το β' 10ήμερο του Μαρτίου στο Ντίσελντορφ, ο Σκοπιανοί συμμετείχαν με «Μακεδονικά κρασιά»

και όχι Βορειομακεδονικά, όπως όφειλαν.

Η επίσημη τουριστική ιστοσελίδα των Σκοπίων εξακολουθεί να χρησιμοποιεί το όνομα «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» χωρίς η ελληνική κυβέρνηση να αντιδρά, προκαλώντας τις επικρίσεις της αντιπολιτεύσεως.

2. ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. Αλβανία

Συνεχίζονται οι διαδηλώσεις και οι συγκρούσεις των οπαδών της αντιπολιτεύσεως με την αστυνομία, που κατηγορούν τον κ. Ράμα για διαφθορά και συνεργασία με το οργανωμένο έγκλημα.

Οι διαδηλώσεις άρχισαν στις 23 Φεβρουαρίου, που παραιτήθηκαν οι 53 βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος.

Στις 29 Μαρτίου η Αλβανική κυβέρνηση απέσυρε από την ιστοσελίδα της, ύστερα από παρέμβαση της ελληνικής, το ΦΕΚ που επέτρεπε την αυθαίρετη κρατικοποίηση γαιών που ανήκουν σε Έλληνες ομογενείς στην περιοχή της Χιμάρας.

Στις 30 Μαρτίου το ελληνικό ΥΠΕΞ πρόέβη σε αυστηρό διάβημα για τις μεθοδεύσεις της αλβανικής κυβέρνησεως, που αποσκοπούν στην ακύρωση της υποψηφιότητας του προέδρου του παραρτήματος της «ΟΜΟΝΟΙΑΣ» στη Χιμάρα κ. Φ. Μπελέρη για τις αυτοδιοικητικές εκλογές που θα γίνουν στις 30 Ιουνίου.

Την 1η Μαΐου τέθηκε σε ισχύ, η διασυννοριακή συνεργασία ΕΕ-Αλβανίας, η οποία επιτρέπει στην υπηρεσία συνόρων της ΕΕ να διεξάγει κοινές επιχειρήσεις στα σύνορα ΕΕ-Αλβανίας για τον έλεγχο της παράνομης μετανάστευσης.

Στις 29 Μαΐου η Ευρωβουλή ενέκρινε την έναρξη των διαπραγματεύσεων για την ένταξη της Αλβανίας και των Σκοπίων στην ΕΕ, η οποία θα πρέπει να εγκριθεί από τα Κοινοβούλια των μελών κρατών, πολλά από τα οποία έχουν αντιρρήσεις.

Στις 10 Ιουνίου ο πρόεδρος κ. Μέτα υπέγραψε διάταγμα με το οποίο

ακυρώνονται οι δημοτικές εκλογές της 30 Ιουνίου, λόγω της εκρύθμου καταστάσεως. Ο κ. Ράμα, αντιδρώντας ανακοίνωσε ότι οι εκλογές θα γίνουν κανονικά και συγκάλεσε για τις 13 Ιουνίου το Κοινοβούλιο για την καθάραιση του κ. Μέτα.

β. Σκόπια

Στις 5 Μαΐου εξελέγη ως νέος πρόεδρος της χώρας ο κυβερνητικός υποψήφιος κ. Στέβο Πενταρόφσκι.

Στις 31 Μαΐου Ελλάδα και Σκόπια υπέγραψαν ρηματική διακοίνωση με την οποία αναβαθμίζονται σε πρεσβείες τα Γραφεία Συνδέσμου στην Αθήνα και τα Σκόπια.

Στις 3 Ιουνίου ο ΓΓ/ΝΑΤΟ δήλωσε, κατά την επίσκεψή του στα Σκόπια, ότι η Συμμαχία είναι έτοιμη να τα δεχθεί στους κόλπους της.

γ. Σερβία

Στις 28 Μαρτίου προκλήθηκε σοβαρή ένταση στις σχέσεις με το Κόσοβο, λόγω της συλλήψεως από την κοσοβαρική αστυνομία στην Πρίστινα 13 Σέρβων πολιτών και δύο διπλωματών, εκ των οποίων ο ένας Ρώσος, που υπηρετούν στην υπηρεσία του ΟΗΕ στο Κόσοβο, γεγονός που προκάλεσε την οργισμένη αντίδραση τα Ρωσίας και την παρέμβαση του ΟΗΕ. Οι συλληφθέντες κατηγορούνται για συμμετοχή στο οργανωμένο έγκλημα.

Συνεχίζονται οι κατά Σάββατο διαδηλώσεις της αντιπολιτεύσεως, που κατηγορούν τον κ. Βούτσιτς για μυστική συμφωνία με τον κ. Θάτσι για ανταλλαγή εδαφών, προκειμένου να επιλυθεί το πρόβλημα που έχει προκληθεί από τη δημιουργία του Κοσόβου, αλλά και για διαφθορά και αυταρχισμό.

Στο τέλος Απριλίου ο Κινέζος πρόεδρος κ. Σι Τζίπινγκ επισκέφθηκε το Βελιγράδι και υπέγραψε με τον κ. Βούτσιτς συμφωνίες για επενδύσεις δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ, προκαλώντας τις ανησυχίες των ΗΠΑ για την προσπάθεια της Κίνας να αποκτήσει επιρροή στα Βαλκάνια, αλλά και την αντίδραση του κ. Μακρόν, ο οποίος ζήτησε από τον κ. Τζίπινγκ, να σέβεται την ενότητα της

ΕΕ.

Στις 30 Απριλίου πραγματοποιήθηκε στο Βερολίνο, με πρωτοβουλία της κ. Μέρκελ και του κ. Μακρόν, συνάντηση των κ.κ. Βούτσιτς και Θάτσι χωρίς αποτέλεσμα. Συμφωνήθηκε όμως η νέα συνάντηση να γίνει στο Παρίσι την 1η Ιουλίου.

Τελευταία οι ΗΠΑ, όλες οι ισχυρές χώρες της Ευρώπης (Γερμανία, Γαλλία, Βρετανία) αλλά και η ΕΕ έχουν στρέψει το ενδιαφέρον τους στα Βαλκάνια προκειμένου να αποτρέψουν τη διείσδυση της Ρωσίας, της Τουρκίας και της Κίνας, η οποία χρησιμοποιεί ως πολιορκητικό κριό, τις επενδύσεις σε έργα υποδομής.

3. ΤΟΥΡΚΙΑ

α.Εσωτερική Κατάσταση

Στις αυτοδιοικητικές εκλογές της 31 Μαρτίου ο κ. Ερντογάν υπέστη δεινή ήττα, λόγω της απώλειας της Κωνσταντινούπολης, της Άγκυρας, της Σμύρνης και άλλων μεγάλων αστικών κέντρων. Ιδιαίτερα επώδυνη ήταν η απώλεια της Κωνσταντινουπόλεως για πρώτη φορά από την άνοδό του στην εξουσία το 2002 και γι' αυτό μεθόδευσε την ακύρωση των εκλογών και επανάληψή τους στις 23 Ιουνίου. Αυτό προκάλεσε τη διεθνή κατακραυγή και αναταράξεις στο εσωτερικό με διαδηλώσεις και ακόμη μεγαλύτερη πτώση της τουρκικής λίρας, η οποία από το 2017 έχει χάσει το 37% της αξίας της.

Στις 22 Απριλίου δημοσιεύτηκε επιστολή του πρώην στενού συνεργάτη του κ. Ερντογάν και πρωθυπουργού κ. Νταβούτογλου, με την οποία ασκεί σκληρή κριτική στην κυβέρνηση για την κακή διαχείριση της οικονομίας, τον περιορισμό της ελευθερίας του λόγου και τη συνεργασία με τους εθνικιστές.

Η ήττα του κ. Ερντογάν σηματοδοτεί την απαρχή της πτώσεώς του, η οποία θα επιταχυνθεί σε περίπτωση απώλειας και των εκλογών της 23 Ιουνίου και γι' αυτό θα μετέλθει οποιοδήποτε μέσον για να την αποτρέψει.

β. Εξωτερική Κατάσταση

(1) Σχέσεις με ΗΠΑ

Παρά τις απειλές για κυρώσεις ο κ. Ερντογάν εμμένει στην αγορά των ρωσικών πυραύλων S-400. Οι Αμερικανοί αυξάνοντας την πίεση, ανακοίνωσαν ότι στο τέλος Ιουνίου διακόπτεται η εκπαίδευση των Τούρκων πιλότων στα F-35 και ότι από 1ης Ιουλίου θα κινηθούν τις διαδικασίες για την αποβολή της Τουρκίας από το πρόγραμμα παραγωγής τους.

Στις 9 Ιουνίου ο βοηθός ΥΠΕΞ των ΗΠΑ για θέματα Ευρασίας δήλωσε στο Τ/Κ Πρακτορείο Ειδήσεων ότι η εύρεση υδρογονανθράκων αυξάνει το ενδιαφέρον των ΗΠΑ για την περιοχή, προσθέτοντας με νόημα ότι σ' αυτή βρίσκονται 10 αμερικανικά πολεμικά, 130 α/φ και 9.000 Αμερικανοί στρατιώτες.

Οι κ.κ. Τραμπ και Ερντογάν συμφώνησαν να συναντηθούν στο περιθώριο της Συνόδου G20 στην Ιαπωνία στις 28-29 Ιουνίου και ο Αμερικανός πρόεδρος να επισκεφθεί την Τουρκία στο τέλος Ιουλίου.

Η Τουρκία είναι κρίσιμο μέγεθος για τις ΗΠΑ και γι' αυτό προσπαθούν με ήπιους τρόπους να την επαναφέρουν στην δυτική τροχιά. Ο κ. Ερντογάν όμως είναι αδιάτακτος και για να συμβιβαστεί θα επιδιώξει μεγάλα ανταλλάγματα στη Συρία και την Αν. Μεσόγειο. Τυχόν συμφωνία μεταξύ Τραμπ και Ερντογάν θα έχει επιπτώσεις και στην Ελλάδα και την Κύπρο και γι' αυτό οι κυβερνήσεις τους θα πρέπει να είναι έτοιμες για να αποτρέψουν τυχόν εμπλοκή τους στα ανταλλάγματα.

(2) Σχέσεις με Ρωσία

Στις 8 Απριλίου ο κ. Ερντογάν επισκέφθηκε τη Μόσχα και συναντήθηκε σε εγκάρδιο κλίμα με τον κ. Πούτιν τον οποίο προσφώνησε «αγαπητό φίλο». Οι δύο άνδρες συζήτησαν για τον αγωγό «Turkish Stream», το κατασκευαζόμενο στο Ακουγίου πυρηνικό εργοστάσιο και το Συριακό.

Ο κ. Πούτιν ανοίγοντας τις εργασίες του ανωτάτου συμβουλίου συνεργασίας Ρωσίας-Τουρκίας τόνισε ότι η ολοκλήρωση της αγοράς των S-400 αποτελεί προτεραιότητα και για τις δύο

χώρες, προσθέτοντας ότι σχεδιάζεται η παράδοση στην Τουρκία και άλλων συγχρόνων οπλικών συστημάτων.

Στις 4 Ιουνίου ο κ. Ερντογάν δήλωσε στο πρακτορείο Ανατολού ότι δεν θα υποχωρήσει στην αγορά των S-400.

Είναι πάρα πολύ δύσκολο για τον κ. Ερντογάν να ακυρώσει την αγορά των S-400 γιατί ο κ. Πούτιν θα μπορούσε σε αντίποινα :

- **Να επιτρέψει στον Άσαντ να επιτεθεί στην Ιντιλίμπ, οπότε όλοι οι εγκλωβισμένοι να καταφύγουν στην Τουρκία και**

- **Να αποτρέψει το τουριστικό ρεύμα των Ρώσων προς την Τουρκία, προκαλώντας οδυνηρό πλήγμα στην έτσι κι αλλιώς άσχημη οικονομική κατάσταση τα χώρας.**

Ως εκ τούτου για να υπαναχωρήσει θα πρέπει να του δοθούν τεράστια ανταλλάγματα.

(2) Σχέσεις με Ε.Ε.

Στις 16 Μαΐου ο ΥΠΕΞ κ. Τσαβούσογλου σε κοινή συνέντευξη με τον Λετονό ομόλογό του στη Ρίγα, ανέφερε ότι η χώρα του είναι αποφασισμένη να υπερβεί τα τεχνικά εμπόδια για να ενταχθεί στην ΕΕ, ενώ και ο κ. Ερντογάν στις 30 Μαΐου δήλωσε ότι η Τουρκία παραμένει προσηλωμένη στην προσπάθεια να εισέλθει στην ΕΕ.

Στις 29 Μαΐου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην ετήσια έκθεσή της, κάνει λόγο για απομάκρυνση της Τουρκίας από την ΕΕ, αναφέροντας ως λόγους τις απειλές κατά της Ελλάδας και της Κύπρου, την κατάργηση του κράτους δικαίου, την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κ.α.

4. ΗΠΑ

α.Εσωτερική Κατάσταση

Σύμφωνα με το πόρισμα του κ. Μιούλερ που δόθηκε στη δημοσιότητα δεν υπήρξαν ενδείξεις σύμπραξης του κ. Τραμπ με τη Ρωσία για παρέμβαση στις προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ, αλλά δεν αποκλείεται να διέπραξε το αδίκημα της παρεμπόδισης της δικαιοσύνης.

Κατόπιν αυτού πολλοί δημο-

κρατικοί βουλευτές ζήτησαν την παραπομπή του κ. Τραμπ στη δικαιοσύνη, αλλά η πρόεδρος της Βουλής κ. Πελόσι τους απάντησε ότι εκείνη θα προτιμούσε να τον δει να τελειώνει τη θητεία του, να χάνει τις εκλογές και στη συνέχεια να μπαίνει στη φυλακή, προκαλώντας την οργή του κ. Τραμπ.

Στις 15 Μαρτίου η Γερουσία με ψήφους 59 έναντι 41 ακύρωσε την απόφαση του κ. Τραμπ για επιβολή καταστάσεως ανάγκης στα σύνορα με το Μεξικό, προκειμένου να μεταφέρει κονδύλια για την κατασκευή του τείχους, που έχει εξαγγείλει προεκλογικά. Κατόπιν αυτού ο κ. Τραμπ, παρά την αντίδραση των περισσότερων Ρεπουμπλικανών βουλευτών, ανακοίνωσε την επιβολή από 3 Ιουνίου δασμού 5% σε όλα τα εισαγόμενα από το Μεξικό προϊόντα, με προοπτική να τα αυξήσει στο 25% μέχρι το τέλος του έτους, αν το Μεξικό δεν πάρει μέτρα για να σταματήσει τις παράνομες μεταναστευτικές ροές.

Στις 17 Απριλίου ο κ. Τραμπ άσκησε βέτο στις προσπάθειες του Κογκρέσου να σταματήσει ο πόλεμος της Υεμένης, δια της απαγορεύσεως της ενισχύσεως της Σ. Αραβίας, που διεξάγει τον πόλεμο, με πολεμικό υλικό από τις ΗΠΑ.

β.Εξωτερική Πολιτική

Στις μέχρι τώρα κακές σχέσεις με όλες τις χώρες προστέθηκαν :

- Η διένεξη με τη Ρωσία για τη Βενεζουέλα, λόγω της αποστολής στο Καράκας ρωσικών αεροσκαφών με τον κ. Τραμπ να ζητά να αποσυρθούν και τον κ. Πούτιν να αρνείται.

- Η διένεξη με την ΕΕ, η οποία αρνείται να ακολουθήσει τις ΗΠΑ στις κυρώσεις κατά της Κούβας, την οποία κατηγορεί ότι έχει ενισχύσει τον κ. Μαδούρο με 20.000 στρατιώτες.

- Η κλιμάκωση του ψυχολογικού πολέμου εναντίον του Ιράν.

- Η αναγνώριση των υψωμάτων του Γκολάν ως ισραηλινό έδαφος, παρά την αντίρρηση των λοιπών μελών του ΣΑ/ΟΗΕ.

- Η προώθηση της διαφημιζόμενης από τον ίδιο ως «σχέδιο του αιώνα»

συμφωνίας για την επίλυση του Παλαιστινιακού δια του οποίου, σύμφωνα με διαρροές, ικανοποιούνται όλες οι απαιτήσεις του Ισραήλ, με αντάλλαγμα μεγάλη οικονομική βοήθεια προς τους Παλαιστίνιους, οι οποίοι την απορρίπτουν, όπως και όλος ο αραβικός κόσμος.

- Η άρνηση της υπογραφής την 1η Ιουνίου, της συμφωνίας για την προστασία της αρκτικής, θέτοντας ως όρο, να μην περιέχει οποιαδήποτε αναφορά στην κλιματική αλλαγή.

- Οι παρεμβάσεις του προς τους Βρετανούς για σκληρό Brexit.

Η εξωτερική πολιτική του κ. Τραμπ είναι αλλοπρόσαλλη και χωρίς συνοχή και γ' αυτό έρχεται σε αντιπαράθεση ακόμη και με τους στενούς του συνεργάτες. Η πολιτική αυτή είναι αναποτελεσματική, γιατί έχει ως στόχο την αναζήτηση επικοινωνιακών επιτευχών για εσωτερικούς λόγους και χρησιμοποιεί ως μέσον τις απειλές, που δημιουργούν περισσότερα προβλήματα από τα υπάρχοντα.

Αν θέλει να μην αφήσει φεύγοντας το όνομα του χειρότερου προέδρου, θα πρέπει να σταματήσει τις απειλές και να χρησιμοποιήσει το διάλογο σε συνεργασία με την ΕΕ.

5. Ε.Ε.

α. Ευρωεκλογές

Τα κύρια συμπεράσματα των ευρωεκλογών της 26 Μαΐου είναι :

- Η αυξημένη συμμετοχή που έφτασε στο 51% από 43% το 2014.

- Η διάψευση του φόβου για ισχυρή ενίσχυση της ακροδεξιάς, η οποία περιορίστηκε εντός επιτρεπτών ορίων.

- Η αποδυνάμωση των δύο μεγαλύτερων ευρωπαϊκών ομάδων του ΕΛΚ (Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα) και το ESR S & D (Σοσιαλιστών και Δημοκρατών)

- Η επανεμφάνιση στη Βρετανία του κόμματος της Ανεξαρτησίας (UKIP) του κ. Φάρατζ, που πρωτοστάτησε στο Brexit και ήλθε και πρώτο με 25 βουλευτές. Το καλό όμως είναι ότι θα αποσυρθούν μετά το Brexit.

- Η νίκη του Σαλβίνι με 34%

στην Ιταλία και το 52% του Ορμπάν στην Ουγγαρία, με τον κ. Σαλβίνι να αναζητά συμμάχους προκειμένου να συγκροτήσει ευρωσκεπτιστική ομάδα 100-150 ευρωβουλευτών, χωρίς τον Ορμπάν, ο οποίος έχει δηλώσει ότι παρόλο που συμφωνεί μαζί του, δεν θα τον ακολουθήσει.

Οι κατεστημένες δυνάμεις διατηρούν την πλειοψηφία, αλλά συγκροτούνται όσο αφορά στην εκλογή του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, γιατί η κ. Μέρκελ υποστηρίζει τον Βαναρό κ. Βέμπερ του ΕΛΚ και ο κ. Μακρόν οιονδήποτε άλλο, πλην του κ. Βέμπερ.

β. Γερμανία

Στις ευρωεκλογές το Σοσιαλιστικό Κόμμα SPD που συμμετέχει στην κυβέρνηση μεγάλου συνασπισμού, υπέστη συντριβή με αποτέλεσμα να παραιτηθεί στις 8 Ιουνίου η πρόεδρός του κ. Νάλες, γεγονός που κατά πάσαν πιθανότητα θα προκαλέσει και την έξοδο του κόμματος από την κυβέρνηση. Σ' αυτή την περίπτωση θα σχηματιστεί νέα κυβέρνηση με τους Φιλελεύθερους και Πράσινους.

Δεν επιβεβαιώθηκαν οι φόβοι για θεαματική αύξηση του ακροδεξιού AfD, το οποίο ανέβηκε από το 7% στο 10,8%.

Στις 5 Ιουνίου επανεξελέγη επικεφαλής της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΕΛΚ ο Βαναρός κ. Βέμπερ, που διεκδικεί και το αξίωμα του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

γ. Γαλλία

Το ακροδεξιό κόμμα της κ. Μαρί Λεπέν κατέκτησε την πρώτη θέση στις ευρωεκλογές με 23,73% κατά τι μικρότερο του 25% του 2014, με δεύτερο το κόμμα του κ. Μακρόν με 22,4% και τρίτο το κόμμα των Πρασίνων με 12,6%.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο η συμμαχία του κ. Μακρόν με την ομάδα Φιλελευθέρων αναδείχθηκε Τρίτη δύναμη με 109 έδρες και απέκτησε ρυθμιστικό ρόλο στους ευρωπαϊκούς συσχετισμούς.

δ. Ιταλία

Στις ευρωεκλογές πρώτο ανεδείχθη το κόμμα της Λέγκας του Βορρά του κ. Σαλβίνι με 28,7%, ενώ το συγκυβερνών κόμμα των 5 Αστέρων περιορίστηκε στην Τρίτη θέση με 20,7%. Το αποτέλεσμα αυτό ανέτρεψε τις εσωτερικές ισορροπίες στην κυβέρνηση και προκάλεσε κυβερνητική κρίση, η οποία απεφεύχθη μετά την απειλή του πρωθυπουργού κ. Κόντε στις 3 Ιουνίου ότι, αν δεν συμβιβαστούν οι δύο αντιπρόεδροι Σαλβίνι και Ντι Μάιο θα παραιτηθεί.

Στις 4 Ιουνίου η ΕΕ αποφάσισε την έναρξη της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος σε βάρος της Ιταλίας, λόγω του υπερβολικού χρέους, που μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή προστίμου έως 3,5 δις ευρώ. Η απόφαση αυτή θα επιτείνει το τεταμένο κλίμα στο οποίο διεξάγεται ο διάλογος μεταξύ Ιταλίας και ΕΕ.

ε. Ισπανία

Τις εκλογές που διεξήχθησαν στις 28 Απριλίου κέρδισε το Σοσιαλιστικό Κόμμα του κ. Σάντσεθ με 28,68% και 123 από 350 έδρες της Βουλής, ενώ το Podemos περιορίστηκε στην τέταρτη θέση με 14,31% και 42 έδρες. Κατόπιν αυτού ο κ. Σάντσεθ θα σχηματίσει κυβέρνηση συνασπισμού, η οποία αναμένεται να ορκιστεί στο τέλος Ιουνίου.

Στις ευρωεκλογές το κόμμα του κ. Σάντσεθ κατέλαβε την πρώτη θέση με ποσοστό 32,8% και οι Podemos την τέταρτη με ποσοστό 10,07% κατά πολύ μειωμένο από τις εθνικές εκλογές.

στ. Αυστρία

Στις 27 Μαΐου η Βουλή ανέκρινε την πρόταση μομφής κατά του Καγκελαρίου κ. Κουρτς, που είχε υποβληθεί εξ αιτίας της δημοσιεύσεως video στο οποίο παρουσιάζεται ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησεως, και ηγέτης του ακροδεξιού κόμματος κ. Στράχε να διαπραγματεύεται με τη φερόμενη ως ανηψιά Ρώσου ολιγάρχη τη στήριξη της Μόσχας στο κόμμα του.

Κατόπιν αυτού ο πρόεδρος όρισε υπηρεσιακό Καγκελάριο, ο οποίος θα οδηγήσει τη χώρα σε εκλογές το

ζ. Ουγγαρία

Στις 20 Μαρτίου το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (ΕΛΚ), αποφάσισε την επ'αόριστο αναστολή της συμμετοχής σ' αυτό του κόμματος FIDESZ του Ούγγρου πρωθυπουργού κ. Όρμπαν.

Το κόμμα του κ. Όρμπαν κέρδισε τις ευρωεκλογές με 52% και 13 έδρες.

Στις 30 Μαΐου η κυβέρνηση του κ. Όρμπαν ανακοίνωσε την αναστολή επ'αόριστον της εφαρμογής της μεταρρύθμισης των διοικητικών δικαστηρίων στην Ουγγαρία, προκειμένου να ανοίξει ο δρόμος για την επιστροφή του κόμματός του στο ΕΛΚ. Το θέμα όμως έχει εμπλακεί και ο κ. Μακρόν, ο οποίος ζητά την οριστική αποπομπή του κ. Όρμπαν από τον ΕΛΚ, προκειμένου να συνεργαστεί με αυτό.

η. Βρετανία

Στις 11 Απριλίου η ΕΕ ενέκρινε παράταση για το Brexit μέχρι 31 Οκτωβρίου 2019.

Στις 7 Ιουνίου η κ. Μέϊ, ύστερα από την κατ'επανάληψη αποτυχία της να περάσει από τη Βουλή τη συμφωνία με την ΕΕ για το brexit παραιτήθηκε. Ο διάδοχός της θα εκλεγεί το 3ο 10ήμερο του Ιουνίου.

Στις ευρωεκλογές το κόμμα του πρωτεργάτη του Brexit κ. Φάρατζ ήλθε πρώτο με 31,8%, δεύτερο το κόμμα των Εργατικών με 13,9% και τελευταίο των Συντηρητικών με 9,1%. Στο σύνολο τα κόμματα του Remain ψήφισε το 55,3% και του Brexit το 44,7%, γεγονός που σημαίνει ότι σε τυχόν νέο δημοψήφισμα το Brexit μάλλον θα ακυρωθεί.

Στις 25 Απριλίου η πρωθυπουργός της Σκωτίας ανακοίνωσε ότι θα εισηγηθεί τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος, πριν τις τοπικές βουλευτικές εκλογές, για την ανεξαρτησία από την Αγγλία, εφόσον φύγει από την ΕΕ.

6. ΡΩΣΙΑ

Παρά τις κατ'επανάληψη τηλεφωνικές επικοινωνίες μεταξύ των κ.κ. Τραμπ και Πούτιν και τις συναντήσεις

των ΥΠΕΞ κ.κ. Πομπέο και Ορλώφ οι σχέσεις ΗΠΑ και Ρωσίας εξακολουθούν να είναι ψυχρές λόγω των διαφορετικών θέσεων για τα ζητήματα κυρίως της Βενεζουέλας, του Ιράν, της Συρίας και της αποχωρήσεως των ΗΠΑ από τη Συμφωνία για τα πυρηνικά όπλα.

Στις 20 Απριλίου ο βορειοκορεάτης ηγέτης κ. Κιμ στη συνάντηση που είχε στο Βλαδιβοστόκ με τον κ. Πούτιν, ζήτησε οικονομική βοήθεια προκειμένου να αντιμετωπιστούν από τη χώρα του οι επιπτώσεις από τις αμερικανικές κυρώσεις. Από πλευράς του ο κ. Πούτιν με την κίνηση αυτή επιδίωξε την επιβεβαίωση του ρόλου της Ρωσίας ως μεγάλης δύναμης.

Στις 5-7 Ιουνίου συναντήθηκαν στην Πετρούπολη οι κ.κ. Πούτιν και Τζίπινγκ Σι όπου συμφώνησαν την περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας των δύο χωρών σε όλους τους τομείς, ως απάντηση στη Δύση για την απομόνωση της Ρωσίας, λόγω του Ουκρανικού και προς τον κ. Τραμπ για τον εμπορικό πόλεμο κατά της Κίνας.

7. ΟΥΚΡΑΝΙΑ

Τις προεδρικές εκλογές στις 22 Απριλίου κέρδισε με 73% ο κωμικός ηθοποιός κ. Ζελένσκι, ο οποίος υπεσχέθη ότι θα δώσει τέλος στον πόλεμο εναντίον των ρωσόφωνων αυτονομιστών στα ανατολικά της χώρας και ότι θα συνεχίσει τις ειρηνευτικές συνομιλίες με τη Ρωσία. Τον κ. Ζελένσκι συνεχάρησαν οι δυτικοί, όχι όμως η Ρωσία, που τηρεί επιφυλακτική στάση απέναντί του.

Στις 21 Μαΐου ο νέος πρόεδρος διέλυσε το Κοινοβούλιο και προκήρυξε εκλογές για τις 21 Ιουνίου.

8 ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

α. Συρία

Ο στρατός του Άσαντ με την υποστήριξη της ρωσικής αεροπορίας πραγματοποιεί, παραβιάζοντας την εκεχειρία, προσβολές και βομβαρδισμούς στα περίχωρα της Ίντιλμπ, με δεκάδες νεκρούς και τραυματίες, αναγκάζοντας τον κ. Ερντογάν να ζητήσει την παρέμβαση του κ. Πούτιν.

Στα 4 Ιουνίου ο ΟΗΕ ανακοίνωσε ότι στην περιοχή της Ιντιλίμπ έχουν προκληθεί τεράστιες καταστροφές από τους βομβαρδισμούς και τις πυρκαγιές στις σοδειές σιταριού, κριθαριού και λαχανικών με αποτέλεσμα μεγάλο μέρος των εγκλωβισμένων να μετακινούνται σε αναζήτηση τροφής.

Ο κ. Ερντογάν επιμένει για τη δημιουργία ζώνης ασφαλείας ανατολικά του Ευφράτη και έχει ζητήσει από το στρατό να έχει ετοιμότητα να αναλάβει δράση. Αντίθετοι σ' αυτό είναι οι κ.κ. Τραμπ και Πούτιν.

β.Ισραήλ - Παλαιστίνη

Στις 30 Μαρτίου ο κ. Τραμπ, σε μια κίνηση ενισχύσεως του κ. Νετανιάχου εν όψει των εκλογών, ανακοίνωσε ότι οι ΗΠΑ αναγνωρίζουν τα υψώματα του Γκολάν ως ισραηλινό έδαφος, ενέργεια που καταδικάστηκε απ' όλα τα μέλη του ΣΑ/ΟΗΕ.

Παρά τη νίκη του για 5η συνεχή φορά στις εκλογές της 12 Απριλίου, ο κ. Νετανιάχου δεν κατάφερε να σχηματίσει κυβέρνηση και κήρυξε νέες εκλογές για τις 17 Σεπτεμβρίου.

Ένταση στους Παλαιστινίους και τις χώρες της περιοχής έχουν προκαλέσει οι διαρροές για το διαφημιζόμενο από τον κ. Τραμπ ως «σχέδιο του αιώνα» για τη λύση του Παλαιστινιακού με εμπνευστή το γαμβρό του κ. Κουσνέρ. (Λεπτομέρειες στην παρ. 4 ΗΠΑ).

γ. Ιράν

Οι ΗΠΑ κλιμάκωσαν τον ψυχολογικό πόλεμο κατά του Ιράν με την ανακοίνωση στις 8 Απριλίου της λήξεως όλων των εξαιρέσεων για εισαγωγή ιρανικού πετρελαίου, που αφορά κυρίως την Κίνα και αρκετές χώρες της Ασίας, την αποστολή στις 6 Μαΐου του αεροπλανοφόρου «Αβραάμ Λίνκολν» και βομβαρδιστικών B52 στον Περσικό, την ενοχοποίηση της Τεχεράνης για το σαμποτάζ με νάρκες κατά τσεσάρων εμπορικών πλοίων στις 12 Μαΐου, την εκκένωση από το Ιράκ του κυρίου διπλωματικού προ-

σωπικού, αφήνοντας να εννοηθεί ότι επίκειται ιρανική επίθεση και με μία σειρά απειλητικών δηλώσεων από τον κ. Τραμπ, τον ΥΠΕΞ Κ. Πομπέο και τον Σύμβουλο Ασφαλείας κ. Μπόλτον.

Στις 16 Μαΐου ο κ. Τραμπ διέψευσε δημοσίευμα για στρατιωτική επέμβαση στο Ιράν, προκαλώντας σχόλια για διχασμό στο Λευκό Οίκο, με τους κ.κ. Πομπέο και Μπόλτον να ωθούν για στρατιωτική επέμβαση και τον κ. Τραμπ να αρνείται.

Στις 5 Ιουνίου ο κ. Τραμπ δήλωσε ότι είναι έτοιμος για συνομιλίες με τον κ. Ροχανί, ο οποίος απάντησε ότι η χώρα του δεν θα ξεγελαστεί από την προσφορά του κ. Τραμπ και ότι αν θέλει διάλογο θα πρέπει πρώτα να αρθούν οι κυρώσεις.

Στόχος του κ. Τραμπ είναι να υποχρεώσει το Ιράν να υπογράψει μια νέα συμφωνία που θα καλύπτει το πυρηνικό του πρόγραμμα και τον περιφερειακό του ρόλο στην περιοχή, αλλά ο τρόπος που ακολουθεί με κυρώσεις και απειλές δεν αποδίδει. Αν όντως δεν θέλει πόλεμο θα πρέπει να αποκαταστήσει τις γέφυρες με την Ευρώπη, που διαφωνεί με την τακτική του και να αναλάβει αυτή τις διαπραγματεύσεις.

Στις 8 Μαΐου το Ιράν έδωσε στην ΕΕ περιθώριο 60 ημερών προκειμένου να εφαρμόσει τη συμφωνία για την ανακούφιση του ιρανικού λαού από βαριές συνέπειες των κυρώσεων των ΗΠΑ, απειλώντας, σε διαφορετική περίπτωση, με την έναρξη εμπλουτισμού ουρανίου, Από την πλευρά της η ΕΕ χαρακτήρισε την ενέργεια ως τελεσίγραφο και την απέρριψε. Το τι θα συμβεί θα φανεί μετά τη λήξη της προθεσμίας τον Ιούλιο και της διπλωματικής προσπάθειας που θα γίνει από την Ε.Ε.

9. ΑΣΙΑ

α. Κίνα

Στην ετήσια έκθεση του αμερικανικού Πενταγώνου που δημοσιεύτηκε στις αρχές Μαΐου, η Κίνα κατασκευάζει και τρίτο αεροπλανοφόρο,

που θα παρέχει τη δυνατότητα απογειώσεως κάθε είδους αεροσκαφών. Σήμερα η Κίνα διαθέτει δύο μικρά αεροπλανοφόρα και έχει στόχο να φτάσει στα έξι τη στιγμή που οι ΗΠΑ έχουν 11.

Στις αρχές Μαΐου κατέρρευσαν οι συνομιλίες για τον εμπορικό πόλεμο μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας και στις 10 Μαΐου ο κ. Τραμπ αύξησε το δασμό από 10% σε 25% σε κινεζικά προϊόντα αξίας 200 δις δολαρίων, προκαλώντας αντίποινα από το Πεκίνο. Επιπλέον στις 6 Ιουνίου δήλωσε ότι, μετά τη συνάντησή του με τον Κινέζο πρόεδρο στο πλαίσιο της G20, θα αποφασίσει αν θα επιβάλει δασμούς και σε άλλα κινεζικά προϊόντα αξίας 300 δις δολαρίων.

β. Κορέα

Στις 4 Ιουνίου η Β. Κορέα προειδοποίησε τις ΗΠΑ, ότι οι συμφωνίες που επετεύχθησαν μεταξύ των δύο ηγετών πριν ένα χρόνο κινδυνεύουν να ακυρωθούν, αν συνεχίσουν τις πιέσεις για το θέμα ης αποπυρηνικοποίησης.

10.BENEZOYΕΛΑ

Συνεχίζονται οι διαδηλώσεις και οι συγκρούσεις της αστυνομίας με τους οπαδούς του κ. Γκουαϊντό.

Στις 30 Μαΐου ο κ. Γκουαϊντό ανακοίνωσε ότι απέτυχαν οι συνομιλίες που διεξήχθησαν στο Όσλο με τη μεσολάβηση της Νορβηγικής κυβέρνησης.

Ένταση προκλήθηκε μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας ύστερα από την προσγείωση στο Καράκας στις 23 Μαρτίου ρωσικών πολεμικών και προσωπικού, με τον κ. Πούτιν να απαντά αρνητικά στην απαίτηση του κ. Τραμπ να τα αποσύρει.

Ένταση δημιουργήθηκε και μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ, γιατί οι ευρωπαίοι αρνήθηκαν να ακολουθήσουν τις ΗΠΑ στις κυρώσεις που επέβαλαν στην Κούβα, που την κατηγορούν ότι έχει ενισχύσει τον κ. Μαδούρο με 20.000 στρατιώτες.

Αγαπητοί Συνδρομητές του Περιοδικού μας

Σας παραθέτουμε τις διάφορες δραστηριότητες του Ινστιτούτου ταξινομημένες στους παρακάτω τομείς, όπως ακριβώς ενημερώνονται κάθε εβδομάδα τα μέλη μας και αφορούν το χρονικό διάστημα από 13 Μαρτίου έως 13 Ιουνίου 2019.

ΝΕΑ ΜΕΛΗ

18/4 Βάσιλας Βασίλ. Ταξίαρχος ε. α

30/5 Σωτηροπούλου Μαρία, Προπτυχιακή Φοιτήτρια Νομικής ΕΚΠΑ 13/6 Μπαλακτάρης Παναγιώτης, δικηγόρος και Τράφα-
λης Βασίλειος, Ηλεκτρο-
λόγος-Μηχανικός.

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΜΕΛΩΝ

-Η κ. Μπράτση Νικολ. Σπουδάστρια του Σ 17 Γ ανανέωσε την εγγραφή της και λογίζεται ως τακτικό μέλος από 1-11-17.

-19 Σπουδαστές των Σεμιναρίων Σ 17Γ και Σ 18 Α, δήλωσαν ότι δεν επιθυμούν να συνεχίσουν και διαγράφονται.

-Τα μέλη μας κ. Δενιόζος, Καιμάκης και Κολομβάκης, ζήτησαν τη διαγραφή τους για προσωπικούς τους λόγους.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Μετά έρευνα 3μηνών, επελέγη τελικά το διαμέρισμα της οδού 28ης Οκτωβρίου (Πατησίων) 88, για το νέο χώρο του ΕΛΙΣΜΕ, όπου μετά από πολλές και κοστοβόρες εργασίες διαρρύθμισης, το Ινστιτούτο μετακόμισε την 5 Μαΐου. Τα εγκαίνια λειτουργίας στο νέο διαμέρισμα θα πραγματοποιηθούν κατά επίσημο τρόπο, μετά τις θερινές διακοπές.

ΔΩΡΕΕΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

-Τα μέλη κ. Κόντης Απόσ. και Σμοκοβίτης Δημ. δώρισαν ο πρώτος τρεις τόμους από τη σειρά «Εκστρατεία της Μικράς Ασίας» και ο δεύτερος ένα αντίτυπο του βιβλίου του «Προοίμιο Στρ. Κοιν/λογίας στην Ελλάδα» και το βιβλίο «Η Εθνική Αντίσταση των Ελλήνων».

-Το μέλος ΔΣ κ. Δουδούμης Γεωρ. δώρισε ένα αντίτυπο του νέου βιβλίου του «Παρεμβάσεις εντός Κρίσης».

-Ο φίλος του ΕΛΙΣΜΕ κ. Κωσταντινίδης Κων. Δντής Αρσακείου Γυμνασίου Πατρών, δώρισε ένα αντίτυπο του βιβλίου του «Ψευδωνυμία και Κωδικοί».

-Το μέλος μας κ. Μηνάγιας Χρ. δώρισε ένα αντίτυπο του βιβλίου του «Τουρκικός Αναθεωρητισμός και Συγκρούσεις».

ΗΜΕΡΙΔΕΣ-ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ

Ημερίδα Λάρισας

Το Σάββατο 30 Μαρτίου στην Πινακοθήκη της Λάρισας, με τη φιλοξενία του Δήμου Λάρισας και τη στήριξη της Λαρισαϊκής Λέσχης, πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία, η Ημερίδα με θέμα «Η ανάπτυξη της πρωτογενούς και δευτερογενούς Παραγωγής, της Τεχνολογίας και των Υπηρεσιών, σ' ένα περιβάλλον Εθνικής Ασφάλειας», με Συντονιστή αυτής τον Αντιπρόεδρο του ΔΣ κ. Μπασαρά.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

1.. Η Θαλάσσια Διάσταση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Ασφάλειας. Πραγματοποιήθηκε από 13 Μαρτίου έως και 17 Απριλίου, με περιεχόμενο Πολιτικές, Προκλήσεις Ασφαλείας και Εκδηλώσεις ισχύος στο θαλάσσιο πεδίο, διάρκειας 19 ωρών, με 6 Διαλέκτες και Συντονιστή τον κ. Μπαζίνη, το οποίο παρακολούθησαν 15 Σπουδαστές.

2. Διεθνή Θέματα

Τούτο άρχισε την 8η Μαΐου και τελειώνει 26 Ιουνίου, είναι διάρκειας 20 ωρών, με Συντονιστή το μέλος ΔΣ κ. Δουδούμη και 7 Διαλέκτες, αναφέρεται σε διεθνή θέματα και το παρακολουθούν 15 Σπουδαστές.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

-Αρχές Μαΐου η Ερευνήτρια Γιάντας Καμίλα παρέδωσε την εργασία της με θέμα «Η μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία: Ποιες αλλαγές φέρει στην πολιτική ασφάλειας & άμυνας της ΕΕ; Η περίπτωση Πολωνίας χώρας αίνιγμα στα ζητήματα ασφάλεια & άμυνας της ΕΕ». Τούτο αξιολογήθηκε, βαθμολογήθηκε από την αρμόδια Επιτροπή με «Λίαν Καλώς» και εγκρίθηκε από το ΔΣ.

-Αρχές Ιουνίου ολοκληρώθηκε μια πολύ ενδιαφέρουσα εργασία, μετά από επίμονες προσπάθειες 2 μηνών, από τις συνεργάτιδες του ΕΛΙΣΜΕ Πολυκλέτα Αθανασιάδου και Όλγα Γιαλή με τον τίτλο: "Οι ενεργειακές ισορροπίες στην Κασπία και οι πιθανότητες κατασκευής του TCP".

ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Την 23 Μαΐου το μέλος μας κ. Ηλιού με 2 συνεργάτες της παρουσίασε το NATONIA, επιτραπέζιο ηλεκτρονικό παιχνίδι Υψηλής Στρατηγικής, που σχεδιάστηκε από Εσθονούς συναδέλφους σε συνεργασία με το NATO, ως επετειακό δώρο για τα 70 χρόνια από την Υπογραφή της Συνθήκης της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας στην Ουάσιγκτον (1949).

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

-Την 11 Απριλίου σε συγκέντρωση των ΑΚΑΜ Βαλκανικών κρατών στη Γερμανική Πρεσβεία, ο Πρόεδρος του ΕΛΙΣΜΕ τους ενημέρωσε σε θέματα Άμυνας-Ασφάλειας.

-Την 6 Ιουνίου παρουσιάστηκε στο ΔΣ το πρόγραμμα «1 apply/heliss», το οποίο κατ' αρχάς έγινε αποδεκτό για εφαρμογή από το ΕΛΙΣΜΕ και ανατέθηκε στο μέλος κ. Γεωργιάδη Αλεξ., σε συνάντησή του με το μέλος κ. Τσόγκα να «εκμαιεύσει» χρηστικές πληροφορίες, έχοντας ως γνώμονα την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων του προγράμματος, προς βελτίωση της Ιστοσελίδας, του facebook & του twitter του ΕΛΙΣΜΕ.

ΟΜΙΛΙΕΣ

14/3 Ώρα 1200, του κ. Κύργου Ζήση, Υπξκού ΠΑ, με θέμα «Νομική Προσέγγιση για τη Συνδρομή των Ε.Δ. στην Εσωτερ. Εθνική Ασφάλεια».

21/3 Ώρα 1830, του μέλους ΔΣ κ. Αργυρόπουλου Κων., για την επέτειο της 25ης Μαρτίου 1821.

23/5 Ώρα 1900 ομιλία του μέλους μας κ. Χατζηαγγελίδη Ιπποκρ. με θέμα «Οι Στρατηγικές Διαστάσεις της Συνταγματικής Αναθεώρησης»

6/6 Ώρα 1900 ομιλία του κ. Σταύρου Καλεντερίδη, με θέμα «Πώς το Σύνταγμα επέτρεψε την υπογραφή της συμφωνίας των Πρεσπών».

Ἡ Ἀλωση τῆς Πόλης καί οἱ Σαρακατσαναῖοι

Τῶν Στυλιανοῦ Παν. Σούρλα

Δικηγόρου, Πτυχιούχου Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.

Ἡ Ἀλωση τῆς Βασιλεύουσας, τῆς μοναδικῆς καί μαγικῆς αὐτῆς πόλεως ἡ οποία υπήρξε τὸ καμάρι τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί τῆς Ὁρθοδοξίας, ὁ στυλοβάτης τοῦ ἀληθινοῦ Χριστιανισμοῦ κόντρα στον σκοταδισμό τῆς Παπικῆς – κατ’ὄνομα Χριστιανικῆς – Δύσης σημάδεψε τὴν μετέπειτα πορεία σύσσωμου τοῦ Γένους τῶν Ἑλλήνων καί δη τῶν Σαρακατσαναίων.

Ἡ ἀπόσταση ἡ οποία χώριζε τὴ Βασιλεύουσα καί τὰ Ἄγραφα, τὴν κοιτίδα τῶν Σαρακατσαναίων δὲν εἶχε καμία σημασία. Τὸ καμάρι ἦταν τὸ ἴδιο, οἱ θρύλοι κοινοί, τὰ ἰδανικά καί τὰ πρότυπα τὰ ἴδια. Ἦταν ἡ αἰχμὴ τοῦ δόρατος τῶν Ἑλλήνων καί ὁ τόπος ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἀντλούνταν τὸ φῶς τὸ ὁποῖο φώτιζε τὴν ἀνθρωπότητα τῆς τότε ἐποχῆς. Φάρος μοναδικός ὁ ὁποῖος ἐμφοροῦσε ἀκατάβλητος μέσα τοῦ τὴν λεβεντιά καί ἀντρεισύνη κάθε νέου τῆς ἐποχῆς. Ἡ Ἀλωση τῆς Πόλεως ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς ἐγίνε κατόπιν Θείας παρα χωρήσεως συνεπεία τῆς – κατὰ τὴ Σύνοδο τῆς Φερράρας – Φλωρεντίας το 1436 – προσπάθειας ἀπομάκρυνσης ἀπὸ τὴν Δογματικὴ ἀλήθεια τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καί ἀνευρέσεως διπλωματικοῦ στηρίγματος – στα πλαίσια τῆς ἐνοποίησης τῆς “κοινῆς κατὰ τ’ ἄλλα” πίστεως.

Στοιχεῖο τὸ ὁποῖο δείχνει τὴν ἀντιφατικότητα τοῦ κλέους τῆς Βυζαντινῆς Αυτοκρατορίας καί τοῦ ἄλλου ἅκρου τῆς Βυζαντινῆς ἰντριγκας καί διπλωματίας, τὸ ὁποῖο εἶναι κατανοητὸ στα πλαίσια τῆς παρακμῆς ἡ οποία ἄλλωστε ἀποτελεῖ καί τὴν πραγματικὴ καί βαθύτερη αἰτία τῆς Ἀλώσεως. Μετὰ τὴ σύνοδο τῆς Φερράρας – Φλωρεντίας το 1436 καί τὴν ἀποτυχία – λόγω τῆς ὀρθῶς ἀκλονήτου καί ἀμετακίνητης στάσεως τοῦ Ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ στα δογματικὰ θέματα – ἡ Ἀλωση τῆς Πόλεως ἦταν πλέον δεδομένη. Ἦδη ὅμως ἡ παρακμὴ εἶχε συντελεστεῖ καθότι ἡ προσπάθεια γιὰ ἀνάμιξη τῆς ἀληθείας μετὸ ψεῦδος ἦταν κιόλας ἱστορικὸ γεγονός.

Ἡ Ἀλωση προκάλεσε βαθιὰ θλίψη σὲ ολόκληρο τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων καί ἐιδικὰ στους Σαρακατσαναίους οἱ ὁποῖοι εἶχανε συνδέσει τὴν Βασιλεύουσα μετὸ ἔθνος. Οἱ νομάδες Σαρακατσαναῖοι στάθηκαν μπροστάρηδες στον ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδος ἀπὸ τὸν Τούρκο κατακτητὴ. Ἀπὸ τὴ στιγμή κιόλας τῆς

Ἀλώσεως τῆς Πόλης δὲ θέλησαν νὰ συμβιβαστοῦν με αὐτὴν τὴν ιδέα. Θρήνησαν γιὰ τὸν χαμὸ τῆς Βασιλεύουσας, ντύθηκαν στα μαύρα, βούλωσαν τὰ κουδούνια τῶν προβάτων τοὺς καί διατηροῦσαν ἐκτοτε μόνο μαύρα ἢ ἀλλιῶς “λάϊα” πρόβατα στα κοπάδια τοὺς ὡς ἐλάχιστη ἐνδειξὴ διαμαρτυρίας. Με τὴν καθολικὴ ἀνώνυμη συμμετοχὴ τοὺς ἐδείξαν πὼς πρῶτιστο μέλημα τοὺς υπήρξε ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Πατρίδος καί ὄχι ἡ ἐξυπηρέτηση τῶν δικῶν τοὺς συμφερόντων κάνοντας συμφωνίες με τοὺς Τούρκους.

Αὐτοὶ οἱ ὀρεσίβιοι, ἀνεξάρτητοι στο πνεῦμα καί ἀδούλωτοι στὴν ψυχὴ, μετὸ ἀδάμαστο πνεῦμα καί τὴν αγωνιστικότητά τοὺς ἐστελναν διαρκῶς τὸ μήνυμα ὅτι ἡ Βασιλεύουσα κι ἀν ἔπεσε, ὁ Ἑλληνισμός καί ἡ Ὁρθοδοξία δὲν καταπίπτει καθότι ἡ Ἑλληνορθοδοξία εἶναι ἀξία καί ιδέα καί οἱ ιδέες οὐδέποτε καταπίπτουν. Οἱ Σαρακατσάνες βγάλανε τὶς ζωνρόχρωμες ποδιές μετὰ τὰ κεντήματα καί ἐνσωματώθηκαν τὶς μαύρες τὶς ὁποῖες οὐδέποτε ἐβγάλαν δίδοντας ἔτσι τὸ ἀέναο μήνυμα ὅτι τίποτα δὲν τελείωσε. Θρήνησαν τὸν μαρμαρωμένο Βασιλιά στο πρόσωπο τοῦ ὁποῖου εἶδαν τὴν ἀληθινὴ ἀγάπη τοῦ ἡγέτη πρὸς τὸν λαό τοῦ ὁποῖου δὲ φεῖδεται τῆς ολοκληρωτικῆς θυσίας καί τῆς ζωῆς τοῦ ἀκόμη. Ὦντας ἰδεαλιστές ἀφησαν τοὺς θρύλους νὰ μεταφέρονται στόμα με στόμα, γενιά σὲ γενιά ὅτι τὸ κεφάλι τοῦ μαρμαρωμένου Βασιλιά δὲν ἐγίνε λάφυρο τῶν Ὀθωμανῶν ἀλλὰ εὐθὺς μόλις τὸν ἀποκεφαλίσανε αετὸς τὸ ἄρπαξε καί τὸ μετέφερε ψηλά στὶς κορυφές τοῦ Ὀλύμπου.

Παρέμειναν καί παραμένουν προσηλωμένοι στον ἐπινίκιο ὕμνο πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο “σώπασε κυρά Δέσποινα καί μὴν πολυδακρύζεις, πάλι με χρόνια με καιροὺς, πάλι δικά Σου θα ’ναι”, μεταφέροντας τὸ μήνυμα ὅτι ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδος ξεκίνησε τὴν 25ῃ Μαρτίου τοῦ 1821 χωρὶς ὅμως νὰ ἔχει ολοκληρωθεῖ καθότι ἡ Πόλη τῶν Πόλεων, ἡ κορωνίδα τῆς Ἑλληνορθοδοξίας, ἡ Νέα Ρώμη ὡς ἡ αἰχμὴ τοῦ δόρατος στον ἀγῶνα γιὰ ἐπικράτηση τῶν ἀληθινῶν ἀξιών, ἰδανικῶν καί προτύπων παραμένει σκλαβωμένη.